

مکنوزِ دُرِ لعل

(حصہ اول)

کلام فقیر در محمد (دوم) ٹیسباٹی

مرتب: فقیر احسان علی ہیسباٹی

FROM

FAGEER SAIF HESBANI
CUSTODIAN OF DARGAH
KHAUSH KHAIR MUHAMMAD
FAGEER HESBANI

SAIF HESBANI

21 MARCH 18.

مکنوز در لعل

(حصہ اول)

کلام فقیر در محمد (دوم) ہیسباٹی

مرتب

فقیر احسان علی ہیسباٹی

مددگار:

قبلا مسرت عباس شاہ عرف شاہ کریم

چپائیندر

صوفی خوش خیر محمد ہیسباٹی اکید می

کروندی تعلقو فیض گنج ضلع خیرپور میرس

سڀني حق ۽ واسطا محفوظ

ڪتاب جو نالو: مڪنوز در لعل (حصه اول)

ڇاپو پهريون: ڊسمبر ۲۰۰۰ع

تعداد: هڪ هزار

اشاعتي نگران: فقير رحمن علي هيسباڻي

ڪمپيوٽر لي آؤٽ: نياز حسين گبول

ڇپائيندڙ: صوفي خوش خير محمد هيسباڻي اڪيڊمي

ڪروندبي تعلقو فيض گنج ضلع خيرپور ميرس

اهتمام: فقير احسان علي هيسباڻي

ايس اينڊ ٽي ڊپارٽمينٽ، پورٽ قاسم اٿارٽي ڪراچي ۴۸

ڇپيندڙ: ازا ڪميونيڪيشنز ڪراچي. فون: ۷۷۳۷۲۹۰

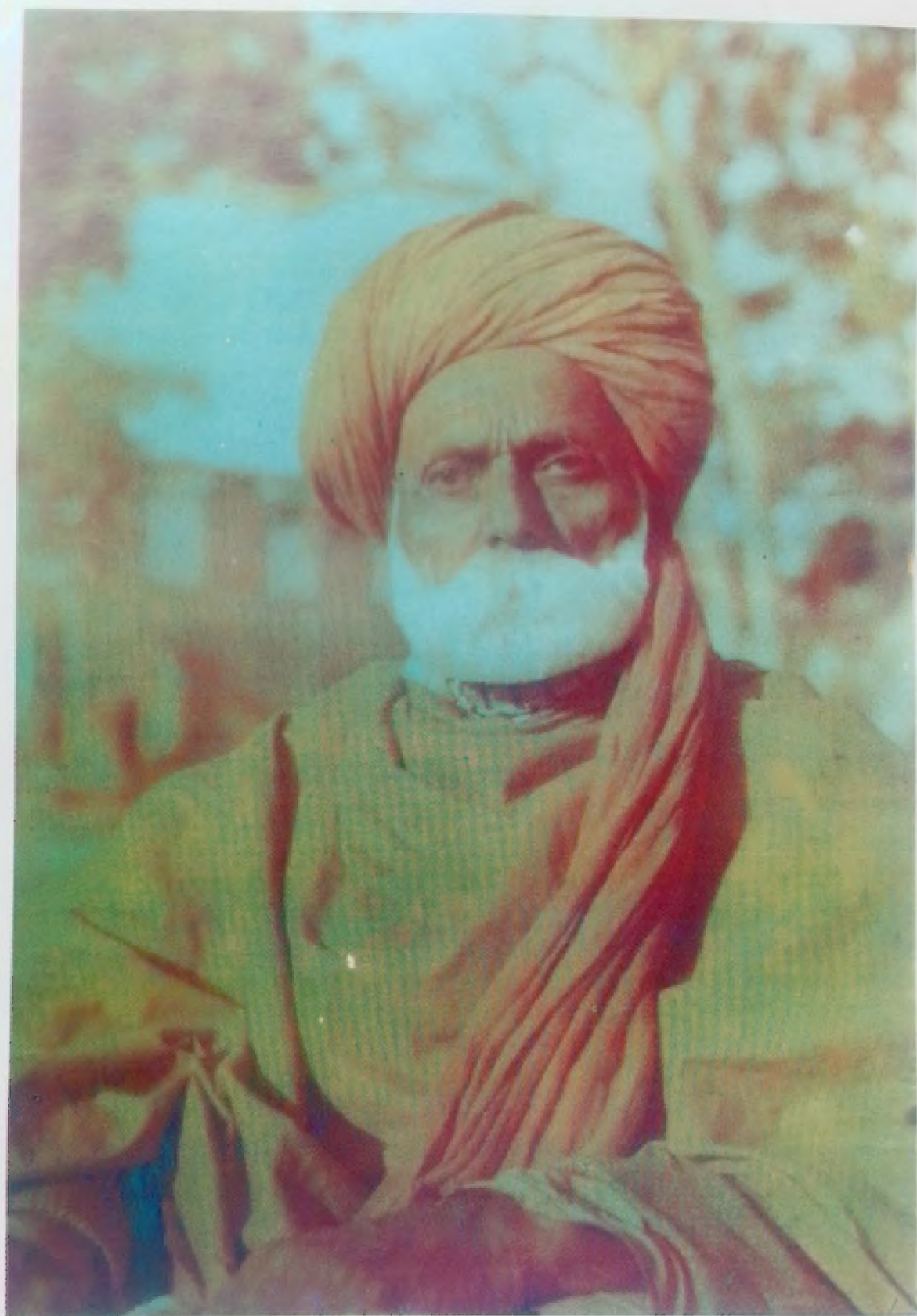
ملڻ جو هنڌ:

درگاه خوش خير محمد فقير صوفي

پوسٽ آفيس ڪروندبي، تعلقو فيض گنج، خيرپور ميرس سنڌ.

انتساب

هي ڪتاب
مان پنهنجي والد بزرگوار هيسباڻي قوم جي سردار،
موجوده سجاده نشين درگاه خوش خير محمد فقير صوفي،
فقير درمحمد (دوم) جي فرزند
فقير خير محمد (سوم)
جي نذر ڪريان ٿو.

قبلا شهنشاہ فقیر در محمد (دوم) ہیسباٹی

چپائيندڙ جا تاثرات

عرصي دراز کا اندر ۾ اها آس هئي ته مهراڻ جي ماڻھيءَ جي عظيم صوفي شاعر فقير درمحمد (دوم) هيسباڻي جو ڪلام ڪتابي صورت ۾ منظر عام تي آڻڻ نهايت ضروري آهي، ليڪن هر ڳالهه جي اظهار ٿيڻ جو وقت مالڪ شهنشاهه جي طرفان مقرر هوندو آهي. آخرڪار اهو ڏينهن به اچي ويو جو هن عظيم صوفي بزرگ جو ڪلام ڪتابي صورت ۾ اڄ اوهان جي هٿن ۾ موجود آهي. پڙهندڙن جي سڌ لاءِ عرض آهي ته هي ڪتاب صرف سنڌي ڪلامن تي مشتمل (حصه اول) آهي. ۽ آءُ انهيءَ ڪوشش ۾ آهيان ته تمام جلد سرائڪي ڪلامن تي مشتمل (حصه دوم) چپرائي منظر عام تي آڻجي انشاءِ الله تعاليٰ العليٰ العظيم.

ڪلامن جي ترتيب سنڌي الف-ب- جي حساب سان ڏنل آهي.

آءُ شڪر گذار آهيان تمام انهن دوستن، طالبن ۽ عقيدتمندن جو جن هن ڪتاب کي چپرائي منظر عام تي آڻڻ ۾ منهنجو ساٿ ڏنو ۽ تعاون ڪيو.

آءُ خاص طرح سان شڪر گذار آهيان مرحوم استاد محمد عرس عرف نبي بخش قاضي (ٽالپر وڏا) جو جن پنهنجي سخت محنت ڪوشش ۽ جدوجهد سان پنهنجي مرشد شهنشاهه ۽ راقم جي ڏاڏا سائين جن جو ڪلام سهيڙڻ ۾ خاص ڪردار ادا ڪيو مولا علي پاڪ کيس جنت الفردوس ۾ جاءِ عطا فرمائي ۽ پوئڻن کي صبر و جميل عطا فرمائي آمين ثم آمين.

فقير احسان علي هيسباڻي

مرتب

سيف جو گهر

ڪراچي، ۱۲ - ڊسمبر ۲۰۰۰ع

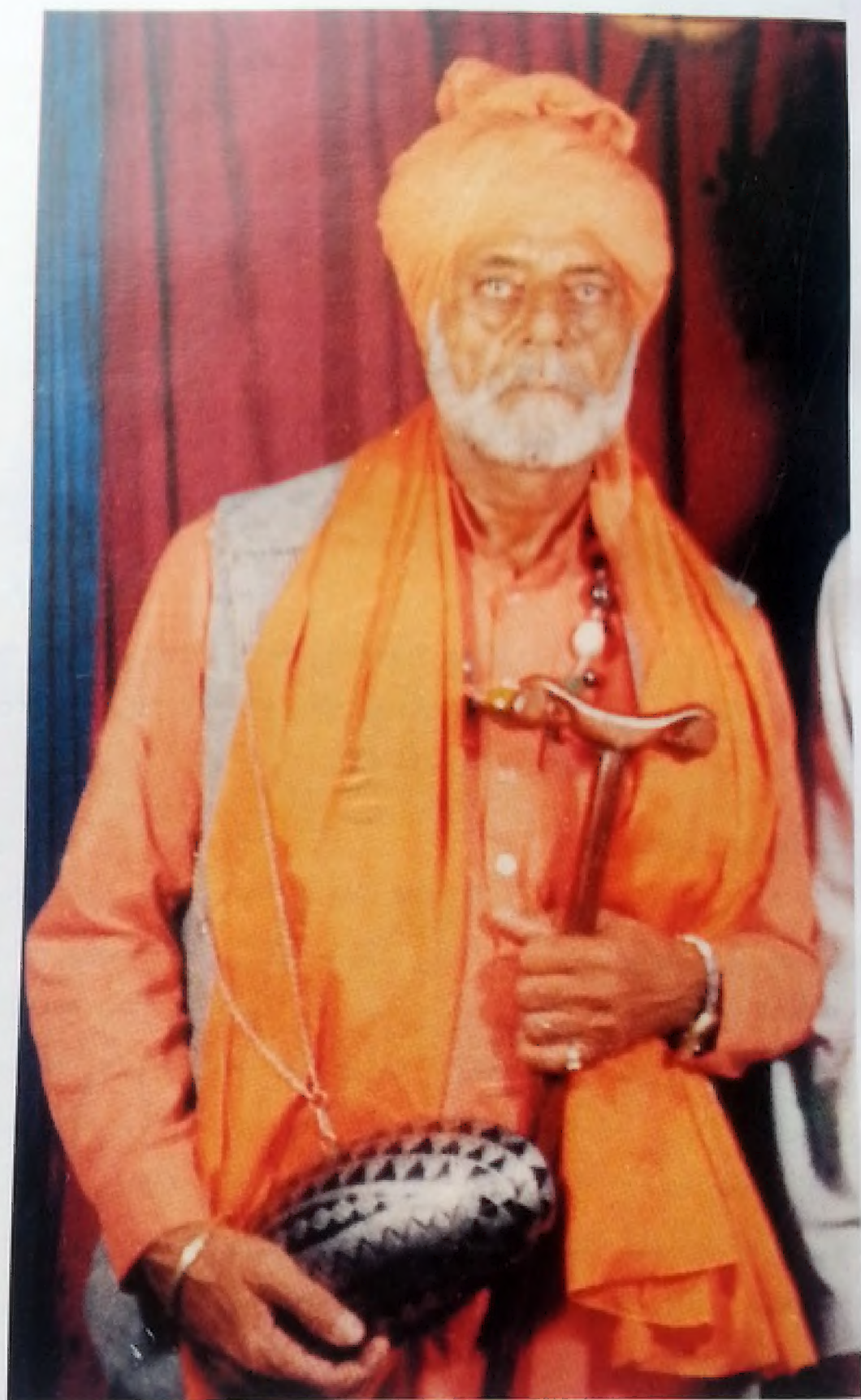
بسم الله الرحمن الرحيم

مهاڳ

سُپت سنڌو جي سدا سهاڳڻ ڌرتيءَ تي اهل دل واکاڻيل
 سدا حيات صوفي شاعرن جي صف ۾ جيڪي شاعر اچن ٿا
 انهن ۾ صوفي خوش خير محمد فقير هيسباڻيءَ جي اولاد مان
 درويش دل صوفي درمحمد فقير (دوم) درلعل به وڏي واکاڻ
 لائق آهي. پنهنجي دؤر جو قلندري صفت رکندڙ ڪامل قلندر
 هو. سندس علم حلم ۽ سخاوت جو ڪوبه ثاني نٿو ملي.
 ذڪر فڪر جي محويت جي عالم ۾ مستي ۽ سالڪيت جي
 موجن سان دم قدم ملائي حد کان لاهندڙ ڏانهن هلندڙ ثابت
 قدم صوفي، درمحمد درلعل جهڙا متقي پرهيزگار پانڌيٽڙا هن
 جوءِ ۾ ڪي ورلي ملندا. سندس ڪلام روح جي راحت ۽
 قلب جي تراوت آهي. سنڌ جي صوفي ڌارا ۾ جن صوفي
 شاعرن جو ڪلام اهم ليکي سگهجي ٿو، هي ڪلام انهيءَ
 ۾ هڪ اضافو آهي.
 اسان کي اميد آهي ته پڙهندڙن وٽ هي ڪتاب بيحد
 مقبوليت ماڻيندو.

فقير احسان علي هيسباڻي

مرتب

قبلہ شہنشاہ فقیر خیر محمد (سومر)

موجودہ سجادہ نشین درگاہ صوفی خوش خیر محمد فقیر ہیسبائی

فقير در محمد (دوم) جي حياتيءَ جو احوال

جنم:

فقير سائين جن پنهنجي آباڻي ڳوٺ درگاه خوش خير محمد فقير هيسباڻي تعلقو فيضگنج ضلع خيرپور ميرس ۾ تقريباً ۱۸۸۷ع ڌاري پيدا ٿيا ۽ پاڻ ۾ چار ڀائر هئا جن مان فقير صاحب جن سڀني ڀائرن کان وڏا هئا.

ننڍپڻ ۽ تعليم:

فقير در محمد سائين جن اڃا ننڍا ئي هيا ته سندن والد خير محمد فقير دوم پنهنجي آباڻي ڳوٺ تڳرن مان سندن جدي امجدي استادن مان قاضي نور محمد کي گهرائي، فقير صاحب جن کي عربي ۽ فارسي تعليم ڏيارڻ لاءِ سندن حوالي ڪيو. ڪجهه عرصي بعد فقير صاحب جن کي ڳوٺ ٽالپر وڏا، تعلقو ڪوٽڙجي ضلع خيرپور ۾ استاد روشن علي قاضي صاحب جن وٽ وڌيڪ عربي فارسي پڙهڻ لاءِ موڪليو ويو. فقير در محمد سائين جن جي والد بزرگوار جو دلي شوق اهو هيو ته سندن فرزند عربي ۽ فارسي تعليم حاصل ڪن مگر سندن چاچا امداد علي هيسباڻي جو خيال هو ته سندن فرزند فتح علي فقير

عرف ظفر علي فقير کي انگريزي تعليم ڏياري وڃي انهيءَ اسرار تي فتح علي فقير ۽ سائين درمحمد فقير جن کي انگريزي تعليم ڏيارڻ لاءِ خيرپور ناز هاءِ اسڪول ۾ استاد امام بخش خان وٽ موڪليو ويو، جيڪو سچل سرمست درازن واري جو طالب هو. فقير سائين جن علم پڙهڻ جا بيحد هوشيار هئا، پري پري جا عالم فاضل پروفيسر اچي سندن پڙهائي ٻڌندا هئا خيرپور ناز هاءِ اسڪول ۾ به درجا انگريزي پڙهڻ کانپوءِ اوچتو ئي هڪ ڏينهن سندن والد بزرگوار خير محمد فقير جن گهوڙي تي سوار ٿي خيرپور پهتا پاڻ فرمايائون ته ٻچا اوهان اها ڏئون ٻڌئون (انگريزي واري ٻولي پڙهڻ ڇڏيو، هاڻي توهان پنهنجي درگاه تي واپس هلو ڇو ته مون کي به هاڻي هن دنيا فاني مان ڪوچ ڪري بقا جي ملڪ روانو ٿيڻو آهي، تنهنڪري موناڪان بعد اوهان جو اتي هجڻ ضروري آهي، اهڙي طرح سائين جن پنهنجي ظاهري تعليم جي انهيءَ حد تائين تحصيل ڪري درگاه خوش خير محمد فقير تعلقه فيضگنج تي پهتا.

والد صاحب جي وفات:

خيرپور جي واپسيءَ کان ٻن ٽن ڏينهن بعد خير محمد فقير صاحب جن کي بخار ٿي پيو، عزيزن چيو ته دوا وٺي ٿا اچون پاڻ فرمايائون ته دوا جي ضرورت ناهي ڇو ته چند گهرين بعد اسان جي دارالبقا روانگي آهي. منهنجي دل چوي ٿي ته اوهان سڀ هتيئي مون وٽ هجو ته بهتر. چند منٽن گذرڻ بعد فقير سائين جن چادر پائي پنهنجا هٿ پير سنواري سڌا ڪري سمهي پيا ۽ سندن دم پرواز ڪري ويو. ان وقت فقير درمحمد سائين جن جي عمر ته ننڍي هئي پر سندن پيا ٿي پائر ملنگ علي فقير، عبدالله فقير ۽ حب علي فقير اڃا به گهڻا ننڍا هئا. يعني خير محمد فقير جن جي ڪتب مان ڪوبه وڏو ڪونه هو.

ننڍا ٻارئي هئا.

طلب وٺڻ:

فقير در محمد سائين جن اڃا ننڍي عمر جا ئي هئا ته محمود فقير لغاري، جيڪو خير محمد سائين جن جو طالب هو، در محمد سائين جن کي سائين صفي الله نوشهره وارن وٽ وٺي آيا ۽ کائن طلب حاصل ڪئي. ننڍپڻ ۽ ظاهري زماني جي حالتن سبب، مرشد پاڪ جي ٻڌايل سبق کي مڪمل ياد نه ڪري سگهيا. بهرحال مرشد پاڪ جو امر هو ان نيٺ اثر ڪيو. پاڻ زماني جي ڳالهين کي ڇڏي ذات الهي جي عشق ڏانهن متوجہ ٿيا. نوشهره درگاه تي پهتا. نوشهره جي گادي نشين نول گهوٽ جي حڪم مطابق ”موهن جو مڪان“ لاڙڪاڻي پهتا، جتي سائين صفي الله جا پوٽه بنده علي سائين رهندا هئا. پاڻ بنده علي سائين جن کي نول گهوٽ سان ڪيل حال احوال ٻڌايائون. بنده علي سائين جن ساڳيو اسم جيڪو صفي الله سائين جن ٻڌايو هو. ساڳيو ئي هلائڻ جو حڪم ڏنو ۽ اهڙي طرح فقير سائين پنهنجي مرشد جي مهربانيءَ سان ذاتي ذڪر ۾ محويت حاصل ڪري حد لا حد جي منزل ماڻي بحر محمدِيءَ جو در لعل بڻيو.

مرشدن جي خدمت:

پنهنجي مرشد بنده علي سائين جن جي وصال کانپوءِ انهن جي ٻن شهزادن ۱- دامن علي سائين ۽ اعجاز علي سائين جن کي درگاه خوش خير محمد فقير يعني پنهنجي ڳوٺ وٺي آيا ۽ انهن جي مستقل رهائش جو بندوبست به پاڻ وٽ ڪيائون ۽ انهن جي خدمت پنهنجي زندگيءَ جو مقصد بنايو. پاڻ پيدل مٿي کڻي ٻن ميلن جي مفاصلي فقير علي نواز جي ڳوٺ مان پاڻي پري مرشدن جي خدمت ۾ پيش ڪندا هئا. انهن جي اولاد مان مسرت عباس شاه عرف شاه ڪريم ۽ اعجاز علي

سائين اڄ به درگاه خوش خير محمد فقير صوفي تي
رهندڙ آهن ۽ دعائن سان درگاه وارن کي شادوآباد ۽ فيضياب
ڪندڙ آهن. ۽ اڳتي لاءِ به انهن مالڪن کي ڀارت آهي، آمين
ثم آمين.

اهم شخصيتن سان ملاقات:

فقير سائين جن جي ملاقات عين الهي محبت جي مستيءَ
جي عالم ۾ هز هائينس مير علي مراد خان موجوده سان ٿي.
مير علي ڏنو خان ٽالپر ڪوٽ ڏجي. عبدالستار سائين جهوڪ
ڏٺي، عبيدالله دراني صاحب پشاور، ڊاڪٽر تنوير عباسي.
ڊاڪٽر محمد ابراهيم جوڻو صاحب، درگاه جهوڪ شريف
جو گادي نشين سائين وارث شاه، سيد رحيم شاه ڳوٺ
آرائين ضلع سکر، فقير غلام سرور پٺاڻ ڳوٺ آرائين. ڪريم
ڏنو مگهار، بيگ محمد فقير چچڙو، مطلوب شاه شهيدن جو
تلهو لڳ ڪوٽ مير محمد، محبت علي شاه، مهدي شاه،
شاه پور جهانيا، قطب علي فقير تجل شريف، مراد علي فقير شر،
فقير عبدالحق فاروقي درگاه درازا، موجوده سخي قبول محمد،
ثناء الله فقير چانڊيو. فقير امير علي هيساڻي نوابشاه.

فقير سائين جن جا صحبتي:

علي محمد فقير ٽالپر، قاضي غلام حسين عرف بابا بٺل،
يار محمد قاضي، معشوق علي ڪوڪر، غلام محمد قاضي، نظر
علي فقير قل، غلام محمد "عرشي" سومرو پريا وارو، لعل
محمد شاه (پوڳڙي) زوار عرض محمد سهاڳ (همراز)، نروار
علي فقير خاصخيلي.

هم عصر صوفي شاعر فقير درويش ۽ صحبتي:

هز هائينس مير علي نواز خان، مخدوم طالب الموليٰ،
سيد پيرل شاه ۽ علي شاه سهڪجي انور علي شاه گهوٽڪي،

ولایت شاہ، ہینامہ سچل فقیر کوری پیر گوت، فولاد علی
 فقیر شر، صوفی علی محمد فقیر تالپر، نصیر علی فقیر جلالاٹی،
 علی گل فقیر جلالاٹی، مینگھو فقیر شر، بیدل فقیر شر منگھو
 فقیر شر، آچر فقیر عرف نظام فقیر ساکاٹی، فتح علی فقیر
 عرف ظفر علی فقیر ہیسباٹی، فقیر علی نواز ہیسباٹی، سچل
 فقیر لاڑک کاهی، عنایت علی فقیر نوناری عبیداللہ درانی
 صاحب پشاور، رئیس خدا بخش خان جسکاٹی، آخوند
 صاحب غلام الرسول خیریوری، نظر علی فقیر قل، فقیر لعل
 بخش خاصخیلی تالپر وڈا، فقیر محمد خاصخیلی تالپر وڈا،
 فقیر غلام حسین کوری پیر گوت، محمد علی شاہ مگھر جی
 وارا، موجودہ محمد علی شاہ عرف شہنشاہ کنگری وارا،
 غمدل فقیر رتودیرو وارا، میر محمد فقیر تالپر، مطلوب شاہ
 دوست محمد فقیر تالپر، غلام حیدر فقیر تالپر، امید علی فقیر
 تالپر، غلام محمد فقیر تالپر، الہ بخش فقیر تالپر، سائین
 عبدالستار سوم جھوک شریف زوار غلام قاسم خان
 جسکاٹی بشیر احمد ڈھراج محبت دیرو جتوئی، پیارو
 ساکاٹی، فقیر محمد ساکاٹی نزد تالپر وڈا، محمد علی عرف
 گدا حسین قاضی تالپر وڈا، محترم استاد عطا محمد حامی
 صاحب، عدل فقیر گوت انب فقیر مگھار.

فقیر سائین جا معروف طالب:

فقیر محمد خاصخیلی گوت جسکاٹی، زوار محمد
 ہاشم خاصخیلی محرابیوری، استاد رسول بخش شیخ
 محرابیوری، پلھوان فقیر چاندیو، صادق فقیر چاندیو، بالو فقیر
 چاندیو ساکن خیریور نائن شاہ، رئیس پنہل خان
 جسکاٹی، محمد بچل فقیر جسکاٹی، واحد بخش
 خاصخیلی، نروار علی فقیر خاصخیلی ساکن جسکاٹی،
 کیوڑو فقیر کوکر فیضگنج، قاضی غلام حسین (عرف بابا

بنل) ساڪن ٽالپر وڏا، يار محمد فقير قاضي، غلام محمد فقير قاضي، محمد عرس عرف نبي بخش قاضي، زوار عرض محمد سهاڳ، فقير امير حسين ٽالپر، مير خان فقير ٽالپر، مدد علي ٽالپر، رمز علي ڦل، سهراب علي فقير، قلندر بخش فقير خاصخيلي، اله بخش فقير ٿانوري، فقير احمد علي پريا روڊ، نياز محمد سومرو محبت ديرو، مهتاب علي نزد محبت ديرو، نشان علي فقير گاڏهي مهوال فقير ساڪاڻي نزد ٽالپر وڏا، سعيد خان ساڪاڻي نزد محرابپور، گفتار علي فقير خاصخيلي، زوار قادر بخش خاصخيلي، گل حسن خاصخيلي، زوار علي بخش خاصخيلي، رانجهن فقير خاصخيلي، غلام محمد فقير خاصخيلي، نياز حسين عرف جمن خاصخيلي، يار محمد فقير خاصخيلي، پريل فقير ٻانڀڻ ڳوٺ چيڙ ٻانڀڻ، مومن فقير شر بلوچ نزد سيال آباد، صادق فقير چانڊيو، گولاڙچي (بدين) عنايت فقير چانڊيو، محمد ابراهيم محرابپور، استاد جان محمد چاچڙ محرابپور، منظور علي ٿانوري نزد محبت ديرو، قاضي عبدالنقي (ٽالپر وڏا)، جائي جمال هيساڻي فقير.

فقير سائين جي شخصيت:

فقير سائين جن قداور جسم وارا ۽ رعبدار مگر سهڻي شڪل شاهت جا مالڪ هئا. ڪوبه ماڻهو سندن اکين ۾ اڪيون وجهي ڏسي نه سگهندو هو. سندن رعب تاب کان ڏسندڙ جون اڪيون يڪدم جهڪي وينديون هيون. سندن اڪيون وڏيون، ذڪر فڪر بندگي ۾ اوجاڳن ۽ معنوي محويت جي مستي ۽ سبب هميشه گهريون گلابي رهنديون هيون. سندن گول چهره مبارڪ نوراني نور سان هر دم ڀرپور رهندو هو. سندن ڏاڙهي مبارڪ گهاٽي سفيد ۽ شهر وڏا هوندا هئا.

پوشاڪ ۾ سفيد رنگ جي شلوار ۽ سفيد ويڪرو پهريائڻ پائڻ پسند ڪندا هئا. مٿي تي اڪثر گيڙو دستار پڌندا هئا.

جنهن کي هيٺ طرو به ڇڏيندا هئا. گيڙو قسم جو يا سفيد رنگ جو وڏو رومال يا دوشالو ساڻ ضرور کڻندا هئا. پنڌ يا سواريءَ تي سفر ڪرڻ وقت چيلهه سان قمر بند ٻڌندا هئا، پيرن ۾ بخمل جي جتي يا ڳاڙهو سليپر بوٽ پائيندا هئا. اڪثر سائي رنگ جي چادر ويڙهيندا هئا. ڪڏهن دستار جي بجاءِ گيڙو ٽوپ به پائيندا هئا جيڪو سندن ڪنن مٿا به ايل هوندو هو. هر دم، دم اسر سان رهندا هئا. تسبيح جام پڙهندا هئا. نماز جا پابند هئا، هميشه باوضو رهندا هئا. هٿ ۾ فقراهي ڏنڊو يا سنهين عصا رکندا هئا. ”محبوب پاڪ“ سندن تڪيه ڪلام هوندو هو. هر هڪ ملڻ واري سان بيحد محبت نياز نورٿ ۽ احترام سان ملندا هئا پوءِ ملڻ وارو چاهي ننڍو ٻار هجي يا وڏو، پڙهيل هجي يا اڻ پڙهيل هجي، واقف هجي يا غير واقف، پنهنجن مرشدن جو بيحد احترام ڪندا هئا، پاڻ طالب تمام گهٽ ڪندا هئا. تمام گهڻي اسرار تي جيڪڏهن طالب ڪندا به هئا ته کين چوندا هئا بابا اوهان بنده علي سائين جن جا طالب آهيو. فقير سائين جن بي انت سخي مرد حلیم ۽ بردبار هئا. ليڪن پنهنجي ذاتي عشق ۾ بيحد بهادر، مست ۽ مستحڪم هئا، پاڻ کي مولا علي پاڪ ۽ قلندر لعل شهباز جي سپاهين جا سپاهي سڏائيندا هئا ۽ سندن طالبن جا طالب سڏائيندا هئا.

فقير سائين جن جي بوقعه پوشي:

اربع ڏينهن، ۱۴ - جمادي الاول ۱۳۹۷ هجري بمطابق ۴ - مئي ۱۹۷۷ع. فقير سائين جن تقريباً ۹۰ ورهيه جي ڄمار ۾ هن فاني دنيا مان لاڏاڻو ڪيو.

اوچتو ئي فقير سائين جن کي چنگهه ۾ درد پيدا ٿيو. سور ايترو ته هيو جو چڻ ته آسمان ٽٽل آهي پر پوءِ به هڪ دم به ذڪر الهي کان غافل نه ٿيا. عشق جي محويت جي عالم ۾

فقير سائين در محمد (دوم) هيسپاڻي جو خانداني سلسلو هيٺ ڏجي ٿو.

حاجي خوش محمد فقير صوفي (اول)

ملنگ بادشاهه مست در محمد فقير اول

فقير خير محمد (دوم)

فقير حُب علي

فقير در محمد (دوم)

فقير ملنگ علي

فقير عبدالله

فقير گلشن علي

فقير خير محمد (سوم)

فقير لعل خان

فقير نياز علي

فقير نهال خان

فقير فرحان

فقير راشد علي

فقير فياض علي

فقير بلاول خان

فقير رضوان

فقير راشد علي

فقير فياض علي

فقير بلاول خان

فقير رونق علي

فقير منصف علي

فقير درمن علي

فقير احسان علي

فقير انصاف علي

فقير حيدر علي

فقير عديب حسين

فقير ممشوق حسين

فقير پرويز حسين

فقير عاشق حسين

فقير ذاڪر حسين

فقير حبيب الرحمن

فقير رحمن علي

فقير سيف الرحمن

فقير آصف علي

فقير عارف علي

فقير عارف علي

جڏهن ڊاڪٽرن سندن جنگه ڪئي ڇڏي تاهم به کين ان ڳالهه جي ڪابه خبر نه رهي. هڪ ڏينهن پاڻ پنهنجن طالبن کي چيائون ته جڏهن چوڏهين تاريخ ٿئي ته ٻڌائجو، طالبن کان ته ڳالهه وسري وئي هڪ رات اچانڪ پاڻ فرمايائون ته محبوب پاڪ اڃ چوڏهين تاريخ آهي ۽ اسان جي دارلبقا روانگي ٿيندي، جڏهن طالبن کي ياد آيو ته برابر ان رات چوڏهين تاريخ هئي پاڻ هي جهان ڇڏي ملڪ بقا ڏانهن روانا ٿيا.

فقير سائين جن جو اولاد:

فقير سائين جن کي هڪ فرزند آهي جنهنجو نالو فقير خير محمد (سوم) آهي ۽ جيڪي موجوده سجاده نشين ۽ هيسباڻي قوم جا سردار آهن فقير خير محمد (سوم) به پنهنجي والد بزرگوار فقير درمحمد دوئم (درلعل) وانگر شعر و شاعري به ڪئي آهي موجوده سجاده نشين فقير خير محمد سوم کي پنج فرزند آهن. ۱- فقير درس علي، ۲- فقير احسان علي، ۳- فقير انصاف علي، ۴- فقير منصف علي، ۵- فقير رونق علي. جن جو پڻ شعر و شاعري سان تمام گهڻو لڳاءُ آهي. فقير درس علي کي به پنج فرزند آهن. ۱- فقير ذاڪر حسين، ۲- فقير عاشق حسين، ۳- فقير معشوق حسين، ۴- فقير پرويز حسين، ۵- فقير عجيب حسين.

فقير احسان علي کي ٽي فرزند آهن. ۱- فقير رحمان علي، ۲- فقير حبيب الرحمن، ۳- فقير سيف الرحمن. فقير انصاف علي کي به فرزند آهن، ۱- فقير عارف علي، ۲- فقير اصف علي.

موجوده سجاده نشين فقير خير محمد سوم جي شاعري جون چند سٽون پڙهندڙن جي خدمت ۾ پيش ڪجن ٿيون، جن شاعري ۾ پنهنجو تخلص ”هيسباڻي“ چيو آهي،

مطلع: آيا عجيب اسان جي اڱڻ احسان ٿيا،
پسي حسن حبيب هرئي حيران ٿيا،

۱۔ دل گهريو دلدار اڱڻ اڃ آيو آ،
محبت ۾ مشتاق مرئي مستان ٿيا،

۲۔ سرس ڪري سينگار صنم آيو صورت جو،
ڪاتب قلم قضا جا ڇڏي قربان ٿيا،

۳۔ ساقيءَ سڪ سان سڏي سوائي سرڪي ڏني
پلڪ اندر ڀر پياسن جا پشمان ٿيا،

۴۔ هيسباڻي صد بار صدق تنهن ساجن تان،
عاشق جنهنجا عرش و برين انسان ٿيا.

هم عصر شاعرن جو فقير جي شاعري تي اثر:

فقير سائين جن گهڻو ڪري بيدل سائين ۽ سچل سائين
جن جي شاعري پڙهندا ۽ ٻڌندا هئا. تنهن کان پوءِ بيدل فقير،
خوش خير محمد فقير، چتو فقير سانگي، پهلوان فقير ۽ عثمان
سانگي جي گهڻي شاعري راڳ ويراڳ جي صورت ۾ ٻڌندا هئا،
تنهن هوندي بيدل گهڻو ٻڌندا هئا. فقير سائين جن ڪڏهن
ڪڏهن پنهنجي سموري فقرا ۾ شعر جي ڪا ”طرح“ ڏيندا هئا
جنهن تي سڀ فقير شعر ڪلام ٺاهيندا هئا. ظفر علي فقير
کان هڪ مليل طرح هئي:

”عشق جي ميدان ۾ لٽڪيل سربون ڌڙ ڌار ڏس.“
انهيءَ طرح تي درمحمد سائين جن جي شعر جو مطلع آهي:
تيا مري جيئرا وري، ساڳي سري سردار ڏس،
فقير ظفر علي:

عيد ڪن عاشق ڏسي، محبوب مل ميدان ۾،
فقير درمحمد:

منهن ميثاقي چو چپيو، گذريون صديون ارمان ۾،

ظفر علي فقير:

فيضگنج خوش خير محمد جي فقر اظهر ڪيو،

درمحمد فقير:

الفقر فخري امر صادر سيد سرور ڪيو.

فقير سائين جي شاعري:

فقير سائين جن جي شاعري گهڻو ٿو سنڌي، سرائڪي ۽ فارسي ٻولين ۾ حمد، نعت، مدح، منقبت، دوهڙن، رباعين ۽ ڪلامن تي مشتمل آهي. فقير سائين جن جي ڪلام ۾ الهي عشق، پنجن پاڪن جو عشق ۽ پنهنجي مرشد پاڪ جي محبت حد کان وڌيڪ ڀريل آهي. ان کان علاوه محبوب حقيقيءَ جي حسن جي تعريف، ناصحانه نقطن ۽ تشيل سان سندن ڪلام ڀرپور آهي. شعر ۾ فارسي ٻوليءَ جا لفظ تمام گهڻا استعمال ٿيل آهن. سندن شعر بحر وزن قافيه رديف سان سهڻو سينگاريل آهي. فقير سائين جن جو ڪلام ڀر معنيٰ ۽ ايترو اونهو چيل آهي جو عام سطحي ذهن رکندڙ کي گهٽ سمجهه ۾ ايندو. سندس شعر صوفيانه فلسفي ۾ سهڻي نموني رڳيل آهي ۽ ان ۾ قرآني آيتون پڻ حوالي طور ڏنل آهن فقير سائين جن جو شعر اڪثر سڀني صنفن جو مجموعو آهي ۽ گهڻا شعر ذوقافيه آهن. سندن ڪجهه شعر اهڙا آهن جن جي پڙهڻ سان چپ چپن سان نه ملن ۽ ڪجهه اهڙا شعر آهن جيڪي بغير نقط جي آهن ۽ ڪي ڪلام سوال جواب ۾ پڻ آهن. فقير سائين ڪلامن ۾ پنهنجو تخلص، درمحمد، دردان، درلعل، درناز ۽ در استعمال ڪيو آهي. مطلب ته سائين جن جو ڪلام تشيلن، تجنيسن، تشبيهن جو ڀنڀار آهي. جيڪو به هن شاعري جو دل جي حضور سان مطالعو ڪندو، ته انشاءالله سير سلوڪيت جي اعليٰ عرفان کي پهچندو. آمين ثم آمين.

شعر - فقير معشوق علي ڪوڪر جو ڇيل

فقير درمحمد درلعل جي وصال جي موقعي تي جن فقيرن وصال
نام پڙهيا اهي هن ريت آهن:

وصال نامه:

مطلع: اڄ اسان جي اڱڻ تان درلعل محمد ويا لڏي،
گڏ گذاري راتڙيون، وڇڙيا پرين ويلي وڏي.

۱- ڪل ته وڃ جي ڪانه پيئي سنڀريا سفر ساجن مشت،
من اندر ماتم ڏئي، چوري چپر ويڙا ڇڏي.

۲- مونجه ڏئي من ۾ ويا، موٽي ملڻ تن جو محال،
شل وصل واڳان ورائي، من منهن اوڏا اڏي.

۳- ڪير ڏئي خاصي خبر، ويندڙ پرين ورندا ڪڏهن،
هڪ گهڙي سو سال ڄڻ، گذريا غمن ۾ ويا گڏي.

۴- ديس کان پرديس ٿي، وينا وڻي وارث وجهي،
ماڳ تي موٽي ملن، شل طلبگارن جي تڏي.

۵- من موهيندڙ ڳالهه مرشد جي مٺي معشوق علي،
سا ورونه وسري نٿي، جا ڪئي سخي سائل سڏي.

صوفي علي محمد فقير ٽالپر جو ڇيل

وصال نامو

مطلع: سائين در محمد وٽين دلدار پري،
اکڙيون روز روئن ڳالهيون ياد ڪري،

۱- توکي روز ازل کان هو عشق حقي،
لڳي مرض انهيءَ کي ڪانه ڦڪي،
ڏسي نبض تنهنجي ويا حڪيم ڏکي،
اندر آتش جو پيو آراه پري.

۲- آئين سانگ ڪرڻ، پرديسي پکي،
ڳجهي رمز واري منا مام رکي،
ماڻهي موج منصوري سردار سخي،
هٿون حيدر جي پيٽي جام پري.

۳- پنهنجا واعدا ڪين وساريا تو،
هر فوج فقر سان پاريا تو،
ڏاڍا بيرنگي رنگ ڏيکاريا تو،
ڪيئي پندڙا پشاور ذوق ذري.

۴- ڇڏي وطن پرين پرديس وڃڻ،
زاريون زور ڪيم نه ڪا منٿ مڃڻ،
شهر ٽالپرن مان پيو پڃڻ،
دل ڳڻتين ۾ ٿي روز ڳري.

۵۔ تنهنجي صورت ڏٺي سهڻا سال ٿيا،
هيٺا حيرت ۾ منهنجا حال ٿيا،
لهي لڙڪا اکين مان لال ٿيا،
وري ڪڏهن وصال جو واءُ وري.

۶۔ چوڏهين جمادي الاول اربعه رات چوان،
ٿيو ملڪ بقا تي روح روان،
سانڍيم سور تنهنجا سڀ سيني سنوان،
لکيو قلم قضا جو ڪين تري.

۷۔ دلڙي روز سچڻ توکي ساري ٿي،
علي محمد ڪين وساري ٿي،
تنهنجي محب جدائي ماري ٿي،
نه ٿي توريءَ ساعت ساهه سري.

شعر نمبر ۱

مطلع: اڄ ٿي ڏيئي جي لاٽ مان ويو پيٽر گهر جي ڇت منجهان،
پروان جان قربان ڪل انسان ٿيا عبرت منجهان.

۱- شهباز جي پرواز کان ممتاز اعجاز علي،
خلق الادم ساڳي صورت مالڪ مليو مورت منجهان.

۲- عاشق حسن آهو چشم ابرو اشاره سان ڪٺا،
دل محو ٿي هڪ درد ۾ حيران دم حيرت منجهان.

۳- خود خيال سان هم خيال ٿي خمار ۾ خوشدل مليو،
ناظر هڙئي منظور ٿيا مخمور جي محبت منجهان.

۴- هڪ موج اندر اوج ٿيو فوج حسن ۾ حيدري،
دردآن جهلي دامن علي بزمِ بره برکت منجهان.

شعر نمبر ۲

مطلع: اڄ عيد ڪن عاشق ڏسي معشوق مل کولي نقاب،
عشق و حسن همدم رهن دوئيءَ جا ڊهن هر جا حجاب.

۱- ابروءَ ڪمان بنسمل ڪيا ڪٽڙا نيئن جي نوڪ ناب،
مانجهي مري جيرا ٿيا جلوه حسن ڪٽڙا ڪباب.

۲- آندا زلف زندان ۾ شوق حسن شائق شتاب،
دم محو ٿيا ديدن اندر آيو نه جسماني عذاب.

۳- حاصل ٿيو حج حسن جو وسري ويا جرم و ثواب،
از خود عاشق کي اوچتو خود خيال پياريو عشق آب.

۴- بيخود خوديءَ ۾ خود محو وصل وهجر جو ويو حساب،
خمار دل مخمور ڪيو بن پنگ چرس عمل و شراب.

۵- هر لهر اندر موج ماڻي بحر سان ٿيو هڪ حباب،
مطلوب طالب ۾ مليو سودو سرن جو پيڙو ساب.

۶- طالب مولا بر تخت دل برحق سڃاتو هو تراب،
فرمان جي اعتبار سان لشڪر فقر ٿيو فيض ياب.

۷- 'دُر محمد' سان ملي خوشدل رهيو ماڻي خطاب،
بنده علي اعجاز سان ٿيو نينهن جو ناظم نواب.

کلام نمبر ۳

مطلع: اچ خیال دڻو هڪ خواب میان، تعبیر ڪندا تارڪ سائڪ

۱۔ ويجهي وارث دڻو ڏورون، سوال سندو نه جواب میان.

۲۔ خواب مهتاب جو تاب پساو، جاڳيو شوق شتاب میان.

۳۔ دود دکايو درد دل ۾، اکين آندو آب میان.

۴۔ حسن شهباز شڪار بڻايو، هر هڪ عشق عقاب میان.

۵۔ 'دُر محمد' مڙهيل من ۾، دڻو خیال خطاب میان.

ڪلام نمبر ۴

مطلع: اچين وڃين ٿو مڇيءَ جان، تون آب کي ڇو نا لکين،
ذائقه کان بيخبر ٿئين، چاش پيو توڙي چڪين.

۱- وفي انفسڪم مام ڄاڻج، خود پيهي آيو پڪين،
فاذڪروني رمز پرجهي، پنج بهڳڻ سان پڪين.

۲- بره جون بويون نه ورتئي، پيو عطر و عنبر مڪين،
ڪر فنا لا سان جسم کي، ڏس اسم دل جي اڪئين.

۳- آتش خليلي باغ باقي، ڇو ڌرين ڪوڙئين ڏکين،
غير ساڙي عشق ناراً ۾ وهارج ور ڪڪين.

۴- مولا علي سان عشق رک، هر راز جي ڪل جي رکين،
بنده علي کان 'در محمد' هي سبق سکيا لکين.

آمين ثم آمين.

ڪلام نمبر ۵

مناجات درگاه شهنشاه لعل شهباز قلندر پاڪ

مطلع:

اچي ڄامي حسيني ٿي، قلندر لعل لاثاني،
نباھيو نينھن نازڪ خود، نسنگ ڪريو نگهباني.

۱۔ پسايو پاڪ رخ پنھنجو، ڪيو مالڪ مھرباني،
ملي دائر دلي درس، ٿي پڪ نظر نوراني.

۲۔ امالڪ عشق ناراً ۾، جلايو مرض جسماني،
رھن روشن قلب طالب پسن پيا راز روحاني.

۳۔ ملي مورت به هر صورت، سڃاڻي سکر سلطاني،
محو موجودگيءَ ۾ دم، مڃائن شغل شاهاني.

۴۔ هجي آباد هرھڪ دل، وسايو بره باراني،
ماڻن موجان فقر فوجان، ملهائي مام من راني.

۵۔ دليون در لعل ۾ رمل، رهي دل مست مستاني،
رلايو خود رضا رهبر، هلايو راه زنداني.

آمين ثم آمين.

کلام نمبر ۶

مطلع: احوال دل صورت سلیو، دم خیال مورت پر ملیو،
محبت ملک معنی ملیو، همحال مورت پر ملیو.

۱- بيمثل عشق مثال ٲيو، معشوق ساڻ وصال ٲيو،
عاشق فراقی فال ٲيو، احوال مورت پر ملیو.

۲- بيحال خیال بحال گم، ممکن نهال محال گم،
ماضي قبل درحال گم، هر حال مورت پر ملیو.

۳- گفتار در دیدار گم، رفتار در دلدار گم،
بي سراندر سردار گم، اقبال مورت پر ملیو.

۴- عاقل کڏهن دیوان رهيو، انگر کڏهن پروان رهيو،
خندان کڏهن گریان رهيو، رومال مورت پر ملیو.

۵- دلدار کر دي دلجوئي، محبوب میثاقي توئي،
در بحر وحدت گم دوئي، در لعل مورت پر ملیو.

ڪلام نمبر ۷

مطلع:

احد خود احمد سڏائي سر عيان ڪيو منجه عرب،
طالب و مطلوب جو مطلب سڀڪاريو منجه طلب.

۱۔

و ابتغو صادر وسيله من عرف مصدر منجهان،
مقصدِ باطن سڃاڻڻ، لاءِ ظاهر ٿيو سبب.

۲۔

محمدي صورت جي معنيٰ، سان مليو مرشد علي،
حبِ علي روشن ڪيو، حيدر قنبر جو قلب.

۳۔

قلب مومن عرش الله، منجه ملهيو معراج دل،
دوئي اندر درسِ وحدت ٻاهر ڏسيو امرِ ادب.

۴۔

’دُر محمد‘ دمبدم دل عشق ۾ معشوق سان،
سرِ صفي الله ساڳي آ عاشق جنهن جو لقب.

ڪلام نمبر ۸

مطلع:

احد احمد صورت ساڳي علي الله رب آهي،
سڃاڻڻ محض معنيٰ ٿئي، جدا نالو لقب آهي.

۱-

علي الله هر هڪ جو هندو مسلم مومن ڪافر،
رسائي رزق هر ٽئين کي، جتان جنهن جي طلب آهي.

۲-

صورت انسان ۾ آهن، سڀئي مخلوق جون جنسان،
نرالن نسبتن اندر، نرالو ٿيو نسب آهي.

۳-

صورت محمد صحيح سمجهي، علي الله ثابت ڪيو.
طلب مطلوب ۾ طالب، سڃاڻڻ جو سبب آهي.

۴-

بنا حب پاڪ پڄڻن جي، روهي رتبہ نہ حاصل ٿئي،
سڱ در در محمد جو، مليو منصب عجب آهي.

شعر نمبر ۹

در مکان موهن لاژگانه

مطلع: ادیب عشق کان پيو سک، تنهن کان پوءِ عاقل ٿئين،
اگر العقل نوراً في القلب، سمجهين ته قابل ٿئين.

۱- علي حيدر جي بيمت ڪر، بقا باالله بنج بي سر،
اڪين الله ڏس اظهر، ملنگ تون منهن مقابل ٿئين.

۲- امرمن عرف جو ڄاڻج، عقيدو پاڻ تي آڻج،
موجان معنيٰ منجهڻي ماڻج، سمنڊ صورت سڃاڻل ٿئين.

۳- محو مرشد به هر طالب، غازي همگام با غالب،
اڏيا عرشين ڪيري قالب، ائين ڪر تان ته ڪامل ٿئين.

۴- مليا دم اسم ذاتيءَ ۾، جليا جيئن پتنگ جهاتيءَ ۾،
مماتي گم حياتيءَ ۾، موتو ڏي جان تون مائل ٿئين.

۵- عجب اعجاز جون عينان، عشاقن لاءِ آئينان،
نباهن ناز سان نينان، نگاهن ۾ نوازيل ٿئين.

۶- صورت مورت ٿيا هڪ ٻيئي، ملهايون هڪ حدان ٿيئي،
فراقي دوئي پڌر پيئي، وصل وحدت ۾ واصل ٿئين.

۷- ملهيا معراج جسماني، کلي پيا راز روحاني،
شائق هر شب قدرداني، شهنش ساڻ شامل ٿئين.

- ۸۔ پيوند منصور پارن ۾، وڻيل هج وره وارن ۾،
عاشق العشق ناراً ۾، تون باغائي بنايل ٿئين.
- ۹۔ دنيا عقيبي کي تو ڇڏيو، طالب مولِي تو سان گڏيو.
ديدن ۾ دل محل اڏيو، حسن محفل ۾ داخل ٿئين.
- ۱۰۔ موهن ميلا مچائين ٿو، رندانه رنگ رچائين ٿو.
نسنگ صوفي نچائين ٿو، شغل هرهڪ ۾ شاغل ٿئين.
- ۱۱۔ ڏرل دامن علي اندر، سڃاتو صفي الله سرور،
پيارو جنهن قدح ڪوثر، سخي ساقيءَ جو سائل ٿئين.

آمين ثم آمين.

کلام نمبر ۱۰

مطلع: ازل تنهنجو ابد تنهنجو، تنهنجو انجام تنهنجو آغاز.

۱- تنهنجي فهم سان توکي ڄاڻم، دم قدم سان اسم ڄاڻم،
رنگ و بيرنگ تون رنگساز.

۲- دل ويراڳي وحدت واڳي، علي قلندر صورت ساڳي،
ملڪ معنيٰ جو بي انداز.

۳- عشق عاشق معشوق هڪوئي، عرش فرش تي ساجن سوئي،
ناز مائيو دل دلساز.

۴- کنت کنڙا مخفي کليو، عشق سڃاتو حسن جو حليو،
محبت ڪيو ظاهر ممتاز.

۵- ڏٺو 'در محمد' آ جا ڪون، دل ماڻي موجودگي تاڪون،
حسن هادي همدم همراز.

کلام نمبر ۱۱

مطلع: از خود آغاز ملیو، انجام عشق ۱۱
معراج دل ملهایو، الهام عشق ۱۱

۱- چشمان سچن پسایون، ثیون روح جون رسایون،
وارث دلیون وسایون، احکام عشق ۱۱

۲- لشکر حسن کمر بند، کیا نامور نظر بند،
تیا قتل عام هر چند، پیا دام عشق ۱۱

۳- بزم عشاق باقی، معشوق سان ملاقی،
درس ملایو ساقی، پر جام عشق ۱۱

۴- آقا عرض اگهایو، لازم ملازم لایو،
ملزوم فیض پایو، الزام عشق ۱۱

۵- دامن علی سان دل بند، پیوند 'در محمد'
بخشش بحال بیحد، انعام عشق ۱۱

شعر نمبر ۱۲

مطلع: اسرار ٿيو يار جو اظهار صحن ۾،
ٿيا حر خدا حسين تان صد بار صحن ۾.

۱- انوار احديت جو جهلڪار صحن ۾،
پروان عبديت جو پڙڪار صحن ۾.

۲- قربان عشق حسن تان حصيدار صحن ۾،
من عرف مرد بنيو حقدار صحن ۾.

۳- هر محل مان هڪ مهل مليو يار صحن ۾،
گفتار سان رفتار ۾ ديدار صحن ۾.

۴- کلي غنچ دهن بنيو گلزار صحن ۾،
زلف مار ڏنگيا بلبل ٿيا مار صحن ۾.

۵- ڌڪ بيني دونالي جو ڌڪار صحن ۾،
شهداءِ شائقن جو ڦٽڪار صحن ۾.

۶- جزوات ڪيو ڪُل مان سينگار صحن ۾،
هرهڪ ماڻهو علحده معيار صحن ۾.

۷- بازار بره جو هر واپار صحن ۾،
نشو نينهن ماڻن ناظم نروار صحن ۾.

۸- هر ھار لهي جيت پايو ھار صحن ۾،
اعجاز سان همراز در درڪار صحن ۾.

کلام نمبر ۱۳

مطلع: اسان انت نه پنهنجو پايون ٿا، خود خيال روح ريجهايون ٿا.

۱۔ شائق حسن شاه مردان آهيون، مليل مثل شمع پروان آهيون،
ڪڏهن صورت عشق عيان آهيون، ڪڏهن مورت مخفي ملايون ٿا

۲۔ مجبوري خود مختياريءَ ۾، اختياري بي اختياريءَ ۾،
اعتبار اسب هسواريءَ ۾، حڪم حيدر هيٺ هلايون ٿا.

۳۔ سر گهر گهوريا سي گام کڻي، مٽو مري جياسي هام هڻي،
وصل وحدت ۾ وريام بڻي، دل فراق دوئيءَ سان لايون ٿا.

۴۔ مطلوب طالب ٿي طلب ٿاڻيون، اسرار عدم اظهار آڻيون،
خود وجود اندر موجود ماڻيون، مقصود معراج ملهايون ٿا.

۵۔ هر صورت سان روحي رمز رلي، دل لعل محمد منجه ملي،
ڪڏهن 'ذر محمد' ڪڏهن دامن علي، ڪڏهن صفي الله سڏايون ٿا.

آمين ثم آمين

ڪلام نمبر ۱۴

مطلع: اسان تي عين شفقت ٿي، سخي سردار سرور کان،
رسي وئي روشني دل ۾، مٺي ماهِ منور کان.

۱- قرون مخمور مستانه، جاڳي پيا شوق شاهانه،
پياريا يار پٺمانه، لبالب حوض ڪوثر کان.

۲- وظائف جي نه درڪاري، لطائف نينهن نرواري،
دلي اذڪار ٿيا جاري، گوليو هر راز اندر کان.

۳- رهون مذهب نه ملت سان، نڪو شيخي ڪرامت سان،
گذار يون پيا وصال سان، ناهيون دم دور دلبر کان.

۴- ازل کان پاڪ پنجن ٿيا، نه 'دُر محمد' بنيا مٽ پيا،
وڃي تحت الثري ۾ پيا، ڦريل جي شاه حيدر کان.

آمين ثم آمين

ڪلام نمبر ۱۵

مطلع: افسوس ڀرين ڪي نه پهتو، ويا وطن تياري ڪيون،
نياپا هواڀئين نينهن جا، ڪله ڪانگ جي لاتيون ليون،

۱- بنده علي جن جي بره، زنده ڪيون مرده دليون،
مقبول حق ڳالهيون مڙئي، ظاهر زبان جيئن پئي چيون.

۲- دم دم ڏسن موجود هر، طالب سنديون دل جون اڪيون،
مطلوب جون موجان ملن، ٿيون طلب ۾ نت نت نيون.

۳- سرساه ڪن عاشق فدا، محبوب جا ماڻا پسيون،
محبت سندي ميدان ۾، جن عشق جون گويون ڪيون.

۴- دم ظاهر و باطن عشاقن، عشق جون هاماڻ هيون،
آزاد ڪثرت کان رهي. وحدت اندر دليون ويون.

۵- دل ۾ رهيو محبوب دل، هر وقت دلداريون ڏيون،
اي در محمد پاڪ سان پيوست ٿي دليون پيون.

ڪلام نمبر ۱۶

مطلع: اکين ڪتا اقرار، ابروءَ جي اغماز سان.

۱۔ مالڪ مخفي پاڻ پسايو، نين لڳا نروار، مليو ناز نياز سان.

۲۔ شغل حسن شهباز ۾ شاغل، عشق مرغ اظهار، پيوند هر پرواز سان.

۳۔ طرح طرح جا سير پسن پيا، سوار اسب اعتبار، رنگ رنگ ۾ رنگساز سان.

۴۔ مرشد ڪل معيار ملهايا، دل ماڻيا ديدار، اهميت امتياز سان.

۵۔ ’دُر محمد‘ لعل بنايو، دليل جي هسوار، اچي امر اعجاز سان.

ڪلام نمبر ۱۷

مطلع: اڪيون عجب جن پاڻ ۾، خود پاڻ کي پسيو اچي،
دل ۾ ملهيو درسن جڏهن، رنگ روحيٽ رسيو اچي.

۱- دمساز مليو دويدو، قرب و بعد رد روبرو،
ملي محويت هر موبو بادل بره برسيو اچي.

۲- عشاق عدم وجود ٿيو، محبوب ۾ موجود ٿيو،
ڪل معنوي مقصود ٿيو، صورت سچل سڏيو اچي.

۳- دربار وحدت ۾ وٺيو، ڳڻ عشق سان عهدو ڳڻيو.
ممشوق خود عاشق بڻيو، واهڻ وري وٺيو اچي.

۴- ثابت ثنائتن جي ٽيهي، نت نينهن ڪن نييه نيهي.
پريل بحر وٽ سان ويهي، تن کي ڏين تسيو اچي.

۵- بنده علي ماڻيو بقا، لئن لئن ۾ لاهوتي لقاء،
تنهن سر فنا دردان ڪا، قدمن سان گسيو اچي.

ڪلام نمبر ۱۸

مطلع: اڳيون عشق عقل ڪئي آزي، ٻڻي زور ٻره جي بازي.

۱- مڇ مجاز ۾ محو پتنگ ٿيا، ڀرت ڪئي پروازي.

۲- ڪهن ساليءَ ۾ عشق ملائي، حسن جي تابش تازي.

۳- سر تي ساقي سرڪ مٽي ٿو، گهري پين ٿا غازي.

۴- ٻره بلي جي عاشق آهن، هٿين حيله سازي.

۵- راه روحي ۾ نعر نه ڏنگايون، ناه نشيب فرازي.

۶- حسن حقيقي عاشق موهيا، پهري پوش مجازي.

۷- 'دُر محمد' تي بنده علي ڪئي، بيحد بنده نوازي.

آمين ثم آمين.

کلام نمبر ۱۹

مطلع: انگ عشق جا نہ ہرگز آیا انداز ۾،
رنگ روح جا رنگارنگ، رت رنگساز ۾۔

۱۔ صورت سجاتي عاشق حسن حجاز ۾،
روشن رهي حقيقتِ معنيٰ مجاز ۾۔

۲۔ اعتبار ماثيو درسِ آخر آغاز ۾،
نروار دل نيئن ڪئي درجہ دراز ۾۔

۳۔ همراز راز کوليو، ناز و نياز ۾،
امداد عشق اعليٰ، عليٰ نواز ۾۔

۴۔ بمحويتِ محبوبيت، مجنون ممتاز ۾،
دڌڪار دريائي ليلہ، الٰهي آواز ۾۔

۵۔ محمود محوہ رهيو، از خود اياز ۾،
مصدق 'در محمد' عليٰ اعجاز ۾۔

کلام نمبر ۲۰

مطلع: انوار دو ابرو کلیو، عاشق علی حیدر ٿیو،
معراج جسمانی ملیو، داخل بدل دلبر ٿیو.

۱۔ معشوق حد معیاد ۾، عاشق رهیو امداد ۾،
آگه نہ استعداد ۾، از عشق خود اظہر ٿیو.

۲۔ غالب مچن مفلوبیت، ٿیو مالک محبوبیت،
طالب مائی مطلوبیت، درطلب ود ویترا ٿیو.

۳۔ محفل محمد شبقدر، ساقی علی جامر جبر،
معراج دل کربل اندر، حر جو مثل قنبر ٿیو.

۴۔ نظریو نفی اثبات سان، شامل پتنگ شعلات سان،
ہمذات رهیو ذات سان، مخبر اندر خیر ٿیو.

۵۔ ستار عرف عارفین، سردار بیسر مومنین،
مہدار در محمد مبین، مختیار ہر مظهر ٿیو.

ڪلام نمبر ۲۱

مطلع: انور آغاز مليو، انجام عشق ۾،
نئين ڪئي نوازش، انعام عشق ۾.

۱- خوبن جا خاص خادم نازو نياز ناظم،
الزام عام لازم، احرام عشق ۾.

۲- پلڪار پيار پل پل، مرڪز مدار هلچل،
تر ڪيا تمام توصل، هڪ مام عشق ۾.

۳- لاهوت لامڪاني، منزل دراز داني،
گهر جي ٿي پهلواني، هر گام عشق ۾.

۴- دامن عليءَ ۾ درس، مائن ملنگ روشن،
گل ڦل گلاب گلشن، در نام عشق ۾.

ڪلام نمبر ۲۲

مطلع:

اوچتو اڪيون اڙيون محبوب بيپرواه سان،
سُونهن سهڻي جي ڏسي سجده ڪيم سر ساه سان.

۱-

در عجب نرگس ٿيو محبوب جون نينان ڏسي،
لب پسي مرجان لاله مست ٿيا ساراه سان.

۲-

ناز غمزه يار جا سرتي سهڻ پيڙا ضرور،
چا حجت سگهندو هلي بنجي سپاهي شاه سان.

۳-

شال منهنجو خيال غالب ٿئي اماره نفس تي،
يا علي رهبر ٿيو مونجهو نه ٿيان هن راه سان.

۴-

انتظاري دل ويچاري ٿي ڪري هڪ ڳاله لئي،
'در محمد' دم سچو دائر رهي دلخواه سان.

آمين ثم آمين.

کلام نمبر ۲۳

طلع: اوهان جي عشق عاشق کي گهمايو هي مکان آهي،
نباھيو نينھن پنھنجي سان جيئن آندو اوهان آهي.

۱۔ نحن اقرب نيابي سان في انفسكم فكر فائق،
بدل جو ذکر بن پيڙو، کٽي دل ديد سان آهي.

۲۔ ڪري لڪ چپ چپو چو ٿا، سگهو ظاهر ٿيو سهڻا،
پسايو پاڪ رخ پاڻهي. عاشق دردر دوان آهي.

۳۔ ڪري ٿو ڪونه هت هرگز، هيڻيءَ دل سان همدردِي،
اوهان بن هن وسنو کان وڌ، وڻيو وِتر ويران آهي.

۴۔ محو دل 'در محمد' ٿئي، پسايو حسن هڪواري،
ملايو بره باطن ۾، اوهان اڳيان عيان آهي.

آمين ثم آمين.

کلام نمبر ۲۴

آہی من پر ائین ممتاز ملیل،
شہباز سان جیئن پرواز ملیل.

مطلع: ہر ملنگ پر شہ مردان ملیو، مصداق شمع پروان ملیو،
جسمک جسمی جو فرمان ملیو، داخل دل پر ٲیو دمساز ملیل

۱۔ امر عشق عاشق مامور کیا، یک نظر نین منظور کیا،
محبت محبوبی مخمور کیا، نشو نبیہ نینھن نواز ملیل.

۲۔ رفتار روحی ہسوار حسن، گفتار زبان اختیار حسن،
دیدار دیدان اخبار حسن، کلیو راز نیاز و ناز ملیل.

۳۔ ہر وجود اندر موجود ہو، اولی عبد اندر معبود لکو،
ضایع ضرر ٲیو ثابت سود سکو، العقل نوراً امتیاز ملیل.

۴۔ بخشو بندہ علی اعجاز دلی، رنگ و بیرنگ گڈ رنگساز دلی،
'در محمد' سوزگداز دلی، ہر ساز سان جیئن آواز ملیل.

ڪلام نمبر ۲۵

مطلع: آهي من ۾ ائين مهتاب مليل، جيئن آب سان آه حباب مليل،

۱۔ ڪيا نين ناز نياز اڳيان، گهيا غازي ابرو اغماز اڳيان.
لقمه لحم حسن شهباز اڳيان، مرغ عشق جو قلبي ڪباب مليل.

۲۔ درّڪا دلبر جا ميناج دلي، ملهيا دم دم ۾ معراج دلي،
دخل درد اندر اخراج دلي، رزق روهي ريءَ حساب مليل.

۳۔ قدمين ڪول مرشد مهدار ڪيو، پنهنجي اکين ۾ اظهار ڪيو،
دل عاشق جي اعتبار ڪيو، ڏسي خاص الخاص خطاب مليل.

۴۔ رليو روح جڏهن جسمات اندر، مورت محفل ڪئي محلات اندر،
صورت ذات سمائي صفات اندر، حسن حال خيال و خواب مليل.

۵۔ بابتده علي بر حال مليو، دردان محمد لعل مليو،
معدوم فراق وصال مليو، شامل شاه شهيدان شتاب مليل.

ڪلام نمبر ۲۶

مطلع: آھن حوالي يار جي برحق ڪٿي ڪم ڪاريون،
جام جلالت جو ڏيکي هر حال ٿا گڏ گھاريون.

۱۔ موليٰ علي جي امر سان آھن مليل اختياريون،
پيالا طهورا دمدم پيا ٿا پيون ۽ پياريون.

۲۔ ناز و نيازِ راز ۾ ھڙئي گرم گفتاريون،
ھر ڪيل بنيل ميل سان ڪليون برهه بازيون.

۳۔ اعتبار معنيٰ دل مليو صورت ڏنيون ڏيڪاريون،
نظران سڀئي نذر ۾ منظور ناظر واريون.

۴۔ بنده علي جي عشق جون دردان کي دلداريون،
خود خيال ۾ ٿئي خود قتل دل ياد ڳالهيون ڏياريون.

ڪلام نمبر ۲۷

مطلع: آهيون پيش مرشد جي پيا، ڳوليون نه در پيا پيا.

۱- صورت آدم معنيٰ الله، علي يدالله علي الا الله
وهم وچون سڀ ويا.

۲- ثم وجه الله مام موچاري، والله مَعَكُمْ بره بهاري
روز پايون وينا ليا.

۳- عشق زهر مان شربت ٿيڙا، مولِي علي جي محبت ڪيڙا
روشن دل جا ڏيا.

۴- پيرنگ مان رنگ شوق اصل جو، درد فراقِي ذوق وصل جو
سدا رهون خوش ڪيا.

۵- باغ بره جو بنده علي آ، 'دُر محمد' مند پلي آ
ميوه عجائب ٿيا.

آمين ثم آمين

ڪلام نمبر ۲۸

مطلع: اي رفيقا خيال منهنجو ناه يڪجا ڇا ڪيان،
پور پرين جا پون ٿا دل اندر دم دم نوان.

۱۔ ناز نينڻن جا ڏسي، داناءُ دل ٿي بيوسي،
حسن جي جلوه جلايو، ساه سارو باه جان.

۲۔ يار جي نازڪ نظر، دل کي ڪيو شوقون شڪار،
بيخبر جهنگ جهر ڦران، فرياد هيءُ ڪنهن کي ڏيان.

۳۔ ڪين ٿي وسري ڪڏهن، محبوب جي صورت عجيب،
ويجهڙائي يار جي، ويتر وڌائي سڪ عيان.

۴۔ بيوفا دنيا اندر، پائڻيان نه ساعت ڪا سڪي،
دم اهو برحق ڀلو، رهجي اچي جو يار سان.

۵۔ ’دُر محمد‘ ڳاله دل جي، آ گهڻي پر ڪر قطع،
حال پائي ناه ڪو، ڪنهن سان قصو سارو سليان.

کلام نمبر ۲۹

مطلع: آيو پيارل گهر ۾ پيهي، پتنگ مثل پچايو يار.

۱- عين الستي پرين پسايام درسن ماڻهو ڏيهي
محبت مچ مچايو يار.

۲- ناظر ڏي منظور نهاريو، نحن اقرب نيهي
نظرينهن نچايو يار.

۳- دم جسمر کان اسمر علحده، ڏينهن سان ٿيو ڏيهي
بيرنگ رنگ رچايو يار.

۴- من مشتاق جو موهي موهن، دل ۾ رهيو ويهي
اکين سان اچايو يار.

۵- بنده علي ۾ دردان رل مل، آه حقيقت ايهي
رهبر راز رچايو يار.

ڪلام نمبر ۳۰

مطلع: اي دل صحيح ڪر يار جاءِ ناز عجب نوان نوان،
خود عشق عاشق جي مٿان رکيا رکب نوان نوان.

۱- هڪ دم منجهان آدم ٿيو، آدم منجهان آئي حواءِ
ٿيا هڪ اسم جا لک جسم، جڙيا نسب نوان نوان.

۲- مطلوب هڪ طالب لکين، هر هڪ طلب ۾ ٿيو جدا
مجنوب دم جاذب ڪيا، ٿيڙا جذب نوان نوان.

۳- شفقت شهنش جي بنان، ڪوشش نه هرگز ڪارگر،
راضي رهي بنجن تڏهن، سو سو سبب نوان نوان.

۴- دل 'دُر محمد' پاڪ در دامن علي پيوند ڪئي،
دم محويت محبوب مان آيا ادب نوان نوان.

ڪلام نمبر ۳۱

مطلع: بازي بره غازي ڪتن، پيا ڀرت پڙ ۾ سر ڏيئي،
افسوس سا بازي نه سڪيم، زندگي گذري ويئي.

۱- راند ڪوڙيءَ ۾ رانيوٽا، ڏئي اٿاريان ٿو رئي،
چيڪتاڻ ۾ ڦاٽي پيا، شلوار جا پاڇا ٻئي.

۲- گيڙو ٻڌي صوفي بنيم، ڪامل ڪوٺايم پاڻ چئي،
گوليان گهٽين ۾ پيو گهٽا، پر نينهن جو ناٿيم نشئي.

۳- امر و ادب عجز و حيا حق، هٿ ڪجن ڀرتون پنڄئي،
حرض و حسد بدظن رهڻ، ڇڏ منجه لعنت آهن ٿئي.

۴- هر هر وضو ڪيم هٿ اڇا، پر دل اچي مون ڪانه ڪئي،
روزا سازان حج پڙهيم، ڪل يار پرچڻ جي نه پئي.

۵- موليٰ علي معافي ملي، جيڪا خطا غلطي ٿئي،
بنده علي سان در محمد، جو نياهيو نينهن ٿئي.

کلام نمبر ۳۲

مطلع: برقع سیه پر لعل رخ پوری کئی تازی طلب،
پیکان سان دلڑی کئی اهو چشم باهو ضرب.

۱۔ یک رنگ رتا ہراز ہر، شہباز کیا شاہ عرب،
من عرف بنیو مطمئن خود خیال بر تختِ قلب.

۲۔ موجِ محبتِ محویت، مجذوبِ ماثن در جذب،
در معرفت ممکن صبر، سالک صاحبِ ہر سبب.

۳۔ بندہ علیٰ جی باغِ مان، میواتِ ملیا منتخب،
خوشدل خندہ ہمدل ہرئی، مخمور بندہ متعصب.

۴۔ در دل علیٰ اصغر دُئم، حاصلِ کیمِ کامِ قرب،
اعجازِ دُرِ محمدِ امین، قائمِ لکنِ عجز و ادب.

ڪلام نمبر ۳۳

مطلع: بره بيرنگ برقرار، پيو ميون دليون جيار

۱- چارئي اڪيون اٽڪيون جڏهن. درسن مليو اندر ديدار
ابرو اشاري روح ڦوڪيو. شه حسن ڪئي دل شڪار
من موهيو نازڪ نظاري.

۲- اربع عناصر کان الڳ، اسم و جسم کان خيال ڌار،
محبوبيت جي محويت ۾، عرش لنگهيا آشڪار
عشق ٿو عاشق اڏاري.

۳- اعتبار جي بازار ۾، سورهي سرن جو ڪن واپار
موتو قبل جيرا شهيدن، سان شامل ليل و نهار،
جن کي ساقي سرڪ پياري.

۴- مضمون محبت جو ڪندا، قاضي ملان ڪهڙو ويچار؟
لڳو نينهن جو نعرو جتي، پڳو عقل رهيو مٿ نه يار
عشق ورتام دم اجاري.

۵- بنده علي جي عشق جو اڳ، ازل کان آ اختيار
’دُر محمد‘ دمبدم، آه تنهن امر جو تابعيدار
خود اٿاري خود ويهاري.

ڪلام نمبر ۳۴

مطلع: بقا بالله ڪئين ٿيندو، جيڪو لا سان لڙيو ناهي،
امر من عرف ۾ عاشق، نفي اثبات ٿيو ناهي.

۱۔ خدا جو ٿئي خدا خود ڪو، ڇڏي خود خود ٿيڻ چاهي،
شهادت ۾ شامل شائق، شهيدان شاه ٿو گاهي.

۲۔ آيو منجه امتحان نفسي، ڪشش روي ڪڍو ڪاهي،
محو معشوق عاشق ۾. ڪري ٿو عشق جيئن چاهي.

۳۔ انا احمد بلا ميمي، ڏسيو آ ڏانءُ خود ڏاهي،
انالحق چئي ايائن ۾، سياڻا سو چڙهيا ڦاهي.

۴۔ ڪري خود ترڪ 'در محمد' پنهنجي اختيار کي ڏاهي،
بره بنده علي بيرنگ، آيو هر رنگ حسن ناهي.

ڪلام نمبر ۳۵

مطلع: بوند بره جي دل برسائي، ابر عشق ملهار مچايو.

۱- بوند بره سان پُڄل پُڄل ٿيا، آجريا اڱڻ وٺي ڪل ڪسائي
سبز سڪل برسات بچايو.

۲- قلب قرار ۾ آيو برحق، روح خيال جي ڪئي رسائي
عشق حسن هر رنگ رچايو.

۳- فثم وجه الله ڳايون پيا، معنيٰ صورت يار پسائي
ناز نياز ۾ نينهن نچايو.

۴- بنده علي ٿيو اندر اوطاقي، 'در محمد' دل وسائي
باغ بقا هڪ پڪ پچايو.

ڪلام نمبر ۳۶

مطلع: بيخود ٿيو خود خيال، ڏيڻ جي ڏيڌار ۾.

۱- درسن دوست وجود وساريو، عدم امر اعمال.

۲- حسن جمال جلال ملايو، ڪرم ڪريم ڪمال.

۳- شاه حسن جي حڪم موجب، پوري ٿي پرتال.

۴- عشق عاشق معشوق هڪ، همدم ٿيا هر حال.

۵- اسم اعجاز سان جذب جسم ۾، دائم ٿيا در لعل.

ڪلام نمبر ۳۷

مطلع: پيخود خوديءَ جي خود خبر، دل مان وٺان دل ۾ ڏيان،
معشوق عاشق ۾ محو، هڪ عشق ٿيو آهي عيان.

۱- اعليٰ مراتب عرش جاءِ بخشا ٻره سڀ فرش تي،
ماضي قبل همحال ٿيو، هر حال ۾ از خود عيان.

۲- عاشق آهن منهنجا مڙئي، معشوق آهيان عشق جو،
صورت محمد ظاهري، معنيٰ علي باطن بيان.

۳- پنهنجو سڃاڻي پاڻ ۾، ماڻين قلب موجودگي،
مرشد مهربانيون ڪيون، قربان قدمن تان ٿيان.

۴- خود خيال پاليو خيال کي، جاليو جسم کان دم جدا،
ريءَ دم گهمان ريءَ دم سمهان ريءَ دم مران ريءَ دم جيان.

۵- دل 'دُر محمد' لعل ڪئي شامل شهيدان شاه سان،
هر دم هٿان حيدر علي، پيالا طهورا پيو بيان.

آمين ثم آمين.

ڪلام نمبر ۳۸

مطلع: بيرنگ بره باطن رهيو، رنگ ساڻ اڃ اظهار ۾،
موجود سان معدوم جو، اقرار گم انڪار ۾.

۱- بيسر بنيو سردار تي، مليو حسن سردار ۾،
معشوق عاشق ۾ محو، هڪ عشق خود اختيار ۾.

۲- پروان شمع جان مرد جليا، حسن جي جهلڪار ۾،
عاقل رهيا عاجز ڏسڻ کان، عشق جي اخبار ۾.

۳- درس مليو ديدار ۾، گفتار ۾ رفتار ۾،
ناظر ڪيو منظور نين، يڪ نظر نروار ۾.

۴- خالق خلق مخلوق سان، ٿيو خلق هر اطوار ۾،
هر ھار سان هڪ جيت جو، پيو ھار خلقڻھار ۾.

۵- بنده علي اعجاز ٿيو، آواز سان اعتبار ۾،
دامن علي سان ڏر محمد، پيو پلو پينار ۾.

ڪلام نمبر ۳۹

مطلع: ٻڌ پيارل ٻاجھ سان تون هي بيان،
جگر جليو آھ فرقت تنهنجي کان.

۱۔ ڪونه ڀانڻيان تو سوا ٻيو خير خواه،
بي وفا ٿي ويو سمورو هي جهان.

۲۔ ديد دهشت سان ڪسي دل دلريا،
بي دليو ٿي خوش دنيا ۾ ڪيئن رھان.

۳۔ مام محبت کان نه آگھ عام دل،
دوست بڻجي صبح دشمن شام سان.

۴۔ ’دُر محمد‘ دم صبر سان پيو گذار،
خيال سان ڏس آھ عبرت جو مڪان.

ڪلام نمبر ۴۰

مطلع: تجلي ياد اکين کي سدا ماه منور جا
آهن دل ۾ بنيل نقشه نظاره ناز پرور جا.

۱۔ چڱيون چشمن سنديون چاليون، نٿيون وسرن مٺيون ڳالهيون،
ملي من يار گڏ جاليون اوريان احوال اندر جا.

۲۔ جذب دل کي محبت جو، گذاريان دم نه فرحت جو،
ڳولو سهڻي جي صورت جو، ڪيم ديدار هر گهر جا.

۳۔ جدا ٿيو دلريا جاکون، سٺم طعنا تڏهن لاکون،
سمائي سڪ سرس تاڪون، پون پيا پور دلبر جا.

۴۔ ٿي 'در محمد' نه دلخست، پرين تو ساڻ پيوست،
ڏسي ٿو حال سريست، ڪندو دک دور احقر جا.

آمين ثم آمين.

ڪلام نمبر ۴۱

مطلع: ترارن کان تڪيون آهن، نگاهون ناز وارن جون،
پري کان ڪئين نٿيون گهائڻ، دليون دردن ويچارن جون.

۱- ٻولن سهڻا غمازن سان، ڦلن ٿا ٿور نازن سان،
ڏسن رمزن جي رازن سان، ڪٿي نينان نظارن جون.

۲- حسن جي فوج جو حمل، سدا غالب عشاقن تي،
ڏسي اڪيون منجهن مٽيون، پڙهيل تحصيلدارن جون.

۳- عشاقن کي عجيبن لٽي، سوين سختيون پيون سهڻيون،
آهن خبران نه عامن کي، بره جي بند بادن جون.

۴- اسان جي آه زاريءَ جو، عجيبن تي اثر ڪونهي،
وجد ۾ پيو ٻڏي آهون، خدا خود بيقرارن جون.

۵- سڄهي ٿو ڪونه 'در محمد' دنيا ۾ حال پائي ڪو،
ڪيان ڪنهن سان گجهيون گالهيون، پنهنجي يارن پيارن جون.

شعر نمبر ۶۲

مطلع: تقدير جي معنيٰ اندر موجود باتصوير تون،
تصوير ۾ ٻئي ضد ملائي پيو ڪرين تدبير تون.

۱۔ بيچون بهانه باطني ظاهر لکين تحرير تون،
احمد سڏائي پيو ڪرين توحيد جي تقرير تون.

۲۔ مطلوب مان طالب ٿئين چئي طلب جا تفسير تون،
نقطه نفي اثبات ٿيو ثابت پيرن جو پير تون.

۳۔ حسن و قبح تنهنجي سڃاڻپ صاحب توقير تون،
اي هر صفت موصوف مليل ا مثل ڪند ڪير تون.

۴۔ خود خيال سان دل جا محل ٿرتون ڪرين تعمير تون،
بيخود خوديءَ جي خواب سان بيدار ۾ تعبير تون.

۵۔ نروار نوشهري اندر پُر فيض شاه نصير تون،
پرتل اٿئي لشڪر فقر ڪر معاف هر تقصير تون.

۶۔ علم اليقين قائم ڪري، بنئين غلام شبير تون،
عين اليقين حق اليقين خود 'دُر محمد' مير تون.

ڪلام نمبر ۴۳

مطلع: تنهنجي زلف جي ڦاهيءَ ۾ ڦاٿل سڀ شاه گدا سلطان مٺا،
تنهنجي چاهِ ذبح جي پاڻيءَ لٽي، خواهان عاشق عطشان مٺا.

۱- تنهنجي صورت سهڻي سياست سان، تنهنجا نين لعلان نراڪت سان،
تنهنجا لشڪر شير شجاعت سان، جوڙي جنگ ڪهن جوڌا جوان مٺا.

۲- تنهنجي مُرڪ موهيندڙ خاص ڪلڻ، قدم قرب وارا عجب نور ٿلڻ،
اڱڻ عاشق جي اچي يار ملڻ، آهي شائق لٽي وڏو شان مٺا.

۳- ڪيڏا ناز غماز جا خيال ڪيئي، پنهنجا شيرين لب ڪنن لعل ڪيئي،
بوسي ڪاڻ باقا بيحال ڪيئي، چؤطرف ڦرن حيران مٺا.

۴- توتان شمس و قمر قربان ٿيا، صد بار صدق انسان ٿيا،
ڏسي سالڪ سڀ مستان ٿيا، ٿيو 'در محمد' ديوان مٺا.

برحق

ڪلام نمبر ۴۴

مطلع: تنهنجي چشمن ڪيو چڪچور
حسن پسائي آتش لائي چو ٿئين دلبر دور.

۱- مام انهيءَ کان عام نه آگه، سنجريو ڪهڙو سور،
راز روحاني رند پسن، تنهنجي رمز ڪيو رنجور.

۲- سانگ سڀئي ستي ڏنم، تنهنجي محبت پانيم مور،
نينهن نياهن تنهنجي حوالي، مون کي ڇا مقدور.

۳- روز ازل ۾ روح سان ڪيڙئي، محبت جو مذڪور،
طلب نه حورو غلمان جي، تنهنجو حاصل ٿئي حضور.

۴- عشق اڃانڪ نظر حسن ڪئي، ناظر ٿيو منظور،
نينهن نشي ۾ خيال خماريو، ويو سڀ غير غرور.

۵- پوش مجازي حقيقت پهريو، دلبر جو دستور،
جنهن سڃاتو صورت سان، سي معنيٰ ۾ مشهور.

۶- شاه صفِي الله ملايو، نوراً اعليٰ نور،
دُر محمد بنده علي جي، بره ڪيو ڀرپور.

آمين ثم آمين

کلام نمبر ۴۵

مطلع: تون دُسين ٿو، تون دُسجين ٿو، تون ٻڌين ٿو تنهنجي مقال.

۱۔ تنهنجي معنيٰ تنهنجي صورت، توکي موهيو تنهنجي مورت
تنهنجو فرق فراق وصال.

۲۔ غالب تون مغلوب به، تون آن، طالب تون مطلوب به تون آن
توڪي تنهنجي طلب کمال.

۳۔ آمر تون مامور به تون آن، ظاهر تون مستور به تون آن
ٿون قبح ٿون حسن جمال.

۴۔ هست تون آن هيچ به ٿون آن، تون پليئر ميچ بن ٿون آن
ٿون گرائونڊ تون فوٽ بال.

۵۔ هر رنگ ٿون آن هر قسم ٿون، روح به ٿون آن هر جسم تون
ٿون آن دُر محمد لعل.

ڪلام نمبر ۴۶

مطلع: پر رمز هر رنگ راز سان، آهي ناز وجه الله جو،
پرده مجازيءَ ۾ حقيقي، حڪم يد الله جو.

۱- ابرو ڪمانا تير مزگان، سحر عبرت گاه جو،
ظاهر بدن ۾ ٿيا نه ڦٽ، دل ۾ گجها ڌڪ واه جو.

۲- موتو قبل مردن کي ڪهڙو، خوف خلق الله جو،
غازي گهريا بازار بره، سودو ڪيائون سر ساه جو.

۳- مولیٰ علي جو ورد اوچر، آه روهي راه جو،
روباه نفسي ڪئين رهي، جت رهڻ اسد الله جو.

۴- بنده علي جي عشق سان، پڙه سبق صفی الله جو،
'در محمد' لا لنگهي ڏس، اوج الا الله جو.

آمين ثم آمين.

ڪلام نمبر ۴۷

مطلع: پسي تاب حسن مهتاب، عجز آفتاب ڪيا.

۱۔ محل موهن هر هڪ عاشق، ماڻي خاص خطاب
ادا آداب ڪيا.

۲۔ هڪ نظر هڙ خيال خماریا، پیاری شوق شراب
ساقی سیراب ڪيا.

۳۔ رند رتا بیرنگ جي رنگ ۾، کولي نات نقاب
شائق شاداب ڪيا.

۴۔ مرغ مقید دل دردیءَ جاء، از خود عشق عقاب
هضم بی حساب ڪيا.

۵۔ بنده علي سان 'دُر محمد'، عشق سندا ارباب
طالب بوتراب ڪيا.

ڪلام نمبر ۴۸

مطلع: پڳان چارئي رنگا رنگي شاه شاهان سر سُونهن،
اراده بن نوان نقشا ملایا مام ۾ موهن.

۱۔ جدا جذوات مان ڪُل ٿيا، ڪي گل ڪي باغ بلبل ٿيا،
ذم هسوار دل دل ٿيا، ماڻيون موجان رندي روحن.

۲۔ پسي طالب پنهنجي صورت، سڃاڻن معنوي مورت،
شمع ۾ ڪن پتنگ پورت، مڇايا مڇ ڏکي ڏونهن.

۳۔ حسن فوجان فالمر ٿيڙيون، عشاقن تي غالب پيڙيون،
نظر نيشن لٽيون دلڙيون، جهڻيون جلوه نما جوهن.

۴۔ ڪپيو ڪئنچي نفي ڪينه، ڪليون اثبات سر سينه،
صفا ٿيو اصل ائين، نسنگ ڪيڙو نفل نوحن.

۵۔ صورت معنيٰ سڃاڻن ڪي، ماڻڪ در لعل محمد جي،
سيتل دامن علي سان سي، چٽا چڪ تاڻ کان ڏوهڻ.

ڪلام نمبر ۴۹

مطلع: پلپل ۾ نوان پرواز، حسن شهباز ڪيا.

۱- نيئن ناز نياز ملايو، ابروءَ جي اغماز
روحي راز ڪيا.

۲- ازل ابد جو سر سجاتو، دم انجام دراز
اندر آغاز ڪيا.

۳- طالب مولا تارڪ تجمل، مڙئي شغل مجاز
حقي همساز ڪيا.

۴- منهن معشوق تي سو سو سجدا، نيتي عشق نماز
عاشق آواز ڪيا.

۵- دُر محمد مهدي مليو، برحق بي انداز
علي اعجاز ڪيا.

ڪلام نمبر ۵۰

مطلع: پسي مرشد جي تصوير، آيت تپهير چوان.

۱- عشق صورت جو حسن آئينه، سمجھي فقر فقير،
معنيٰ تفسير چوان.

۲- وَهُوَ مَعَكُمْ حَاضِر ناظر، مصحف جي تحرير،
ترت تقرير چوان.

۳- الله الذي امر غالب ٿيو، ظاهر هر تدبير،
باطن تقدير چوان.

۴- دارون درد جو خود درد ٿيو، عشق اعليٰ اڪسير،
بلند تاثير چوان.

۵- محبت مرڪب سوار صبر آ، حب الوطن جي اڪير،
دلي تعمير چوان.

۶- هڪ بازگر ڪيل رنگارنگ، ڪيئي ساه سدير،
ڪيئي دلگير چوان.

۷- دامن عليءَ ۾ دليون مليون 'در محمد' مير،
مثل ڪند ڪير چوان.

ڪلام نمبر ۵۱

مطلع: پلپل پوي ٿو پور دل ۾ دل گهرڻي دلدار جو،
اڪين کي آ اراده، محبوب جي ديدار جو.

۱۔ پيارل پرينءَ جو پور پيو، بن يار ساجن سور ٿيو،
شھ حسن ريءَ ڪندو نه پيو، دارون بره بيمار جو.

۲۔ آتش بره پڙڪي مچي، پروان جان دل پئي پڇي،
جيڪر ڪيان ساري سچي، ٿئي هوش گم هوشيار جو.

۳۔ جانب جدا ٿيو قرب ڏئي، بيوس فراق دل ڪئي،
سڌ زهد تقويٰ جي وٺي هڪ ياد نالو يار جو.

۴۔ ناهين 'دُر محمد' دور تون، محبوب وٽ منظور تون،
بي جام ٿي مخمور تون، حق حيدر ڪرار جو.

ڪلام نمبر ۵۲

وصال نامہ قبلہ بندہ علي سائين

مطلع: پنهنجي ديس رهيو دخواه سڄڻ، ڇا ڪان ڇڏيو وڻهي بيواه سڄڻ.

۱۔ پنجپاڪ جي برڪت بندہ علي، ڪيو اوج اوهان وٽ عارف ولي،
ظاهر باطن مرڪو مرد پلي، ماڻيو برہ بقا باللہ سڄڻ.

۲۔ ڏسيو راھ هدا يا مهر و وفا، تلقين توحيد ڪيا قلب صفا،
سڪ وارن ماڻيا نيھن نفعاء، ٻاريا عشق اندر آڙاه سڄڻ.

۳۔ ڪيو ناظر ڪي منظور نظر، آهيو شامل برتر شهر و بحر،
موجود مدامي قلب اندر، ڏنو نرت نرالي نگاه سڄڻ.

۴۔ دم مجاز منجهان آزاد ڪيو، دل حقيقت سان آباد ڪيو،
رنگ و بيرنگ ۾ امداد ڪيو، رڪو عشق پنهنجي ۾ آگاه سڄڻ.

۵۔ ’در محمد‘ سان پيوست ڪيو، برحال انجام الست ڪيو،
هڙئي دوست دلي در دست ڪيو، هجو هر هڪ سان همراھ سڄڻ.

آمين ثم آمين.

ڪلام نمبر ۵۳

مطلع: پنهنجي سر سلطان، پاڻ سان ناز نياز ڪرين ٿو.

۱- تنهنجي معنيٰ، تنهنجي صورت، توکي موهيو تنهنجي مورت،
اڳ عدم کان عيان، منجه وجود غماز ڪرين ٿو.

۲- ڪل منجهان جزوات قسم ٿيا، قسم قسم جا جسم اسم ٿيا،
ساڳي سر سبحان، علحده آواز ڪرين ٿو.

۳- ملڪ موجودگي قرب قديمي، انا احمد بلا ميمي،
شان شاه شاهان، بنده بنده نواز ڪرين ٿو.

۴- ڪرب و بلا ۾ عشق جون عيدان، شوق منجهان ڪيون شاه شهيدان،
قربون ٿي قربان، نياز مندن سان ناز ڪرين ٿو.

۵- عاشق حيران حسن طلب ۾، محو معشوق عاشق جي قلب ۾،
شمع ٿيا پروان، عشق عجب اعجاز ڪرين ٿو.

۶- عشق حسن آغاز ۾ آيا، عهد ميثاق انجام رسايا،
فرمان فرقان، محقق اندر مجاز ڪرين ٿو.

۷- تير نظرن جا مارڻ جيارڻ، ڏک ڏک سان نئين عمر ڏيارڻ،
مرغانِ مستان، شوق شڪار شهباز ڪرين ٿو.

۸- لعل محمد لعل رچائي، نظر نينن سان خيال نچائي،
شائق شاه مردان محبت ۾ ممتاز ڪرين ٿو.

۹- دامن علي سان نپيا نيهي، عشق اعجاز علي دل رهي،
بنده علي احسان، چؤطرف چوباز ڪرين ٿو.

۱۰- شاه نصير سان شامل دائمي، 'در محمد' دائمي قائمي،
نوشهره نيشان، روشن روحي راز ڪرين ٿو.

امين ثم امين.

ڪلام نمبر ۵۴

طرح از طرف: جھوڪ شريف سجاده نشين ستار غفار پاڪ:
بعمرفت نظر علي فقير گل ڦل.

مطلع: پهريون وڃائي پاڻ، پوءِ سڃاڻج پاڻ تون.

۱- پاڻ وڃائي پاڻ ۾ روڙج، دنگ دوئي جا ٽپ ڏيئي ٿوڙج،
وحدت سان دل واڻ، پاڻ مٿان پڪ اڻ تون.

۲- سر ستار سان ميل سگهو ٿي، ساڳي صورت عشق اجهو ٿي،
پر تون پرڪج پاڻ، عاشق جو اهڃاڻ تون.

۳- هل ساقِي ڏي سڪ مان سرڪي، جامر وحدت جو ڏيندو مُرڪي،
سرڪي پهرينءَ ساڻ، ماڻ موجدان مهراڻ تون.

۴- وصل محبوب باطن بيخبري، درد فراق ظاهر بيصبري،
پاڻ ۾ پاڻ سان ڄاڻ، طرف تڪين چاڪاڻ تون.

۵- ميل معنيٰ صورت روحاني، اسم اندر گم دم جسماني،
وڙي وره وٽاڻ، ڪرڪا ريجه رهائڻ تون.

۶- هر رنگ يار جو رنگ هڪوئي، اندر باهر ساڳيو سوئي،
ترڪ عقل جي تاڻ، عشق جي مڃ اڻ تون.

۷۔ نحن اقرب فائق فرمان، في انفسكم شمع پروان،
محويت دم ماڻ، ڪر وصل واکاڻ تون.

۸۔ نينهن نظر علي نيبه ناظر، شاه نصير سان همدم حاضر،
موجوداتي ماڻ، آه تو ساڻ سڃاڻ تون.

۹۔ خير محمد خوش جهنڊه علي سان، 'دُر محمد' گڏ بنده علي سان،
قرب علي جي ڪاڻ، ڪامن جي ڪڍ ڪاڻ تون.

ڪلام نمبر ۵۵

مطلع: پهريون پاڻي ليو، پوءِ ڇاڪئون ڇپڻ، اها ريت سهڻا گهرجي نه سگهن.

۱۔ جڏهن حسن تنهنجي جي ڏنل تجلي، وڻي قیل و مقال خفي و جلي،
وڃي رمز سهڻا تو ساڻ رلي، ڪوئي ڪونه سجهي سواءِ تنهنجي سچڻ.

۲۔ تنهنجي عشق کان اڪثرين آب کوليو، هر رڳ جسم جي رباب کوليو،
جودئون آءُ جانب تون نقاب کوليو، ٿئي سورن جو تو ساڻ سلڻ.

۳۔ ڇڏي عيش خوشي آرام ويو، خوراڪ خورش هر طعام ويو،
سڀ ننگ ناموس و نام ويو، رڳو سرتي طعنا تنهنجا سهڻ.

۴۔ ننڍي لاکون تو سان نينهن لاهڻ، سامهون سور ٿيا اڳ ڪين ڄاڻڻ،
تب سڪ ۾ زياده پير پاتڻ، ڏيئي دلڙي پوءِ آ محال پلڻ.

۵۔ آهي هر دم ساه کي تنهنجي طلب، پايان ڪونه قرار تڪاءُ قلب،
پرين پهچ جائي آئي جان به لب، ساڻي ٿي سگهو نه نه ناهي بچڻ.

۶۔ جاڳيو آهي جگر منجه جوش اچي، هن سڪ ۾ صبر نٿو هوش اچي،
پاءُ ’در محمد‘ کي آغوش اچي، وڃي لونءُ لونءُ جو هي سارو لڇڻ.

ڪلام نمبر ۵۶

مطلع: ٻهچ پرين جي پار، چال چوها پرچر نه چانگا.

۱۔ وات وندر جا وليون هل ويرا، پوسل ۾ جهل پختا پيرا،
هلندي هيٺ نهار، پل ۾ پچ ڪله ڪهي ويا ڪانگا.

۲۔ جهٽيا شهباز مرغ مستانه، نينهن نوازا شينهن شانه،
جوڳي منجه جنسار، نانگن ساڻ نياهن نانگا.

۳۔ وحدت ويڙها وٺوڙن ويهي، پڙهن نماز نياز جي نيهي،
نازن سان نروار، حج حسن ڪن بره جا بانگا.

۴۔ من ۾ معنوي مورت ماڻن، صورت پنهنجي پاڻ سڃاڻن،
اثباتي اعتبار، لنگهيا امالڪ لاجا لانگها.

۵۔ مست ڪيو 'در محمد' مالڪ، سرڪ سيد هٿان پيتي سالڪ،
ماڻيا خيال خمار، مفتي مليا مال مهانگا.

ڪلام نمبر ۵۷

مطلع: پنهنجو پاڻ ۾ منهن مٽيون ٿا، چشمن اندر چپ چٽيون ٿا.

۱۔ نازِ نيازِ نيئن سان پنهنجا، گهائن دل غمزن سان پنهنجا
بدن پٽيون ڦٽيل ڦٽيون ٿا.

۲۔ ساڻ سڃاڻي پاڻ ٿياسي، ڄاڻ ڏسي اڻڄاڻ ٿياسي
پنهنجو قبضو خود پٽيون ٿا.

۳۔ ترڪ وجودي ترڪ ڏياريو، دستون ساقي سرڪ پياريو
گهمون نجف جون نشئي گهٽيون ٿا.

۴۔ حج نمازان ذڪر ذاتيءَ ۾، فتح جا سجدا فڪر ذاتيءَ ۾،
سر سردار سامهون سٽيون ٿا.

۵۔ لکيو نام غلام قلندر، 'دُر محمد' محفل اندر
پياريون وحدت جون وٽيون ٿا.

ڪلام نمبر ۵۸

مطلع: پيوند ٿيو پروان سان، جلوه حسن جمال

۱- جذب ٿيو مجذوب ۾، جاذب ذات جلال.

۲- مرشد محو قلب ۾، قرب ڪريم ڪمال.

۳- خمر نيشن جي خماريو، بيخود ٿي خود خيال.

۴- عاشق گڏ معشوق سان، واڻيو عشق وصال.

۵- عاشق بنده علي جو، 'دُر محمد' لعل.

کلام نمبر ۵۹

مطلع: پیغمبر پچایو نہ پیغام دل جو،
ملیو عشق کان آہ الہام دل جو۔

۱۔ آہی برہ باقی عاشق ۾ اوطاقي،
هٿان پاڪ ساقي ملیو جام دل جو۔

۲۔ امر حق الستي ملھیو منجمہ مستي،
بہ آغاز هستي نہ انجام دل جو۔

۳۔ مرتبات ماٿي سالڪ ٿو سڃاڻي،
محتسب نہ ڄاڻي انتقام دل جو۔

۴۔ ’دُر محمد‘ دلي آ بدامن علي آ،
قبولي هلي آ احترام دل جو۔

کلام نمبر ۶۰

مطلع: پیا رنگ حسن ۾ رچی، پاڻ کي پاڻ ڏيکاري یار.

۱- ننگ نیهي نینهن نباهن، نینن ۾ اچي نچي
ناز نیاز نهاري یار.

۲- مقصد منزل ملنگ ملهائن، مندر فرش ۾ مچي
عرش خیال اڏاري یار.

۳- عشق آتش ۾ عاشق جلیا، پروانن جان پچي
هڪ ٿیا پیائي باري یار.

۴- بیرنگ باقو رنگ سان ریجھي، عاشق ٿیا ازخود اچي
هر صورت سینگاري یار.

۵- بنده علي ۾ باقي بالله، درمحمد دل سچي
فاني فکر وساري یار.

ڪلام نمبر ۶۱

مطلع: پيڪان مزگان جو ڦٽيل - شمشير ابرو ڪيو ڦٽل،
موتو قبل موج حسن، ماڻي رهيو ماڻڪ رتل.

۱- فوج حسن حمل ڪيو، ٿيو سرخرو چشمن چٽيل،
زندگي زلف ۾ قيد پيو، ڪاڏي وڃي دل جو لٽيل.

۲- دم دويدو دلبر ڏسي، واريا ورق خرچ و دخل،
معراج ۾ ماهر رهي، ماڻيائين وڃ ابدو ازل.

۳- اختيار ۾ اعتبار سان، ڪيو معنوي مورت نقل،
ناگه نشو نروار ٿيو، صورت سندو ويو ڪل عقل.

۴- اعجاز سان همراز ٿي، سائل سڃاتو سر اصل،
ماڻيو فراقِي مرغ سان، شهباز خود شوق وصل.

۵- مڇ درمحمد جو متو، نئون دود ڪيو ڪهني محل،
ٿي محو جلوه حسن ۾، پروان شمع جان هڪ مهل.

آمين ثم آمين

کلام نمبر ۶۲

مطلع: جلوہ حسن جمال، روشن دل دلاور کیڑا۔

۱۔ شاہ حسن جا مطیع مژبئی، بیخود یا خود خیال۔

۲۔ حسن بازار ۾ سودا سرجام برہ کیا برحال۔

۳۔ طالب مولیٰ من ۾ ماٹن، احدیت اقبال۔

۴۔ صوفی سیجائن سولائی سان، مہدی مام محال۔

۵۔ عشق اعجاز علی جو عاشق، 'دُر محمد' لعل۔

ڪلام نمبر ۶۳

مطلع: جنگ حسن جا ڍنگ نيارا،
مارن جيارن دم دم ڏيدان ڪري ننگ نظارا.

۱- حڪم حسن سان پيڪان مزگان، ڪٿڙا عاشق آوارا،
غمزه ابرو غازي گهايا، ناز نيشن هنيا نعرا.

۲- حسن شمع جا شائق پروان، سر جلائڻ سارا،
عرش علا کان اڳتي اڏريا، موتو قبل موچارا.

۳- مار زلف جي دهن ۾ دل ڇڻ، گل مرغ منقارا،
چاه حسن جو چاه ذقن تي، ماڻن عشاق اُچارا.

۴- عشق اعجاز ۾ مرد مقيد، سرفراز سچارا،
حسن شهباز مرغ دلين جا، ڪيڙا شوق شڪارا.

۵- مرشد مولا نينهن نياهيو، نيهي مليا نروارا،
در محمد بحر بره ۾، ترن عشاق اوپارا.

کلام نمبر ۶۳

مطلع: جهرکي جذيء سان شوق مان، شهباز دل شامل رهيو،
جسمي جزه ۾ ٿيو جذب، کل روحيت کامل رهيو.

۱- مجنون عاشق سان مدامي، کل عقل عاقل رهيو،
دوري فراقی گم عدم، قرب وصل قابل رهيو.

۲- شمع حسن پروان کي هر جا بجا حاصل رهيو،
کثرت اندر مکنوز دم، وحدت جمع واصل رهيو.

۳- درياء دل لهرون لکين، کڏهن نہ دم کامل رهيو،
موجن اندر موجود سان، گم سرت ۾ ساحل رهيو.

۴- موتو قبل سومرد جو، من عرف ۾ مائل رهيو،
خود خيال سان هر حال ۾. سلطان سخي سائل رهيو.

۵- هر هڪ سپاهي شهنشاهي شغل ۾ شاغل رهيو،
ماڻڪ محمد لعل 'در' دامن علي داخل رهيو.

ڪلام نمبر ۶۴

مطلع:

جهر ڪي جڏي ۾ ٿيو جذب، شهباز خود پرواز سان،
جاذب اندر مجذوب ٿيو، اعجاز جي آواز سان.

۱- تير نظر نيشانِ دل، دم تُرڪ تير انداز سان،
ماري جیاري دم بدم، انجام گڏ آغاز سان.

۲- باطن بره ظاهر حسن، همدم ڪيو همراز سان،
شوقِ شڪاري روز شب، شاغل حسن شهباز سان.

۳- خوش خيال موجودات ۾، محبوبيت ممتاز سان،
دخل و خرج مان روح حفظ، ماڻهو عجب اعزاز سان.

۴- لشڪر حسن پيوند رهيو، دامن علي دمراز سان،
بيخود خودي مان ناز ۾، نازڪ نمي پيا نياز سان.

۵- مجنون ليليٰ جان رهيو، محمود سڪ اياز سان،
معشوق عاشق ۾ محو، ٿيو عشق جي ايلاز سان.

۶- موجود اڳ معدوم کان، بنده علي اعجاز سان،
اظهر ڪيا امروني، هر هڪ عرض پر داز سان،

۷- رخ ”دُر محمد“ بي مثل، نروار نينان ناز سان،
انعام دل عاشق وٺن، ابرو سندي اغماز سان.

ڪلام نمبر ۶۵

مطلع: چيو دلڙي اٿي عاشق مٺي معشوق ڏي هلجي،
ڪجي زيارت قدم چمجن، اندر جي اور سڀ سلجي.

۱- حسن محفل ۾ هيڪاندا، موهن جي مار ڪيا ماندا،
درد کان دم ناهن واندا، عشاقن ساڻ ڪيئن الجي.

۲- ملهي محلات نوراني، جلي جسمات ظلماني،
وسي برسات باراني، بره باغات ڦل ڦلجي.

۳- خمر خيالات هر دم ٿئي، حڪم حالات همدم ٿئي،
حسن شعلات هڪدم ٿئي، پسي پروان جان جلجي.

۴- کلي رنگ راز رندانہ، ملي اعجاز ميرانہ،
جهڻي شهباز شاهانہ، مرغ دل جھام ۾ جهلجي.

۵- ملي در لعل محمد ۾، مليو جيئن احد احمد ۾،
فقر حيدر سان هر حد ۾، روحاني راضي ۾ رجي.

ڪلام نمبر ۶۶

مطلع: چيو دلڙي اٿي عاشق مٺي معشوق ڏي هلجي،
ڪري زيارت قدم چمجن اندر جو سور سڀ سلجي.

۱۔ وڃايو سڪ عقل سالم، ڄاڻي هڪ غيب جو عالم،
حسن جي فوج آ فالم، تنهنجو تڪ تاب ڪيئن جهلجي.

۲۔ وسارج نا مون کي جاني، آهيان بهڳڻ تنهنجي ٻانهي،
ملڻ جي ڪر مهرباني، جدا ٿو جوش ۾ جلجي.

۳۔ محبت ۾ من ويو مڙهجي، ٿئون باطل ويون ترڙجي،
تو سان دل دوست ويئي اڙجي، پري هڪ پل نٿي پلجي.

۴۔ سدا هج ”دُر محمد“ سان، روانو ره رندي رند سان،
پرت جي پاڪ پيوند سان، روحاني رمز کي رلجي.

ڪلام نمبر ۶۷

مطلع: چيم، دلبر منهنجي دل تي، ڪيئن قبضه ڪئي پنهنجو،
چيائين، سو دليون هٿ ڪيم اهو ڪم مون اڳيان سنهنجو.

۱- چيم، دلبر چمان جيڪر تنهنجا لب لعل لاثاني،
چيائين، ڪر نه گستاخي توکي باور آهي ڪنهنجو؟

۲- چيم، دلبر پلا ڪهڙو وري رستو وٺي ايندين،
چيائين، مان اتان ايندم جتان پوندو نه ڏس تنهنجو.

۳- چيم، دلبر ڏکويل کي ڏکوئڻ آه ڏاڍائي،
چيائين، مر سهي صدمه لقب عاشق بنيو جنهنجو.

۴- چيم، دلبر ڇڏي شوخي، کلي خوش ٿي ڪڏهن ملندين،
چيائين، ناز وارن کي گذارڻ نياز سان آهنجو.

۵- چيم، دلبر قدر ڪو ڪر، آهيان عاشق تنهنجو ڪهن،
چيائين، 'در محمد' بس آهين تون دل گهريو منهنجو.

ڪلام نمبر ۶۸

مطلع: حاڪم آھن حسن تي، حيران مان نہ ھڪڙو،
اربن اداس آھن، انسان مان نہ ھڪڙو.

۱۔ شائق شمع حسن ۾، جند شوق سان جلائڻ،
پدمين پتنگ پڇڻ ٿا، پروان مان نہ ھڪڙو.

۲۔ جلوہ جبين جاذب، مجذوب ڪيا جذب سان،
ديدن ڪيا دلاور، ديوان مان نہ ھڪڙو.

۳۔ سھڻي جي سونھن تي سڀ سامان سر سٿڻ ٿا،
سڪندر مثل سپاھي، سلطان مان نہ ھڪڙو.

۴۔ عشاق ٿيا عين جا، عابد چڏي عبادت،
عقل عقل چڏي ٿيا، عربان مان نہ ھڪڙو.

۵۔ دل کي دٻايو دوري، دلبر جي دام ۾ آ،
دانهون ڪرڻ ٿا دردي، دردان مان نہ ھڪڙو.

ڪلام نمبر ۶۹

مطلع: حيدر لعل جا، هر حال امن و امان ۾،
مشغول شاهيءَ شغل سان، شاغل شاه مردان ۾.

۱- اعجاز ابروءَ جي ڪٺا، نين سندي نيشان ۾،
شامل شهيدن سان ملنگ، مليا موتو ميدان ۾.

۲- آزاد عاشق عشق جا ڦاٿا زلف زندان ۾،
دل جا پکي پليا چڪي چڪڙا ۾ زرخدان ۾.

۳- محفل حسن منجه مَحو ٿي مخموريا مڻخان ۾،
دم درد جا درجات ماڻن، عشق جي اعلان ۾.

۴- پيغام پنهنجا پاڻ پهچايا دل ڌيان ۾،
سلطان سڪندر پيو سڃاڻي نظر نوشاڻان ۾.

۵- مَس ”دُر محمد“ شاه ميلو، فهم دل فرمان ۾،
بنده علي برحق بنيو، مثل شمع پروان ۾.

ڪلام نمبر ۷۰

مطلع: حسن شاه همدم صحن دل سينگارپوءِ
ڪيو ڪاج دلبر دلي ڏاج ڏيارپوءِ.

۱- پهريون پاڻ ۾ پاڻ اڻڄاڻ ڄاتو،
فٽم وجه الله جو صحيح سر سڃاتو
نيئن جي نظاري اندر ڪي آڃاريپوءِ.

۲- طالب ۾ طلب ساڻ مطلوب ماهر،
ذم وار ضامن باطن خواه ظاهر
ڪوئي ڪول قدمن وارث خود ويهاريپوءِ.

۳- بمعروف عارف عرف من عرف سان،
صرف نحو سڀ گم الف هڪ حرف سان،
ياد ڪام ڪثرت وحدت ۾ وساريپوءِ.

۴- صفاتي صورت ۾ معنيٰ ذوق ذاتي،
نفي موت اثبات ابدي حياتي
جوانن جيئڻ ۾ مري جي ڏيکاريپوءِ.

۵- محو ”در محمد“ بدامن علي ٿيو،
شمع ۾ شمع جان پتنگ جيئن جلي ٿيو
نظر ساڻ منظور ناظر نهاريپوءِ.

آمين ثم آمين

ڪلام نمبر ۷۱

مطلع: حسن شهنشاه آيو، هر صورت ۾ سمايو.

۱۔ پيرِ مغان پر جامِ پياريو، خيال خودي بيخوديءَ خماريو،
محويت ۾ عشق اُڌاريو، دل معراج ملهايو.

۲۔ هُوَ الاول هُوَ الآخر، هُوَ الباطن هُوَ الظاهر،
ساڳي صورت اندر ٻاهر، نازِ نياز ملايو.

۳۔ ونحن اقرب ويجهي ويڙهي، نازڪ نينهن ناهيو نيڙي،
وحدت دوئي کي نيو نڪيڙي، بيرنگ رنگ رچايو.

۴۔ ڳئن گجهن جون ڳالهيون ڳريون، پيار حسن ۾ پٿريون ڪريون،
ديدن ڪوليون دل جون دريون، موهن پاڻ پسايو.

۵۔ بنده علي ۾ محويت ماڻي، بحر حباب جو هڪ ٿيو پاڻي،
”در محمد“ پاڻ سڃاڻي، گيتِ اناحق ڳايو.

کلام نمبر ۷۲

مطلع: حسن کیا حاذق حیران، دل لٹائی ٿیا دیوانہ.

۱۔ حسن جا لشکر بلکل باری، حکم توان کن دم دم جاری،
کڏهن صلح کڏهن جنگ تیاری، هٿ کن دل جا تخت خزانہ.

۲۔ حسن شمع کل پتنگ پچایا، ماری جیاری ننگ نچایا،
رمز بیرنگ هر رنگ رچایا، عشق گھمایا عبرت خانہ.

۳۔ ناز نیاز ۾ راز حسن جو، عشق اعجاز سان ساز حسن جو،
شوق وڏي شهباز حسن جو، کري شکار مرغ میرانہ.

۴۔ مَن عَرَفَ تِي وِيسَ آئَن، طالب پنهنجو پاڻ سڃاڻن،
مرشد سان موجودگي ماڻن، رهن رضا ۾ رند یگانہ.

۵۔ جھنڊہ علي ۾ جھلیون دیدان، حج اکبر جون مَلیون عیدان،
ساڳي صورت ۾ شاھ شهیدان، دردان ماڻیا شغل شاهانہ.

ڪلام نمبر ۷۳

مطلع: حسن اندر حيران، ڪيو آ يار اسان ڪي.

۱- ابرو اشاره مارن جيارن، نينن ۾ نيشان
ڪيو آ يار اسان ڪي.

۲- گل جو عاشق بلبل بنيو، شمع لٽي پروان
ڪيو آ يار اسان ڪي.

۳- بره بازار جا پينو پٽرا، سائل مان سلطان
ڪيو آ يار اسان ڪي.

۴- دور درد ڪئي دانش دُنيوي، محبت ۾ مستان
ڪيو آ يار اسان ڪي.

۵- 'در محمد' بنده علي جو، عشق سندو ايوان
ڪيو آ يار اسان ڪي.

ڪلام نمبر ۷۴

مطلع: حسن وارا عشاقن کي اوهان ڇا لئي ستايو آ،
 صفاتي سونهن نا رهڻي تڪبر هي اجايو آ.

۱- هجڻون ها جي سڀئي سهڻا اوهان کي ڪير ليکي ها،
 اسان ڪوجهن اوهان سهڻجو ايندو اڳه وڌايو آ.

۲- اسان جي آه و زاريءَ جو اوهان تي ڪو اثر ناهي،
 اسان قدمن اوهانجن ۾ سدا سرڙو نوايو آ.

۳- سدا سهڻا عشاقن کي ماريو مشتاق ماڻن سان،
 خوديءَ ۾ خود بنيو بي خود جيئن قادر ڪرايو آ.

۴- وڻيو آ شمر 'در محمد' دنيا جي سڀ حسينن کي،
 ڏني هر هڪ اها فتويٰ ته شاعر سچ ٻڌايو آ.

ڪلام نمبر ۷۵

مطلع: حسن وارا عشاقن کي، اوهان چالئي ستايو آ،
دلاسا ڏئي ڪسي دلڙي، وري چو منهن چڙايو آ.

۱- حسن معشوق عاشق عشق، هر حصيدار هڪجهڙو،
حصه ڪنهن جي قبائڻ لئي، اوهان چو زور لايو آ.

۲- زلف جي نانگ جا کاڌل، نظر نين مئل جياريا،
چڪو چه ذقن مان پياريو، اسان جو تن تسايو آ.

۳- حسن جي درد جو دارون حڪيمن وٽ ڪونهي هرگز،
ملو معشوق عاشق سان، جدائي جيءَ جلايو آ.

۴- ظاهر باطن پرين پيوند، ڪيو دل "در محمد" سان،
اوهان جي حسن جو هر دم عاشق سائل سڏايو آ.

شعر نمبر ۷۶

مطلع: حسن سردار وٽ سائل ڳائڻ پيا گيت گانه ۾
روحاني راز جا آواز ڪن طالب ترانه ۾

۱- مالڪ در دل مدامي ٿيو بخیالِ خود ڪلامي ٿيو
سارو لشڪر سلامي ٿيو شهنش جو شامانه ۾

۲- نين جي فوج سر ڪڙڪي ڀرون پالا لڳا ڀڙڪي
اڃا عاشق لڻا لڙڪي زلف سان زرخدانه ۾

۳- ڇاتيءَ ۾ جنهن پاتي جهاتي صورت مورت پنهنجي ڇاتي
نفي ڪيو عين اثباتي مڪان و لامڪانه ۾

۴- شهنش خود اراده ڪيو بجنڱ جفتي اماده ڪيو
فتح خيبر پياده ڪيو شغل شطرنج شاهانه ۾

۵- پيتم پيالو هٿان حيدر فراق و وصل کان ويسر
وهايا سکر جا سمندر پئي جا پڪ پشمانه ۾

۶- درياءُ دل جو گم ساحل، اندر عاقل ٻاهر جاهل
گهي بر تخت دم ڪاهل گهي خوشدل ويرانه ۾

۷- ترڪ دنيا ترڪ عقي ترڪ مولا رندي رقي
پڙهيا بيخود خودي خطبا، نيشانبر بي انيشانه ۾

۸۔ جيڪو عاشق صورت جنهنجو ٻنيو سو هو بهو تنهنجو
طالب مولا پيوند پنهنجو پاڻو رخ رهبرانه ۾

۹۔ حسن تان عشق ٿيو قربان شمع ۾ جيئن جليو پروان
دل بلبل گڏيل گل سان علحده آشيانه ۾

۱۰۔ سٺا سر تي طلب طعنا سڀئي طعنا ڳچيءَ ڳانا
حسن صورت عشق معنيٰ مليل دم عاشقانه ۾

۱۱۔ امر من عرف جو اعليٰ محل دل جا ڪليا تالا
صورت هڪ جا سوين نالا ٻيا حد جي بهانه ۾

۱۲۔ ملنگ مجذوب دلخستا حسن سودا ڏنن سستا
ڪيا سي پرت پيوستا خلاصه خاندانه ۾

۱۳۔ ڏم رخ پاڪ جو پرتو نه هئي طاقت ڏني پرتو
پرين عاشق اٿئي پرتو ناهي دانش ديوانه ۾

۱۴۔ جهنڊل موجود پيا ڄاڻن منڊل مقصود پيا ماڻن
دخل دل جو عاشق اٿن اکين جي آستانه ۾

۱۵۔ سڃاتو درد هر رنگ سان مندر مسجد جبل جهنگ سان
باطن بيرنگ هر رنگ سان ٿيو ظاهر زمانه ۾

۱۶۔ نظر هڪ ٻن حصن واري ڏسي تن کي لائي ياري
نه رکجي اندر اختياري فرق پنهنجي بيگانه ۾

۱۷۔ نرت نيون ڪل ڪرت بازيون سيڪاريون سڪ سرت سازيون
مليون ما مان نرت تازيون پرت سان پهلوانه ۾

۱۸۔ جاڳي جهٽ پٽ پون پٽ سان جهٽيون جهٽ پٽ پڪي پٽ سان
جُبو جُٺ ڦٽ پرين پٽ سان سبي سانڍيو سرانه ۾

۱۹۔ محمد پاڪ جي گواهي، علي مالڪ شهنشاهي
امر من ڪُنٽ آگاهي عشاقن جي ايوانه ۾

۲۰۔ روحڪ روهي جلاليءَ ڪئي حسن جلوه جمالي ڪئي
پتنگ مچ ۾ ڪمالي ڪئي ٿيو يڪ رنگ دوجھانه ۾

۲۱۔ محو مطلوب در طالب علي اعجاز ٿيو غالب
پنهني مان هڪ چٽو قالب ڏٺو مردن ميدانه ۾

۲۲۔ غديري عيد حج اڪبر بمورخ ارڙهين اظهر
ملھائن مرد دل تونگر سدائين ساليانه ۾

۲۳۔ نحن اقرب حاضر ناظر هوالاول هوالآخري
احد احمد علي ظاهر باطن لشڪر رندانه ۾

۲۴۔ بره بنده علي باقي آهي ڏر ساڻ اوطاقي
مليو محبوب ميثاقي لائق ٿيو لاڙڪاڻه ۾

ڪلام نمبر ۷۷

مطلع: حڪم حسن تصوير، مجنون ڪيڙا عاقل عالم.

۱- شائق حسن شهادت ماڻن، شامل شاه شبير.

۲- شاه حسن جي هٿ هر صورت، تدبير و تقدير.

۳- محفل حسن ۾ منصب پائڻ، درد مند دلگير.

۴- ملڪِ دلين تي قبضو ڪيڙو، فائق فوج فقير.

۵- اندر دامن علي آندو، 'در محمد' مير.

کلام نمبر ۷۸

مطلع: حیدر علي اعجاز سان، همراز کر هر راز ۱۱،
صورت سچائي معنوي، انجام دل آغاز ۱۱.

۱- مشغول مرغي عشق ٲئي، شغل حسن شهباز ۱۱،
همدم کري هر دم حسن، شهباز خود پرواز ۱۱.

۲- نينان نباهن نينهن دل، نازک نياز و ناز ۱۱،
عاشق حسن آگه رهن، ابروء سندي اغماز ۱۱.

۳- ميسر ملي موجوديت، هر محويت ممتاز ۱۱،
سمجھي عيان دم عبيديت، سر احديت امتياز ۱۱.

۴- محفل فقر مکمل ملي، اعجاز جي آواز ۱۱،
دليون وسن درسن پسن، چوسول مان چوباز ۱۱.

۵- بي رنگ و رنگ برحق مليو، بنده علي رنگساز ۱۱،
جيئن هر امر اندر بحر، 'در ناز' بي انداز ۱۱.

ڪلام نمبر ۷۹

مطلع: حيدر علي هر حد اندر گڏجي گهمين گونگهٽ ڪري،
داخل رھين دل ۾ مگر، دیدان پسڻ کان ٿيون پري.

۱- اعجاز سان آواز ۾، همراز ڪر هيٺڙو ٿري،
آغاز امڪان ڪڙرتي، انجام وحدت ۾ وري.

۲- باطن بيان پيرنگ بره، ظاهر ڪيو هر هڪ ذري،
عاشق سڃاڻن عشق سان، سامهون حسن سرڙا ذري.

۳- جلوه حسن جلدي ملي، درسن سوا دم ڪئين سري،
جسمانيت روحانيت، پئي هڪ هجن پياڻي پري.

۴- ڪشتي قلندر لعل تي، هر گل حسيني پيو تري،
شهباز اڳيان پاڻ پرکيو هر مرغ هلڪي ڳري.

۵- دردان علي حيدر هٿان آبِ حياتي ڍڪ پري،
همذات زنده ذات سان، مورون نه مولائي مري.

آمين ثم آمين

کلام نمبر ۸۰

مطلع: حیدر علي در مرغ دل، شهباز ٿي شامل مليو.
اعجاز جي آواز سان، قربون اچي ڪامل مليو.

۱- مشتاق مجنونءَ جي قلب ۾، ڪل عقل عاقل مليو،
منه معنوي صورت اصل، هر نقل سان ناقل مليو.

۲- موتو ملنگ جثري مري، من عرف ۾ مائل مليو،
خود خيال سان هر حال ۾. سلطان ٿي سائل مليو.

۳- وحدت اسم ڪثرت جسم، عشق و حسن حاصل مليو،
ماڻهو فنا مخزن بقاء، جملہ جمع واصل مليو.

۴- دريائي دل لهرون لکين، ڪڏهن چست دم ڪاھل مليو.
موجود حق هر موج ۾ معدوم سر ساحل مليو.

۵- رهوار ره فرقت وصال، شهر ۾ شاغل مليو،
هرهڪ ماڻڪ 'در لعل' در دامن علي داخل مليو.

ڪلام نمبر ۸۱

مطلع:

حيدر علي همدم رهيو، هر راز ۾ همراز سان،
نينان نوازش ناز مليون، نيازمنڊ جي نياز سان.

۱-

هڪ عشق جا مڙئي مرغ، شامل حسن شهباز سان،
هر حد بحد هر حال همپرواز هر پرواز سان=

۲-

موتو قبل محفل فقر، موجودگي ممتاز سان،
روحڪي روحي رمل رهيل، هر رنگ اندر رنگساز سان.

۳-

ماڻن مدامي محويت، عاشق حسن امتياز سان،
ڪامل پسن هر ڪام ۾ انجام ڪي آغاز سان.

۴-

نانگا نفي اثبات رهيا، اناالحق آواز سان،
نيزن تي نر نروار ٿيا، نيباه نينهن نواز سان.

۵-

بنده علي بحر حسن، اندر آندو اغماز سان،
هر لهر ۾ گڏ 'در محمد' عشق جي اعجاز سان.

ڪلام نمبر ۸۲

مطلع: حيدر علي تنهنجي حسن، روشن ڪيو ڪعبه قلب،
احسان لک اڻ لک ٿيا، طالب کي ته به تنهنجي طلب.

۱- عاشق کي اڳ هئي ڪل ڪٿي، هر مرتبه مليو مٿي،
جاڳيو درد جڻي ٿئي، رنگ سان رليو بيرنگ رب.

۲- صورت صحن معنيٰ مليو، معراج محبوبي مليو،
قطره اندر قلزم مليو، ڪامل ڪريمي ٿيو قرب.

۳- مليل شاه مردان ۾، هر وقت امن امان ۾،
مطلب مڙهيل ميدان ۾، طالب موليٰ ٿيو منتخب.

۴- هر جاءِ حسن حضور ٿيو، مستيءَ ۾ من مخمور ٿيو،
دم دم نئون دستور ٿيو، هر دم ادا امر و ادب.

۵- 'در لعل محمد' يار سان دامن علي دلدار سان،
دليون سڀي ديدار سان، ماڻهو مالڪ عجم و عرب.

آمين ثم آمين

ڪلام نمبر ۸۳

مطلع: حيرت حسن حيران ڪيو، محبوب جان پاتو ليو،
دل ڪهن سالي ۾ اچانڪ، جوش نئون جاڳي پيو.

۱- محبوب جي غمزه نظر، روشن ڪيا شمس و قمر،
هر دو جهان ۾ جلوه گر، صورت صنم ريءَ تاه پيو.

۲- اچي عشق جا خيما لڳا، علم و عقل ٻئي گڏ پڳا،
قاضي پهري رندي ٿڳا، مٽخان ۾ داخل ٿيو.

۳- عين اليقين صورت پسي، حق اليقين ويو دم رسي،
پيو لوه سان پارس گسي، ٻاريو حسن دل جو ڏيو.

۴- جيئن جيئن لکيو جف القلم، ٿا وقت مقرر ٿين ڪم،
بره بيقراري دم بدم، سک نازنين جي نيو.

۵- بنده علي بيرنگ بحر، رهيو 'در محمد' در لهر،
موج بره ڪيو بيخبر، ذکر و فڪر وسري ويو.

کلام نمبر ۸۴

مطلع: خمر کيو مخمور، ساقی سرک پیاری.

۱- نظر ناز نوازیو، ناظر ٿیو منظور.

۲- ماری جیارڻ دم دم، دیدن جو دستور.

۳- شائق سان شامل رهيو، هر جاءِ حسن حضور.

۴- لونءِ لونءِ لیلیٰ ۾ رلیو، مجنون جو مذکور.

۵- سکندر اندر سمایو، نوشا بان جو نور.

۶- امر اعجاز سان ملیو، آمردر مامور.

۷- شائق 'در محمد' ٿیو، ملیو ذوق ضرور.

ڪلام نمبر ۸۵

مطلع: خود عشق عاشق معشوق ٿئي، هر صورت سان اڙينگ اچن.

۱- لائي زبان تارونءَ سان، بندي دم ٻوٽي اکيون ٻئي،
چپ چپ تي رکيون روحي رنگ رچن.

۲- بيخود خيال خوديءَ ۾، پير مغان جي پڪ ٻئي
مهدي مام اندر مرڻي ملنگ مچن.

۳- درد تحف وحدت، دوئي صفاتي ڏهي وڻي
ذوقون ذات ملي باسنگ سچن.

۴- معنيٰ محو صورت ۾، وحي روحي خبر ڪئي
حسن شعاع اندر پيا پتنگ پچن.

۵- باغ دردان آ برسيل، آه عاشق هٿ هرڙي
ميوا مفت کايو نانگا ننگ نچن.

ڪلام نمبر ۸۶

مطلع: دست حيدر ذالفقار، دمبدم ماري جيار.

۱- چارئي اڪيون مليون حسن ۾، دل ماڻهو جلوه جبار،
پسي شعاع محل سياه ۾، ٿيو شمع جان پروان عيار،
خودبخود رهيو هر اوتاري.

۲- مرڪب رسالت ۾ مليا، اقدام وحدت آشڪار،
معني امامت ۾ مليل، صورت سجاتو بار بار،
دل لٽي نازڪ نظاري.

۳- اعتبار فرمان ۾ مليو، فرمانروا ٿيو اهلڪار،
مخمور ڪئي نعره صراحي، محفل ساقی سيار،
پيو سدا پٿمان پياري.

۴- اربع عناصر ۾ ملي. ٿيو علحده نشاندار،
قربان بنيو بحر بقاء، لهرين لوڙهيو مڪنوزدار،
ڪشش ڪُن ۾ پيو پوکاري.

۵- بنده علي جي عشق ۾، خوشدل بنيو مجنون وار،
جنسار محبت ۾ مليو، 'در لعل' بخشيو اختيار،
بيخوديءَ سان خود وساري.

کلام نمبر ۸۷

بنا نقط

مطلع: درد دل ۾ دائما دلدار ڪاهو ڪاه آءِ
سڪ سراسر گم عدم الله هڪ آگاه آءِ.

۱- در روح راهڪ آ سدا وسواس سودا لادوا
درد لك هڪدل اصل همدل سوا گمراه آءِ.

۲- ره سدا دلدار همدم ڪرم ڪر ڪو مل سگهو
آءِ همدل گهور سارو مالءِ سر ساه آءِ.

۳- سار له سردار هڪدم آ رسول الله رس
آسرو عالم اهو هڪ واعده وه واه آءِ.

۴- 'در محمد' اسم احمد، در دل محکم مدام
راه سڪ آ ڪاه هر دم مدد اسدالله آءِ.

آمین ثم آمین

ڪلام نمبر ۸۸

مطلع: دل جو مرغ شامل رهيو، پرواز ۾ شهباز سان،
بيخود خودي شاغل رهي، شهباز ۾ پرواز سان.

۱- قربان ٿي عاشق مليو، دم ناز ۾ دل نياز سان،
محبوب رهيو محو خود، دل نياز ۾ دم ناز سان.

۲- هر تير تير انداز جو، آغاز ۾ انداز سان،
چشم چٽي قابل ڪٺا، انداز ۾ آغاز سان.

۳- همجنس ٿيا ماڻهو مڙهي، همراز ۾ ايلاز سان،
عاشق مليا خود عشق جي، ايلاز ۾ همراز سان.

۴- مُرڪي موهن موهيون دليون، آواز ۾ اغماز سان،
وحدت واعظ سر سانگ تي، اغماز ۾ آواز سان.

۵- معراج 'در' ماڻي رهيو، ممتاز ۾ اعجاز سان،
ناظر نظر منظور ٿيو، اعجاز ۾ ممتاز سان.

کلام نمبر ۸۹

مطلع: دل جو مرغ ملیو آ، شهباز عشق جو،
کیو آ پرت پیوند، پرواز عشق جو.

۱- پیوند پیارل پاتو، سالک صحیح سیجاتو،
حاصل ٿیو هر کاتو، اعجاز عشق جو.

۲- سُرُکي پیاري ساقي، خمار آ بخشيو باقي،
عاشق حسن اوطاقي، اغماز عشق جو.

۳- رُوحِي علام عامل، ناز و نیاز شامل،
انجام کار کامل، آغاز عشق جو.

۴- داخل بنده علي ۾، هر جا هليءَ چليءَ ۾،
پڙلاءَ ڳليءَ ڳليءَ ۾، در ناز عشق جو.

ڪلام نمبر ۹۰

مطلع: دل ٿيم ديوان، دوست جڏهن ديدار ڪرايو،
وسريو شوڪت شان، ناز صنم فروار ڪرايو.

۱۔ حسن حقيقي حڪم هلايو، عشق مجازي عقل تڙايو،
هوش ٿيو حيران، اکين بي اختيار ڪرايو.

۲۔ ناز اعجاز جا راز نيارا، مام ملائن ننگ نظارا،
نين ۾ نشان، ثابت سر سردار ڪرايو.

۳۔ پيرنگ جا رنگ باطن ظاهر، ننگ سڃاڻن ملنگ ماهر،
آگه هر اعلان محبت مڱڻهار ڪرايو.

۴۔ مالڪ سان پيوست ٿياسون، ملڪ وساري مست ٿياسون،
حسن رهيو همخان، عشق قائم اعتبار ڪرايو.

۵۔ زلف زنجيري دام سڀيئي، ڦاٿل خاص و عام سڀيئي،
دام اندر دردان، حسن شهباز شڪار ڪرايو.

کلام نمبر ۹۱

مطلع: دل شیر جي هٿ ۾ رسي، صوفي پسي شهباز ٿيو،
معراج تحفہ نیاز ۾. اعجاز جو پرواز ٿيو.

۱- معشوق خود عاشق رهيو، ٿيو عشق استقبال ۾،
هم خیال ٿي خود خیال سان، هر راز ۾ همراز ٿيو.

۲- معدوم مان جاڳيو نشو، موجود وسريو ياد کان،
از خود خوديءَ ۾ بيخودي، اعجاز سان آواز ٿيو.

۳- معشوق جي اکين اندر، عاشق سڃاتو پنهنجو سر،
ماڻھن محويت خيبري، در خبر نظر انداز ٿيو.

۴- هڪ عشق جا لحد لقب، نالا نرالا نوبنو،
شاھ شاهان گاهي بنيو، گاهي عرض پرداز ٿيو.

۵- بنده علي جي عين ۾ در لعل ٿي جاذب بنيو،
مجنوب طالب در جذب، مطلوب سان ممتاز ٿيو.

اللهم صل علي محمدی علي آل محمدی.

ڪلام نمبر ۹۲

مطلع: دلشیر جي دستون ملي، اعجاز ۾ پرواز ٿيو،
شهباز سان شامل مرغ، پرواز ۾ اعجاز ٿيو.

۱- شائق شڪاري هٿ مرغ، شهباز ۾ آواز ٿيو،
کوپا اوجاڳن جا لهن، آواز ۾ شهباز ٿيو.

۲- ساقي پياري سرڪ هڪ، آغاز ۾ امتياز ٿيو،
در محويت بيخود خودي، امتياز ۾ آغاز ٿيو.

۳- چالاڪ سر دل چيريل، همراز ۾ ممتاز ٿيو،
فرمانروا فرمان ڏئي، ممتاز ۾ همراز ٿيو.

۴- بيرنگ اندر رنگ بي عدد، رنگساز ۾ انداز ٿيو،
هڪ حال سو ماضي قبل، انداز ۾ رنگساز ٿيو.

۵- دُر سايه جهنڊه علي، دل ناز ۾ دم نياز ٿيو،
لشڪر اندر اعتبار سان، دم نياز ۾ دل ناز ٿيو.

آمين ثم آمين.

ڪلام نمبر ۹۳

مطلع: دلبر اوهان پنهنجي دل، ڇاڪڻون ڏيو نٿا پيا،
عاشق جي دل ڦري پوءِ، سودو ڪيو نٿا پيا.

۱- مرڪي ملو اگر اوهان، قربان جان جند ڪيون،
سامان سڀ سٽي ڏيون، پانيون چيو نٿا پيا.

۲- منڙو موهيو اسان جو، نازڪ بدن نوراني،
سهڻا اوهان جو ثاني، ڄاڻون پيو نٿا پيا.

۳- صورت پنهنجي پسائي، ناحق نقاب ڪيڙو،
ڪڏهن به ڪنهن نموني، پاڻو ليو نٿا پيا.

۴- دردن جو 'در محمد'، ڪندو قصو اوهان سان،
تنهن ساڻ حال يائي ڇاڪون ٿيو نٿا پيا.

ڪلام نمبر ۹۴

مطلع: دلبر ٿي نه دور دور، تنهنجي محبت مور مور،
تو سان روحي رغبت آ۔ رغبت آ۔

۱۔ تاب حسن بيتاب ڪيو آ جان تو پاڻ پساو،
وصل فراق ۾ فرق نه تر جو آڙه عشق مچايو،
مٿيون ٻوليون جان ٻولين ٿو، گھنڊ سامهون جان کولين ٿو،
آکين تنهنجن ۾ عبرت آ۔ عبرت آ۔

۲۔ جنگ سنگ پر زخم ڳجها، پُر جادو چشمن چالا،
پنبڻ چنبڻ سان تير ٿي چٽڪيا، پروڻ مان ٿيا پالا،
دل اندر سڀ ڏک لڳا، مام ملي ويئي شڪ ڀڳا،
درد روحيءَ ۾ فرحت آ۔ فرحت آ۔

۳۔ هڪ صورت جا طرحين طرحين، هر جا نينهن نظارا،
هوش عاشق جو گم ٿيو هڪدم، پسي ناز نيارا،
فنا بقا جا ڍنگ تنهنجا، وحدت ڪثرت رنگ تنهنجا،
هر هڪ رنگ ۾ حيرت آ۔ حيرت آ۔

۴۔ دامن عليءَ سان دل پيوند ڪر، ماڻيا مخفي مقصد،
رهبر رڳ تون رمز روحي ۾ دليون در محمد،
طلب طالب جي توڙ رساءِ، جوڙ اندر ۾ مرشد جاءِ،
تو کي سڀڪا قدرت آ۔ قدرت آ۔

ڪلام نمبر ۹۵

مطلع: دلبر درسن پاڻ ملايو، نيڻ ڪڍي نروار نهاريو.

۱۔ مرشد مالڪ پاڻ پسايو، مقصد منزل توڙ رسايو،
محل دل ويران وسايو، حسن هاديءَ جي انوار اجاريو.

۲۔ لوح قلم هٿ هادي آهي، ٺاهي ڊاهي جيئن جيئن چاهي،
ظاهر باطن نينهن ٺاهي، وارث قدمن ڪول ويهاريو.

۳۔ صدق مطلوب تان سر طالبانه، خاص خزانہ دل نذرانه،
رهبر ڪوليو راز رندانہ، ذوق زمانہ وره وساريو.

۴۔ عشق عنايت آه اصل ۾، وحدت ورثو ناه نسل ۾،
باه فراقِي بحر وصل ۾، لهر لهر سان ٻارڻ ٻاريو.

۵۔ بنده علي سان بنيل باقي، 'در محمد' اندر اوطاقي،
مرشد مولا قول ميثاقي، پرتون پاڙي ياد ڏياريو.

کلام نمبر ۹۴

مطلع: دلي يار جو رخ لڏو هر ڳليءَ ۾،
ماڻين موج محبت عاشق اردليءَ ۾.

۱- ٿي لڪ چپ منجهان جهات جلوه نمائي،
مليو ناز سان ساز اعجاز جائي،
ڏٺيءَ ڏن سڃاتو ٿلي هڪ ٿليءَ ۾.

۲- خودي بيخوديءَ سان عدم اختياري،
وصل ۾ فراقي بره بيقراري،
پتنگ جان شمع ٿيو عاشق دل چليءَ ۾.

۳- روحي راز اعجاز يڪبار کوليو،
پنهنجو پاڻ ۾ پاڻ اعتبار ڳوليو،
حڪم هيٺ همدم هليءَ ۾ چليءَ ۾.

۴- شهنشاه جو آه سائل سلامي،
نينن جي نظر ۾ محو دل مدامي،
مليو خيال 'در لعل' دامن عليءَ ۾.

ڪلام نمبر ۹۷

مطلع: دلدار هن دل جي حقيقت، آه توکي سڀ عيان،
عاشق زباني چا ڪندو، سورن سندو بيحد بيان.

۱- چريو چيو خلقت جڏهن، توسان لڳو ناتو ميان،
راضي رهين هڪ تون سڄڻ، ڪهڙو ٻين ڏي ڪن ڏيان.

۲- صورت پسائي چو ڇپين، توکان جدا ڪيئن جاليان،
گهنڊ کول قرون کول ڪر، تو ساڻ اوران اوريان،

۳- مشڪل ڪٿا حيدر هٿان، وحدت سندو پيالو پيان،
روشن رهي دل دائما، سر نفيءَ مان ثابت ڪيان.

۴- مرشد جي صورت جو تصور، من کلي طالب اڳيان،
بنده علي بخشو وري، دردان مان قربان ٿيان.

آمين ثم آمين

ڪلام نمبر ۹۸

مطلع: دوست دلبر ناز پرور، مل هيڪر عاليجناب،
ڪر نظر آهيان نذر، هر دريدر تو بن خراب.

۱- گهور تو مذڪور جو، مشهور هو جيئن دراصل،
نورسو مستور ٿيو، دستور هن ڪيڙو عذاب.

۲- چاڪ دل غمناڪ ٿئي، اشتياق تنهنجي کان مٺا،
واڪ ناخوراڪ ٿئي، مشتاق سان تون مل شتاب.

۳- آس دل جي راس ٿيندي، ناس ٿئي نفسانيت،
پياس آهي واس وحدت، خاص ڏي ڪو نوش ناب.

۴- جهنگ بر ٿر ڏنگ ڏک ۾، تنگ توڻن ڏرِ علي،
دنگ مخفي لنگه سهڻا، رنگ ڪر کولي نقاب.

آمين ثم آمين.

ڪلام نمبر ۹۹

مطلع: ديد دلبر جي دنالي، دل ڦٽي جڏهن ڇڻي،
تيغ ابرو جي تڪي عاشق ماري جياريا ڪئين ڪٽي.

۱- ناز نيئن جا ڏسي شهباز مستان ٿيا،
زلف جي ڦاسي الهراسي لکين ماريا گهڻي.

۲- فوج فالمر حسن سان شائق ٿيا شوقون شهيد.
عاشقن جا خيال بيخود لعل موهن ويو لٽي.

۳- محو عاشق ۾ رهي، معشوق پنهنجي عشق سان،
وصل وحدت ٿئي سگهو دوئيءَ جو فراقِي دمر ٿئي.

۴- دوبرو مليل هجي، دل 'درمحمد' دوست سان،
هڪ صنم جي سڪ سدا، وڌندي رهي شل نا ڪٽي.

آمين ثم آمين.

ڪلام نمبر ۱۰۰

مطلع: ڏيڏن جا دستور، دم دم مارڻ وري جيارڻ:

۱- اڪيون لعل خيال خمارن، محبت ۾ مخمور.

۲- نظر نين نينهن نباهيون، ناظر ٿيو منظور.

۳- فقر فراقِي وصل حسن ۾، مست گهمي مسرور.

۴- سٿي دل سان خيال سڃاتو، مرشد جو مذڪور.

۵- بنده علي جو عشق علام، 'در محمد' مشهور.

کلام نمبر ۱۰۱

مطلع: دیدن جو دیدار کیو آ یار اسان کي.

۱۔ ملڪ معنيٰ جو مالڪ موهن، صورت جو سينگار،
کیو آ یار اسان کي.

۲۔ فتح ھار سان صلح جنگ ۾ مڱڻھار جو ھار،
کیو آ یار اسان کي.

۳۔ آھيون ديوانہ دنيا اندر، مستيءَ ۾ ھوشيار،
کیو آ یار اسان کي.

۴۔ لائق قاسي مروت معافي، باھ منجهان ڳلزار،
کیو آ یار اسان کي.

۵۔ 'در محمد' من ۾ مخفي، نينھن اندر نروار،
کیو آ یار اسان کي.

ڪلام نمبر ۱۰۲

مطلع: دیدن ۾ درسِ دل مَلهيو، ساجن سڏي ڀاتو ليو،
خود خيال ۾ مخمور ٿيو، امرو ادب وسري ويو.

۱- شفت شهنش عشق سان، معشوق عاشق ٿي پيو،
پرواز شهبازِ حسن در مرغِ دل مڪمل مليو.

۲- موجوديت مطلوب ۾، اختيار طالبِ ترڪيو،
آواز اعجازِ علي، مائي محبت مرڪيو.

۳- خوراڪِ دل پوشاڪِ دم، پائي اسمِ خود پهريو،
من عرف ۾ عارف اچي، ٺاهي محلِ دل ٺهريو.

۴- فرمان لا مقصود في الدارين الا هو ٿيو،
مصور معنيٰ من موهيو صورت نه ڪنهن قيدي ڪيو.

۵- بنده علي جي بحرِ مان، سڪ جي سُڪِ ڀرتوڻ پيو،
درِ دانِ موجن ۾ ملي، موتو مري جئري جيو.

کلام نمبر ۱۰۳

مطلع: دڻو صورت جو سلطان میان، احسان عجب درس ملو.

۱۔ محو مرشد طالب اندر، مثل شمع پروان میان.

۲۔ ذوق وجودی زهر بنایا، شوق شاهِ مردان میان.

۳۔ توکل ترھی طالب تاریا، بحر بی پایان میان.

۴۔ پاڻ ۾ ڳولهي پاڻ وڃائي، ڏسو نوان نشان میان.

۵۔ اندر دامن علي اوطاقي، 'در محمد' درشان میان.

ڪلام نمبر ۱۰۴

مطلع: ڏس دور دنيا جو رنگ عجب، بستان به آ ويران به آ،
هن مام جا واقف عام ناهن، پنهان به آ نيشان به آ.

۱۔ هر رنگ ۾ يار جو جڙيل رنگ، انهيءَ عشق عميق جو ڪونهي دنگ،
ڪري سير صحيح ڪو مست ملنگ، ڪفران به آ ايمان به آ.

۲۔ معشوق جڏهن اچي پاتو ليو، تڏهن شاه حسن جو شور ٿيو،
مٿان عاشق عشق جو زور پيو، خندان به آ گريان به آ.

۳۔ مفتون ڪيو تنهنجي ماڻي مٺا، ڏاڍو دل ۾ ڌڪ رب ڄاڻي مٺا،
عجب رنگ عاشق سان ٿيو هاڻي مٺا، ديوان به آ آفرزان به آ.

۴۔ آهي ڪڏهن قبيح ڪڏهن سهڻو، ڪڏهن مست عاشق ڪڏهن من مٺو،
'در محمد' يڪسان نا رهڻو، دربان به آ سلطان به آ.

کلام نمبر ۱۰۵

مطلع: دُسي محبوب جو بنگلو، صورت ساڳي عاشق ڄاتي،
معنيٰ موجود دل ۾ ڪئي. نفي معدوم اثباتي.

۱۔ امر ٿيو ڪنت ڪنڙا ڪيئن، اراده عشق عاشق جيئن،
ظاهر معشوق رهيو هيئن، پائي جهاتي اندر ڄاتي،

۲۔ رهيو دل ۾ دخل داخل. شغل سان خرچ ٿيو شاغل،
عين اعجاز سان عاقل، ڪري مجنون پاتي جهاتي.

۳۔ حسن شهباز شامل ٿيو، عقاب عشق عامل ٿيو،
محو معشوق ڪامل ٿيو، عاشق ۾ حسن لئون لاتي.

۴۔ حسن بازار هڪاري، وڌيا وحدت جا واپاري،
اندر ڪثرت قربداري، صفاتي سير سان ذاتي.

۵۔ سڃاتو عشق سر چاهي، دائم ”در لعل“ خود آهي،
لکين محله ناهي ڏاهي، پيوند ٿيو پاڻ پرياتي.

ڪلام نمبر ۱۰۶

مطلع: ڏٺو واعدہ پاڻ مالڪ حقاني،
لهي غير غم ويا رهي سڪ روحاني.

۱۔ وسيا قلبي ويڙها، ويا نفسي جهيڙا،
محبت مٺيءَ جا کائو کير پيڙا،
ڪيو عشق عيدان ملي مهرباني.

۲۔ خالي دم صورت ۾ نه ڪنهن ڪار ڪم جو،
مزو معنوي آه روحاني غم جو،
صحيح من عرف ڪر چيو دوست جاني.

۳۔ حسن عشق مليو عاشق جي محل ۾،
فراقي فرق ويو وصل جي مهل ۾،
دوئي جي دؤري ۾ ڪليو سر وحداني.

۴۔ آهي ”در محمد“ مهدي پاڪ آخر،
بره بيخوديءَ ۾ ٿيو بيباڪ آخر،
بنيو پاڻ بنده علي سر عياني.

ڪلام نمبر ۱۰۷

مطلع: ڏٺو حڪم حسن شهباز ميان، پرواز ڪيو بي پر ٻيڙيا.

۱۔ ناز نظر سان ڪيئي ڪوجها، حسن ڪيا همراز ميان.

۲۔ دل ۾ مخفي مچ مچائن، اکين جا اغماز ميان.

۳۔ اذن الله جي عرض اثر ۾، اذني جا آواز ميان.

۴۔ جنگ اڪبر ۾ غالب غازي، صاحب سوزگداز ميان.

۵۔ ”در محمد“ من ۾ مڙهيو، امر علي اعجاز ميان.

کلام نمبر ۱۰۸

مطلع: دُنو عشق عجب احوال میان، کُنّا قرب علی عاشق اذریا.

- ۱۔ شامل شہیدان شائق تیرا، پائی حسینی حال میان.
- ۲۔ پرت پیالو خیال پیاریو، بیخود تیر خود خیال میان.
- ۳۔ فرق فراقی وصل وساریو، نظریوں نینھن نہال میان.
- ۴۔ قبل ماضیء میں حال ہلائن، باقا برہ بحال میان.
- ۵۔ عشق اعجاز علی جا عاشق، موہیا لک "در لعل" میان.

کلام نمبر ۱۰۹

مطلع: دَنو معشوق عاشق کي خطابي عشق خيبر ۾،
محمد پاڪ پاڪن سان مليو حسن حيدر ۾.

۱۔ نماز عيد معنيٰ ۾ ادا ڪئي عشق صورت سان،
ملنگ ماڻن حج اڪبر، ڪعبه قدسي قلندر ۾.

۲۔ جڙيو شهباز جهرڪيءَ مان مليو پرواز هر پر سان،
نياز ناز ڪوليو سڀ، راز اعجاز اندر ۾.

۳۔ جذب مجذوب جاذب سان، بمصداقِ شمع پروان،
جدا جزوات ڪُل مان ڪُل، مليا نروار نمبر ۾.

۴۔ چمڻ معبود چاڻڻ مان، مرڻ موجود ٿيو جڙي،
خودي بيخود روح الاعظم، ملهائي خيال مخبر ۾.

۵۔ اجهو جهنده علي جعفر، پليو پاڇي هينان لشڪر،
مبارڪ موقع ملهيو، سدا ”در“ سان شهر بر ۾.

ڪلام نمبر ۱۱۰

مطلع: ذاتي صورت الله جي، قادر قلندر لعل آ،
سرڪار سر بيرنگ و رنگ، راحم جبار و جلال آ.

۱- مهدي محمد معنوي، پير مغان پترو رهيو،
شاه شاهان هر دو جهان، لشڪر سندو لچيال آ.

۲- ساڳي صورت مولیٰ علي، مطلوب هر طالب طلب،
قلب مومن عرش الله، خيال جو خود خيال آ.

۳- محبوبيت معيار سان، اختيار خود مختيار ۾،
معشوق عاشق سان سَليو، سڀ عشق جو احوال آ.

۴- باطن بره ظاهر ڪيون، ڳالهيون ڳجهيون دل ۾ سجهيون،
پنهنجو مغز پاڻهي، پيا کائون نه هڪ همحال آ.

۵- واپار دلين جو وڌيو، بيحد بره بازار ۾،
دامن علي ۾ ”در“ ملي، ماڻهو محبت مال آ.

کلام نمبر ۱۱۱

مطلع: ذوق ذاتي سڀ ڌڙڙا آهن. شوق صفاتي سرڙڙا آهن.

۱۔ يار نياھيو نازڪ ناتو، صورت مورت پيوند ڀاتو،
ساجد مان مسجود سڃاتو، سجده ۾ سو سرڙڙا آهن.

۲۔ لعل محل خود خيال وسايو، مقصد روهي حسن رسايو،
بيرنگ جو رنگ عشق ڏسايو، عاشق ٿيا اڳيڙڙا آهن.

۳۔ لات لطيفي بات نہ بعلم، علم عطا ٿيو مهدي معلم،
ملڪ مخاطب بامتڪلم، قرب قلندر ڪرڙا آهن.

۴۔ نسنگ نصير نو رنگ نظارا، من ۾ ماڻن ملنگ مٽيارا،
ڪثرت سان ”در“ وحدت وارا، گڏيون وينا گهرڙا آهن.

ڪلام نمبر ۱۱۲

مطلع: راز محرم راه روهي طرح ڪهڙيءَ طئي ڪيان،
عشق جو احوال مخفي، آ عشاقن کي عيان.

۱- لعل ڦيريءَ ۾ لٽيل، لشڪر حسن جو آهيان،
گڏيل گل ڦيريءَ سان، در منزل مقابل ڪاهيان.

۲- دل جو درد دل اندر، ٻاهر نه ڳليون ڳوليان،
دوبدو درس ملهيو، وڌ راز ڪهڙو ڪوليان.

۳- مرد جو محو حسن، نشان هڪ تنهنجو ڏيان،
هر دخل هر خرچ ۾، وسريل فرق سود وزيان.

۴- حسن جي شهباز ڪئي، مرغ عشق سان آجيان،
اڄ آڏئين اعجاز ۾، ڪئين باز وارن حاجيان.

۵- مهربان مرشد هٿان پيالا طهورا پيو پيان،
دردان مليون دلداريون، بنده علي کان بي بيان.

کلام نمبر ۱۱۳

مطلع: رازِ حسن شهباز سجاتو، نقطہ نینهن کئی نرواري.

۱- صورت معنی هردو هڪ آ، باغ بقا ۾ بزم بهاري.

۲- ناز اعجاز نیاز سجاتو، مرشد بخشي خود مختياري.

۳- پنهنجي وصل لئي پاڻ فراقي، مامر ملائي نرت نياري.

۴- مرد رهن مخمور مدامي، نوجان ماڻهن خيال خماري.

۵- "در" دامن سان پيوند پيڙا، قرب علي کئی قربداري.

مناجات با قاضي الحاجات

کلام نمبر ۱۱۴

مطلع: رس دلدل جا ہسوار علي، رھوار روي پرنور کيو۔

۱۔ فوج فقر روحاني، نظر سان نروار علي،
محفل راز اندر منظور کيو۔

۲۔ حاضر ناظر هر رنگ، صوفن سان سردار علي،
برہ بخشش ۾ پريور کيو۔

۳۔ نازک نينهن نباھيو، همدم با حېدار علي،
دلي درسن کان نہ دور کيو۔

۴۔ رمز رضا سان رليو، رفتار و گفتار علي،
در امر امر مامور کيو۔

۵۔ ”در محمد“ دل ۾، محو رھيو مھدار علي،
من محويت مخمور کيو۔

مناجات باقاضي الحاجات

ڪلام نمبر ۱۱۵

مطلع: رَس شاهِ حسن شهبازِ علي، هنجم عشق جا هم پرواز ڪيو،

۱۔ نينهن نظارا نازڪِ علي لعل، ناز ملي در نيازِ علي،
هر همدل کي همراز ڪيو.

۲۔ رگڻِ رُوحِيءَ ۾ رڳيوِ علي لعل، هر رنگ جا رنگسازِ علي،
سڪ سوز چٽا چؤباز ڪيو.

۳۔ سڌانِ نفسي ساڙيوِ علي لعل، دودِ دلي دکنِ درازِ علي،
عشقِ نارا جيئن انداز ڪيو.

۴۔ طالبِ مولا ماڻنِ علي لعل، عقلِ نوراً امتيازِ علي،
من عرف ۾ من ممتاز ڪيو.

۵۔ ”در محمد“ مليوِ علي لعل، حسنِ حقي اعجازِ علي،
ترڪِ تر تون موھ مجاز ڪيو.

آمين ثم آمين

مناجات با قاضي الحاجات

کلام نمبر ۱۱۸

مطلع: رس شاه نجف ننگيال علي، کل عاشق لا احتياج کيو.

۱- عاشق رنگ روحاني. قرب ملهائن کمال علي،
آباد فقر افواج کيو.

۲- بيرنگ بحر بره ۾. ٽپن باقابر حال علي،
همخيال اندر امواج کيو.

۳- حال حسينيء ۾ حق، مرشد هادي لعل علي،
هر طالب مثل خلاج کيو.

۴- مست ملنگ مخموريا، نينهن نشي ۾ نهال علي،
منجه محويت معراج کيو.

۵- شائق شبقدر جاء شوق مائن شوال علي،
'در' لعل پيا سر تاج کيو.

آمين ثم آمين

کلام نمبر ۱۱۹

مطلع: رس شاه حسن شهباز علي
تین هضمر دلیون فوج خیال قتیون.

- ۱- شاه مردان شیر بهادر، داخل کر دراز علي،
جیکی دست تنهنجي هن دلیون جهتیون.
- ۲- درد اجاریون دلیون عاشقن جون، ساژیا سوز گداز علي،
غم غیر جلیا اکیون اندر پتیون.
- ۳- چاه زرخ جا اچایل عاشق، بندیا کاکل دراز علي،
حسن هوش نیا بوندان بره چتیون.
- ۴- نینهن نباهي نور پسایو، نازک نازو غماز علي،
کیدو قرب تیو چاشتون کیئن نه چتیون.
- ۵- صورت محمد مهدي آخر، معنی هک آواز علي،
پرلاء یکی بولیون پیون پیون متیون.
- ۶- خیال چکیون بادام شیون هر، مٹیون با ممتاز علي،
کزیون قکیون چهریون کاریون کتیون.
- ۷- ناز نیاز م مام معراجي، پرت کیون پرواز علي،
لا وجود پیتیون بیخود مٹی جون مٹیون.

- ۸۔ ساٿ سڀڻي آڻو، سپرد سدائين، آهيون عرض پرداز علي،
قدمي ڪول رهون پيون وصال وڻيون.
- ۹۔ شوق حسن هڙ گهڻيون گهمايون، بازار بره بي انداز علي،
چوسول چارڻي جتي سرن سڻيون.
- ۱۰۔ ذات صفات ۾ سثير سينگاري، رنگا رنگ رنگساز علي،
ونڊ وحدت سان ڪثرت کي ڪڍيون.
- ۱۱۔ غازي 'در محمد' ڪٿڙا قربتون، عشق عين اعجاز علي،
ڪپيل ڪنڌ ڪلن بازي بره ڪڍيون.

ڪلام نمبر ۱۲۰

مطلع: رس صوفين جا سردار علي، همراز رهن دراز دليون.

۱- بره پيراڳي بيحد، جهنگ جهر ٻر بازار علي،
هڪ روپ رنگيا هڙ ڳوٺ ڳليون.

۲- خيال خزان جو گذريو، ڪليا باغ بهار علي،
ڏين بلبل پيا پڙڪي بانوليون.

۳- عشق حسن سان هڪ ٿيو، صورت ڪيا سينگار علي،
مليون معنيٰ جون تڪيون تجليون.

۴- رنگ وحدت ڪثرت ۾، ڊهن ٺهن هر بار علي،
ڏسيو عشق جا ڀائر جنهن کي جهليون.

۵- دريا دل 'در محمد' موج ڪئي مهدار علي،
واڍيون وره سنڌيون هڙ وهي هليون.

ڪلام نمبر ۱۲۱

مطلع: رس صوفين جا سرتاج علي، آباد رهن دليون جڏيون

۱۔ محبت سان مڙهجي رهون، داخل در افواج علي،
ذاتي ذوق اندر وڪان وڌن وڌيون.

۲۔ حسن جمال جلال سان، عاشق لا احتياج علي،
وحدت پوش پهرايا سائل سڏيون.

۳۔ صورت معنيٰ هڪ ٿي، ماڻيو فقر معراج علي،
ڏنيون نينهن نيون وندي مفت مڏيون.

۴۔ اوج حسن ۾ عاشق ماڻن 'در' امواج علي،
اعجاز اوطاقان عشق اڏيون.

ڪلام نمبر ۱۲۲

مطلع: رس شهنشاه محمد مير اچي، فوج فقر جون آجار دليون.

۱- شهنشاه صورت جا، صدق سید شبر شبیر،
میخان معنی جون دولٹ کر نہ دلیون.

۲- ملی درس دل ۾، آه عشاقن عشق اکر،
منور محفل ٿئی پڙکن بره بجلیون.

۳- روح ڪے روحی راز ۾، ملنگ ماڻن معراج غدیر،
ذیئی عشق مبارک خیال کلیون.

۴- نفیء مان اثبات ٿیا، اسم دم سان فوج فقیر،
رڳان جسمی لا جی چریء چلیون.

۵- 'دردان' هر صورت سان، بنده علی جی هڪ تصویر،
نروار کیون نظران نلیون.

ڪلام نمبر ۱۲۳

مطلع: رس شاه حسن شهباز علي، ڪر هضم دليون جي تو جهڻيون

۱- نينهن نياهن نين سان، آهيون عرض پرداز علي،
ماڻيون درس دل خير ڪڻيون.

۲- اڃا چاه ذقن جا، بنديا زلف دراز علي،
بوندان بيهوشن تي بره چڻيون.

۳- محويت معراج ۾، پرن ريءَ پرواز علي،
ڪيا پرت پڻيون سي وصل وڻيون.

۴- ذات صفات سينگاري، عشق عين اعجاز علي،
وند وحدت سان ڪثرت ڪڻيون.

۵- 'در محمد' مليو، همدم ٿيو همراز علي،
اڪيون عاشق جون از خود پڻيون.

ڪلام نمبر ۱۲۴

رس شاه نجف جا شاه علي
تازا حڪم هليا دليون چرڪ ۾ چليون

مطلع:

- ۱- روح ريجهايون نچي نينهن لايون، ڳايون ڪلام الله علي،
چم چم چير جام دم دم درد دهليون.
- ۲- شاه شهيدان جذب جلوہ ۾، نظر ڪئي ناگاه علي،
نيون نيون توبتان باجوش جهليون.
- ۳- دود درد جا اُمالڪ اُپريا، پڙڪيا اندر آراه علي،
جليا جيرا بڪيون چاڙهيون عشق چلهيون.
- ۴- فوج حسن بافائق فالمر، عاشق ڪنا ڪري ڪاه علي،
ڪيئي ڦٽيا ڪي ٻڌا خبران عام هليون.
- ۵- موج حسن هر حد لاحد ۾، بحريقا بالله علي،
لوڙهيون لهرين ۾ وڌيون عشق آليون.
- ۶- مام محبت معراج مدامي عشق ڪيو آگاه علي،
رمزان روحاني با خيال ڪليون.
- ۷- دم دم جر ڪيا دلين آئينه، تازا ٿيا تخت گاه علي،
شم شم شيش محل سرخ و سفيد ڳليون.

۸۔ پير مغان جي پڪ برساياءِ باغ بره وه وه واہ علي،
ڏاليون ڏيھن کي هر مليون ري ملھيون.

۹۔ اهلدلين خود خيال سجاتو، هڪ احد الله علي،
معنيٰ صورت جون ساڙيون پلڪ ۾ پليون.

۱۰۔ يار سڳو دل ساه ۾ سيتو، هر دم آھمراه علي،
جيڪي يائن جدا آھي دليون پليون.

۱۱۔ نينھن نباھيو نور پسايو، عاشق صفي الله علي،
در لعل رتاوائون وصال گھليون.

ڪلام نمبر ۱۲۵

مطلع: روح عاشق رمل، اکين جي اغماز ۾

۱- چشم چارئي مقرر مليا، هر دم منجه هل چل.

۲- مار زلف جي دهن ۾ دل، جيئن گل چهنبلبل.

۳- ناز نياز جو راز رنگينه، بره رليو بلڪل.

۴- مرغ عشق شهباز حسن سان، پيوند ٿيو پلپل.

۵- به 'در محمد' لعل ملايو، هسوارِ دلدل.

ڪلام نمبر ۱۲۶

مطلع: رهيو هر دم حق همراز علي، هجر هڪدم ويو وائون وصل گُھليون

۱- راڳ روحاني قوت ٿيو، ڳايون ڪلام الله علي
چم چم چير جام دم دم دُھليون

۲- شاه شهيدان شوق سان، نظر ڪئي ناگاه علي
نيون نوبتان نينهن با جوش جهليون

۳- دود درد جا اُپريا، پڙڪيا اندر آراه علي
جليا جيرا چاڙهيون عشق چُلهيون،

۴- ملنگ موج حسن ۾، بحر بقا بالله علي
تريا توڪل سان وڌيون عشق آليون.

۵- پڪ مغان جي پڇايو، باغ بره وه واه علي
ونڊان وحدت جون مليون ري ملهيون-

۶- عاشق خود معشوق ٿيو، عشق ڪيو آگاه علي
رمزان روحاني در خيال گُليون

۷- هڪ سان هڪ ٿيا عاشق هڪ احمد الله علي
دوئي دُخل پڻيو خبر ان هليون-

۸- ”در محمد“ مليو مرشد صفي الله علي،
پڳيون هڪ پل ۾ جسمي پليون

کلام نمبر ۱۲۷

مطلع: رهن لاغرض ٿا سدا سونهن وارا
حسن جي ڏسڻ لئي سڪن سو ويچارا.

۱- کٽي نيڻ نازڪ کلي دل کسن ٿا،
چوري لعل لڙا گويا ڪجهه ڏسن ٿا،
مگر ڪير سمجهي اٿانگا اشارا.

۲- عشاقن کي سهڻن سندا ناز سهڻا،
شاهي شوق دل جا نه ڪنهن ڊاو ڊهڻا،
حسن جي شمع ۾ جليا پتنگ پيارا.

۳- ذاتيءَ سان صفاتي بني آه بازي،
حقيقت جو نقشه بعينه مجازي،
وڃن هر طرف پيا وحدت جا نقارا.

۴- دليون 'در محمد' ڏٺو دوست دلبر،
رنگارنگ رمزن کيو موڳو مضطر،
رهيا ڪين يڪسان نازڪ لڪ نظارا.

کلام نمبر ۱۲۸

مطلع: ساقی سرک پیار، نشو نینهن نسیگ ئی

۱۔ پاڻ سیجایی پاڻ ۾، سائی سرت سیکار.

۲۔ جلوہ حسن جمال سان، دم دم مار جیار.

۳۔ سر جو سودو ساب پئی، دربرہ بازار.

۴۔ عشق اعجاز علی سان، بندہ علی بیہار.

۵۔ دل ملائی "دُر" سان نیٹن ساڻ نہار.

ڪلام نمبر ۱۲۹

مطلع: ساقي سرڪ پياريو دم سائل جو سڌاريو

۱۔ مجنون مست ڪيو ليلي سان، ملي اعتبار امر دم دم سان،
صادر صورت ٿئي معنيٰ جان، جسمئون ڌار جياريو.

۲۔ بخشيو ذوق زليخان وارو، مڃن ساهيڙيون نينهن نظارو،
ڏسن يوسف جو حسن هاڪارو، ڏور محويت ڏياريو.

۳۔ وڃي وصل ۾ فرق فراقي، در تي ماندو آه ملاقي،
ملي درس دوست ميثاقي، کولي نقاب نهاريو.

۴۔ سامهون سر سجده ۾ ڌريان، اڪبر حج ادائي ڪريان،
پرڀ پيو ٿو ڪلم پريان، قربون ڪول ويهاريو.

۵۔ دامن علي ”ڌر“ ناز ديواني، پائي پيوند جڙيو جاني،
ڪول يڪي ڪيو ٻيڙي ٻانهي، ڌر تان ڪيم ڌڪاريو.

کلام نمبر ۱۳۰

مطلع: ساقی پیاری جام، خاص خمر ۾ خیال خماربو،
محبت سا دُئی مام، قربون پنهنجي ڪول ويهاربو.

۱- شوق شهنشه رنگ رسايو، تخت ترڪ ڪري بر وسايو،
پنهنجو دُئی پيغام، اهلدلين جو اندر اجاريو.

۲- صورت معنيٰ معنيٰ صورت، ساڳي صورت ساڳي مورت،
علي پاڪ امام، من عرف جو سبق سيڪاريو.

۳- ترڪ وجودي ظاهر ذاتي، نام نفي جو ٿيو اثباتي،
فوج حسن هنگام، محويت جو ملڪ ڏيڪاريو.

۴- سائل کي خود سخي سڏايو، خاص خلوت ۾ گهوت گهايو،
مگڻهار مدام، نيشن جو نشان نهاريو.

۵- رمز روخي سر ساز رچايو، ننگ ناز نياز نچايو،
”در“ آغاز انجام، بنده علي اعجاز ڏيڪاريو.

ڪلام نمبر ۱۳۱

مطلع: سائل سڏي ساقي پياري سرڪ هڪ پڻمان ۾،
آجيان ڪئي عشق مان محفل سڄي مڻخان ۾.

۱- ساقيءَ جڏهن ڀاتو ليو نينن جي نازن سک نيو،
جلوه حسن جاذب ٿيو، دل پئي زلف زندان ۾.

۲- ناتو ڳنڍيو سين خود اچي رمزن اندر پيو رنگ رچي،
نينهڙو نباهيو سون نچي فائق چيو فرمان ۾.

۳- رنگ عشق جي اسرار جا درسن حسن ديدار جا،
هرهڪ اندر هڪ يار جا جلوه جدا جند جان ۾.

۴- نحن اقرب ساه سان گڏ شاه صفي الله سان،
ماڻهو موجان وه واه سان، ”در“ بحربي پايان ۾.

آمين ثم آمين.

ڪلام نمبر ۱۳۲

مطلع: سائل سخي سڃاتو، سنبريل سوال ۾.
معراج دل ملهايو، شائق شوال ۾.

۱- سلطان ٿيو سوالي، معنيٰ ماڻين موالي،
صورت ڪئي ڪمالي، جلوه جمال ۾.

۲- مطلوب در مطالب، محبوب سر مخاطب،
مجنوب محو جاذب، جذب جلال ۾.

۳- نر نينهن پيا نياهن، سردار تي سنباهن،
خاوند خوديءَ جا آهن، بيخود خيال ۾.

۴- هر بار ٺاهيون ڏاهيون، هوشيار ٺاهيون ٺاهيون،
حصيدار آهيون آهيون، موهن جي مال ۾.

۵- ڏيهن اڳيان ڏٺا ٿيا، محبوب وٽ منا ٿيا،
قربان سر ڪٺا ٿيا، مهدي مثال ۾.

۶- بنده علي اجاريو، پيالو طهور پياريو،
”دردان“ ماري جيارو، رنگيل رومال ۾.

ڪلام نمبر ۱۳۳

مطلع: سالڪن سک سان سڃاتو، حڪم حيدر پير جو،
پنهنجي مورت ۾ ملهائڻ، روح محمد مير جو.

۱- قلب ۾ تجلو مليو، رخ محويت تصوير جو،
معنوي محل و سڀو، ٿيو ڪم ختم تعمير جو.

۲- عين مطلب ۾ مطالب، طلب ڪيو تظهير جو،
طالب و مطلوب هڪ ٿيو، ويو فرق تفسير جو.

۳- حسن پنهنجي ۾ وصل، ماڻي فرق فقير جو،
تو شهادت ۾ رسائي، شوق شاه شبير جو.

۴- زاهد ظاهر، عمل ڏس، طلب جي تاثير جو،
ٿيو شمع پروان شمع ۾، پل نه پيو تاخير جو.

۵- عشق ناراً ۾ جليو، ٿرتون تخم تقصير جو،
حسن هٿ هر معاملو، تدبير يا تقدير جو.

۶- خم غديري عيد لئي، ٿيو امر نينهن نصير جو،
ارڙهين حج ميل مقرر، سک وارن سان سير جو.

۷- ”در محمد“ پاڪ پياريو، جام وحدت وير جو،
ناز مان نعره لڳو، اعجاز سان تڪبير جو.

ڪلام نمبر ۱۳۴

مطلع: سڀ صورتان ان کي عيان، جيڪو پنهنجي معنيٰ ڀسي،
مصدق موتو قبل جو، من عرف جي رتبہ رسي.

۱۔ العقل نوراً في القلب، خاطر نہ ٻيو خطرو ڪسي،
هر رنگ اندر خود خيال سان، هٿ ڪئي حڪومت هر ڪسي.

۲۔ عاشق سڃاڻن صاف پيا، ابرو اشارو ڪئين ڏسي،
دلدار جي ديدار لٿي، دم دم طلب طالب ٿسي.

۳۔ جيئن جاگندي جنگشن جشن، چالاڪ منجه چسڪي چسي،
تيئن خواب ۾ مخدوم کي، خادم دبائي ٿو دسي.

۴۔ شيشي اندر جو بند شمع، پروان پسيو پيو پر گسي،
ماڻي نہ موقع محويت، بيهاريو ڪنهن ڀروسي.

۵۔ اظهر علي اعجاز ڪرم، محلہ فقر سارو وسي،
شهباز سان پرواز ۾، "دردان" پيو دل سان هسي.

آمين ثم آمين.

کلام نمبر ۱۳۵

مطلع: سردار صورت معنوي، ممتاز مورت ۾ مليو،
معشوق عاشق عشق هڪ، اعجاز مورت ۾ مليو.

۱۔ لعل و سفيد و سياه رنگ، هم رنگ رهيو رنگساز سان،
احمد علي الله هڪ انداز مورت ۾ مليو.

۲۔ شهباز پر پرواز سان، ٻيڙي مرغ ۾ محو ٿيو،
هر سير سر انجام سان، آغاز مورت ۾ مليو.

۳۔ دردِ فراق و حظِ وصل، معدوم ٿيو موجود ۾،
نازو نيازِ رازِ دل، همراز مورت ۾ مليو.

۴۔ لشکر محمد لعل سان، نروار ٿي نيٺه ڪيو،
دامن علي سان دريدر، ”در ناز“ مورت ۾ مليو.

آمين ثم آمين

کلام نمبر ۱۳۶

مطلع: سردار آيو سينگار ڪري، سردار چمان يا سينگار چمان

۱۔ آيو عاشق وٽ معشوق هلي، فڪر فراق ويا واءِ وصال گهلي،
محفل حسن ملي درسن ڪليا دلي، دربار چمان يا ديدار چمان.

۲۔ دل شڪار ڪئي شهباز حسن، اغماز عينان اعجاز حسن،
روحي راز ونديو رنگساز حسن، رخسار چمان يا چپ چار چمان.

۳۔ اعتبار اسپ ڏو پار مليو، مڪي منزل هر معيار مليو،
معراج ملهيو مهدار مليو، انوار چمان يا اسرار چمان.

۴۔ ڪيا نظر ناظر منظور ملنگ، محو محبت ۾ مشهور ملنگ،
مئي پي مخبر ٿيا مخمور ملنگ، گفتار چمان يا رفتار چمان.

۵۔ قابل قرب حسن ۾ ڪامل ٿيا، داخل دامن علي ۾ عامل ٿيا،
دلي دان ”دردان“ سان شامل ٿيا، حقدار چمان يا حصيدار چمان.

شعر نمبر ۱۳۷

مطلع: سردار کري آيو سينگار صحن ۾
 نين نواز نازڪ نروار سخن ۾

۱- بي مثل لڌو مثل مڪاندار حُب ۾
 موجود خدا دل جو خريدار حسن ۾

۲- مرغان عشق يڪجا آشڪار لکن ۾
 شهباز حسن کي اڄ آشڪار ٻڪن ۾

۳- خود خيال سان هم خيال ٿيو اعتبار پون ۾
 هر جنس سان هم جنس ٿيو هوشيار سون ۾

۴- هڪ امر جدا فهم سان ڪمدار ڪمن ۾
 بيوطن جان ٿيو خود مختيار وطن ۾

۵- هر ناز کان نياز جو وڌ بار وزن ۾
 دل ساڻ ”در محمد“ صديار وزن ۾

ڪلام نمبر ۱۳۸

مطلع: سرمست صوفي سردار آهن، هر مظهر جا مختيار آهن

۱۔ رنگ رندي رند رچائن ٿا، مچ محبت من ۾ مچائن ٿا،
ننگ نين اندر نچائن ٿا، ماڻيا دل درسن ديدار آهن.

۲۔ مُرڪ مام ۾ ڏين ممتاز مٿيا، ڳڻ ڳوڻ سان نه انداز ڳيا،
چالاڪ چشم چوباز وٿيا، بخشيا خوبن خوب خمار آهن.

۳۔ اعجاز حسن جي اندر جي، آواز سوال سڪندر سي،
شهباز شيراز قلندر ڪي، رنگساز روهي رهوار آهن.

۴۔ بت پرست ڪڏهن بتخانه ۾، مٺي نوش ڪڏهن ميخانه ۾،
عاشق عشق سندي ايوانه ۾، ڪٺل اکين جا اظهار آهن.

۵۔ ڪڏهن بيدل بيڪس بلا بالا، ڪڏهن ”در محمد“ علي اعليٰ،
حامي حسن حسين نصير نالا، نينهن نباهن ۾ نروار آهن.

آمين ثم آمين

ڪلام نمبر ۱۳۹

مطلع: سڪي جنهن لئي سدائين دل، اهو دلدار آيو آ،
ڪيان شاديون ۽ شڪرانه، عرض ڏولڻ اڳهايو آ.

۱- سڄڻ جي سونهن سان روشن، سراسر ڪل ڪچهري ٿي
خوشيءَ سان عاشقن از خود، اناالحق گيت ڳايو آ.

۲- حسن جو ناه جو گهورو، اهو انسان ئي ناهي،
گذارڻ ڌار ڏولڻ کان، دنيا اندر اڃايو آ.

۳- کٽي نينان نزاکت جون، جڏهن خوش ٿي ڏسي سهڻي،
ڪرڻ صدق خزانہ سر، سوڌو تنهن تان سجايو آ.

۴- آهين ”در دان“ دريائي، ڪنهن چولي ڪڍي سٽيئي،
رضا مان ره سدا راضي، جيئن قادر ڪرايو آ.

نوٽ: هن ڪلام چوڻ سان چپ چپ سان ڪونه لڳندو.

کلام نمبر ۱۴۰

نوٹ: هي کلام بغير نقطہ آهي.

مطلع: سور وارو سک علم اسکول سک ۾ ره مدام،
حوصلہ رک کر معلم اسدالله اول آ امام.

۱- حرص هکدم کر عدم، وهله وکر عمدو وهاء،
آل آدم عدل وارا، رک اکر علي الدوام.

۲- رو محرم ۾ ادا، مسلم مگر هر مهل رو،
درد دک ۾ هر طرح ره سک ۾ سه سورمه ملام.

۳- آس رک الله واحد، سک سدا آل رسول،
ماد کر هر وهم طلسم کر عطا مهر عوام.

۴- سوال گهر درگاه احمد، "در محمد" وار وار،
سرور سرکار کامل، کر کرم حاصل کلام.

آمین ثم آمین

ڪلام نمبر ۱۴۱

مطلع: شاه حسن اعليٰ سرڪار، عشق جو هر اسرار ڏيکاريو.

۱۔ شاه حسن خود خيال ملايو، قبل ماضيءَ ۾ حال ملايو،
جلال جمال ڪمال ملايو، بيخود بخشيو خوديءَ خمار
روح جسم کان ڌار گذاريو.

۲۔ شاه حسن هر رنگ رسايم، لاحد عشق ۾ دنگ ڏسايم،
نينهن نواز ننگ پسايم، دل سمجهو هر هڪ ديدار
نظر نيئن نروار نهاريو.

۳۔ نور سفيدي محل سپاهي، ساڳي صورت مورت ماهي،
پاڻ شهنشاه پاڻ سپاهي، نقطه مان ٿي احد اظهار
دل تان دوئي جو بار ڏڪاريو.

۴۔ خيال ملهائي موج ميشاقي، اوج وصالِي فوج فراقِي،
حِظ محبوبِي درد عشاقِي، هڪ صورت جي هر سينگار
معنيٰ ۾ معيار ڏيکاريو.

۵۔ شاه نصير جو شان سچائي. مشتاقن موجودگي ماڻي،
قرب ڪريمي پاڻئون ڄاڻي. هر محل مرشد مختيار،
اک چنپ ۾ آشڪار اجاريو.

۶۔ شامل شاغل شاه شهيدان، مارن جيارن دم دم ديدان،
قتل عشاقان عشق جون عيدان، هر درباري در دربار
امر نهي اقرار وساريو.

۷۔ ”دُر“ در دامن عليٰ الا عليٰ، مڙهيو لعل محمد مولا،
بره بخشيا شاهي شعلا، قدح ڪوثر مهدي مهدار
سائل کي سرشار پياريو.

ڪلام نمبر ۱۴۲

مطلع: شاه حسن معراج مٿايو، نقطه نينهن ڪئي نرواري

۱- صورت مورت مام سڃاتي، حد دوئي وحدت ويساري.

۲- پنهنجي وصل لئي پاڻ فراقي، سُرَت سينگاري نرت نياري.

۳- طلب طالب مطلوب ملايا، مرشد ماڻي خود مختاري.

۴- بيرنگ باطن ظاهر رنگ سان، حڪم حسن جوهر جا جاري.

۵- دامن عليءَ ۾ موج ملهائي، ”در محمد“ مهديءَ واري.

ڪلام نمبر ۱۴۳

مطلع: شاه شهيدان شوق سان، ڪئي لعل خود بيخود بزم
ممشوق عاشق گم پئي، هڪ عشق ٿيو ثابت قدم.

۱- موجودگي محبت ملي، محڪوم ٿيو حاڪم حڪم،
محفل حسن قربان پتنگ، عاشق ساڳي صورت صنم.

۲- ستين سرن ۾ سر اگهيا، کليل بره بازار گرم،
سودا سروپا ساب پيا، پڳ ڀرت مائين منتظم.

۳- فرمان ماذاغ البصر، سمجھي رهيو لدني علم،
تارڪ وجودي ترڪ سان، معنيٰ و صورت ڪئي عدم.

۴- پيرنگ بحر هر رنگ اندر، ڪئي موج مبدل دمبدم،
عشق و حسن جي اوج جو، فوج فقر مائيو فهم.

۵- اعجاز سان همراز دل، آزاد از اسم و جسم،
بنده علي جي عشق ۾، دم ”در محمد“ ٿيو هضم.

ڪلام نمبر ۱۴۴

مطلع: شاه حسن عاشق ڏسي، پروان ٿيو پرواز ۾،
ابرو اشاره جي اندر، انجام ٿيو آغاز ۾.

۱- ڪيو نيم بسمل يڪ نظر، ترقي دل زير و زير،
اطبابت سڀ بيخبر، امراض جي انداز ۾.

۲- بيخود خودي کان خيال ٿيو، بيحال حال نهال ٿيو،
دل جو مرغ هر حال ٿيو، شامل حسن شهباز ۾.

۳- هن بره بيرنگ جو بيان، ڪهڙو ڪري ڪهڙو ڪيان
مخفي حسن جان ٿيو عيان، رمل رهي دل راز ۾.

۴- ”در“ جو عقيدو خاص آ، نا عام ڪي احساس آ،
شاهد سيد عباس آ، بنده علي اعجاز ۾.

آمين ثم آمين.

ڪلام نمبر ۱۴۵

مطلع: شامل حسن شهباز ٿيو، پرواز ۾ پُر پيار سان،
چاه ذقن مان آب چوسيو، مرغ دل منقار سان.

۱- ماري جياريو مرد جو، نين نظر نروار سان،
شاه شهيدان ٿيو ڪنل، ابروءَ سندي تلوار سان.

۲- در محويت محبوبيت، مخمور خود خمار سان،
دمر دويدو دلدار جي، دوشي جو مزو دل ڌار سان.

۳- ريجهي رهيو رهوار دل، دلدل سندي هسوار سان،
ذڪر و فڪر جي حد ٽپيو، عاشق اسب اعتبار سان.

۴- طالب مولا ممتاز ٿيو، اعجاز جي اختيار سان،
تارڪ ڪرامت ڪشف جو، ڪئين دل ڳنڍي دينار سان.

۵- معشوق عاشق ۾ محو، بنده علي بازار سان،
خوشدل بنو خود عشق ۾ ”در“ لعل جي واپار سان.

کلام نمبر ۱۴۶

مطلع: شعلی حسن شهباز ۾، اچي عشق جا پروان پڇن،
پلپل پتنگ پرواز ڪن، موتو مري جي منجهه مڇن.

۱- اعجاز اکين سان پڙيا، ڪثرت اندر وحدت وڃن،
اغماز ابروءَ جا اڏايل، عرش کان اڳتي اچن.

۲- العقل نوراً في القلب، هوشيار مستيءَ ۾ مڇن،
العشق نارن ۾ جلي، بيقِي وجه باقي بڇن.

۳- موليٰ علي مقرر ڪيا، ماڻڪ منجهان ڪوڏن ڪڇن،
صدمات سي سوغات ڪن، پر ڪيو نه تن کي پاڙيڇن.

۴- سردار سان سندرا ڪيون، نادان نوڪر ٿا نڇن،
بي سود بازيون بزرگن، اڳيان اڏيون ٻوڙن بڇن.

۵- دامن علي ۾ دل مڙهي، رند رنگ روحيءَ ۾ رڇن،
در لعل "در محمد" محو، سر معنوي سمجهيو سڇن.

ڪلام نمبر ۱۴۷

مطلع: شغل حسن شهباز، مرغۂ عشق وريا واهري

۱۔ فوج قلندر ڪڏندڙ فرشين، مهل ساڳئي منهن اڏندڙ عرشين،
ريءَ پرين پرواز، ڪامل ڪن ٿا قالب ڪيري.

۲۔ مرشد سان مصراع ماڻيا سي. محبت ۾ محتاج بڻيا سي،
راز نياز و ناز، روشن رهيو واصل ويري.

۳۔ موه مجاز ۾ ملنگ نه مايا، گهور حقيقي حسن سان گهاپا،
اڪين جي اغماز، ڏسيو ڏيه دماغي ڊيري.

۴۔ محمد لعل ملي محفل ڪئي، مرڪب مقصد طئي منزل ڪئي،
هر رنگ م رنگساز، بيٺو بيرنگ عڪس اڪيري.

۵۔ ڪول ڪيو ”در“ لعل قلندر، وارث ويٺو اندر ٻاهر،
حيدر علي اعجاز، سرڪ پياري صبح سوڀري.

آمين ثم آمين

کلام نمبر ۱۴۸

مطلع: شغل حسن شهباز، جهتي جهرکي جهام ۾ ميان،
 هردو همپرواز، شاغل صبح و شام ۾ ميان.

۱- جهرکيءَ لئي شهباز ٿي آيو، طالب ۾ مطلوب ساميو.
 اثباتي آواز، نينهن نفي ڪيا نام ۾ ميان.

۲- خمر حسن شهباز خماريو، مرڻ جيئڻ منجه ڏاج ڏياريو،
 دم دم سان دمساز، ڪاج ڪيو قتلام ۾ ميان.

۳- مير محمد لعل ملايو، عبدیت احوال ملايو،
 مليا ناز و نیاز، احدیت انعام ۾ ميان.

۴- بخشيو مرشد علي منبر تي، ارشاد دم قلب قبر تي،
 آندو عشق اعجاز، محو امام غلام ۾ ميان.

۵- رمز رهبر هر رنگ رچايو، نين ۾ نروار نچايو.
 علحده آغاز، ملي آيا انجام ۾ ميان.

۶- مالڪ ڪر بل حظ مخموري، سمجهايو سرِ حڪم حُضوري،
 مائل ٿيا ممتاز، هام حسن هنگام ۾ ميان.

۷- مالڪ گل مفقود ڪيو سي، مالڪ دل موجود مليو سي،
 بعد بي انداز، قرب ٿيا هڪ ڪام ۾ ميان.

- ۸- دم وجودي عدم وجودي، طالب مولی لا مقصودي،
شائق شاه حجاز، تارک ترک تمام ۾ میان.
- ۹- طلب صفاتي مام مماتي، طالب ذاتي حال حیاتي،
همراز هر راز، دم مطلوب مدام ۾ میان.
- ۱۰- تخت ترک کیو طلب تونگر، نینهن نوشابان سکر سکندر،
صاحب سوز گداز، پرکیو ویو پیغام ۾ میان.
- ۱۱- عاشق پاژن عهد الستی، ماثن دلبر دست بدستی،
مثل محمود ایاز، ملیل مهلت مام ۾ میان.
- ۱۲- "در محمد" مهدی مقرر، حاضر ناظر ملیو منور،
چشمن سان چوباز، خاص سیجاتو عام ۾ میان.

ڪلام نمبر ۱۴۹

مطلع: شهباز حسن جي بزم بڻي، اعجاز اڌاريا خيال ڪئي

۱- فوج فقر ۾ موج ملائي، لعل قلندر گهوت گهڻي-

۲- هر هڪ دل جو ملڪ لٿيو، فوج حسن آئي هار هڻي-

۳- ملي معنيٰ صورت سينگاري، وسريا سر مان سيند ڦڻي-

۴- خام خطري کان عاشق آجا، رمز روحاني واه وڻي-

۵- جهنڊه علي جي جلوه جهڻيو، گهر گهر ۾ گڏ گادي ڏڻي.

ڪلام نمبر ۱۵۰

مطلع: شهنشاه رڪو دلشاد اچي، نظر نينهڻ ڪيو روهي رنگ رچي

۱۔ بره بازار ۾ چوسول گهٽا، گهٽيون ڪهڙيون گهمان جيئن وارث وٽا،
ملي درسڻ دل ۾ ڌمال هٿان، عاشق اکين ۾ نروار نچي.

۲۔ اول فوج فراقي جوش ڪيو، وري اوج وصالِي هوش نيو،
ويتر راز محرم روپوش ٿيو، پيڙو پورن ۾ پشمال پچي.

۳۔ ساڳي صورت ۾ دمساز ڪيو، اعجاز علي همراز ڪيو،
مرغ عشق حسن شهباز ڪيو، آڏن ڪنگ ڪلڻي چمن باغ بچي.

۴۔ ”در“ دامن علي سان سبيل رهي، نظر پاڪ پيرن ۾ مليل رهي،
سائل ساڻ سخي منهن ڪليل رهي، حسن همدرد ٿئي محبت مال مچي.

آمين ثم آمين.

ڪلام نمبر ۱۵۱

مطلع: صديبار ڏيو مبارڪ سهڻل آيو صحن تي،
سر ساه مال صدق نازڪ بدن سجن تي.

۱- اکين جي فوج اڳيان دردي دليون غنيمت،
گڏ ٿيا عاشق اچارا، چستون چاه ڏقن تي.

۲- هڪڙو لبن تي لالي، ٻيو سيند سرخ رنگي،
ٽيون زلف سياه سهڻا، سونهن ڳاڙهن ڳلن تي.

۳- دلدار دلربا جي، رفتار رمز پريل،
گفتار مُرڪ واري، سونهن سنهن ڏندن تي.

۴- دلڙي ڏنم بعيان، سر ساه مال ڏيندم،
پر يار پيار سان جي بوسه ڏئين لبن تي.

۵- دلدار ”در محمد“ کي يڪبار پاءِ پاڪر،
راضي رهي خدا خود اهڙن سڻن ڪمن تي.

ڪلام نمبر ۱۵۲

مطلع: صورت سندو مشتاق مقرر، معنوي محتاج ٿيو،
الفقر فخري ۾ وجودي، عدم هر احتياج ٿيو.

۱- منور حسين مرشد اندر، ميسر روجي معراج ٿيو،
نين نوازيو تختِ دل، تجمل طبع تاراج ٿيو.

۲- شائق حسن شيدا گداگر، شهنش افواج ٿيو،
در بحر بيخود باخودي، عارف بهر امواج ٿيو.

۳- اختيار هوندي عاجزيءَ سان، ڪاملن جو ڪاج ٿيو،
منجه هار ماڻي جيت جن، هيئن کان ڏاڍن ڏاج ٿيو.

۴- هر زهر زنگ زائل اتي، محبت جو جت ميناڄ ٿيو،
ننگيال سعد و نحس سان، نت نينهن جو نپاڄ ٿيو.

۵- ڪوئي قطب ڪو غوث ”ڌر“ حاصل ڪنهن هنگلاج ٿيو،
دامن علي داتا قلندر، سڀ سندو سرتاج ٿيو.

کلام نمبر ۱۵۳

مطلع: طالب ساز سرود کیون، مر کلن احوال عشاقی

۱۔ درس حسن حسین پسایو، شروع مدح مولود کیون،
پاڑیا سخن موهن میثاقی.

۲۔ گیت انا الحق بیخود گائن، هت محل محمود کیون،
ماٹن قتل ۾ وصل فراقی.

۳۔ وهم دوئی وریام و سارن، وحدت اندر ورود کیون،
عشق حسن سان ٿیا اوطاقی.

۴۔ منعرف معیار ملهائن، موتو وارا مقصود کیون،
ملیا موهن سان ملنگ ملاقی.

۵۔ "در محمد" دامن علی سان، معنی ۾ موجود کیون،
خیال خماریا صورت ساقی.

کلام نمبر ۱۵۴

مطلع: طالب طلب تسلیم کن، مطلوب خود مختیار ٿیو،
موجود ساڻ وجود هر، عاشق عدم اختیار ٿیو.

۱- مَن عَرَفَ مان موتو قبل. اسرار دم اظهار ٿیو،
درکار دل دلدار جي، همدم سدا حیدار ٿیو.

۲- گفتار مان رفتار سان، دیدن اندر دیدار ٿیو،
اعتبار دل اعجاز سان، دم ناز ۾ نروار ٿیو.

۳- سودا سرن جا ساب پیا، وحدت اندر واپار ٿیو،
سود و زیان وسریا ٻئي، هڪ یاد دل ۾ یار ٿیو.

۴- هڪ عشق جا عاشق هر ٿي، هڪ ساڻ هڪ حقدار ٿیو،
مشغول شاغل شغل هڪ، هر هڪ جدا حصیدار ٿیو.

۵- جیڪو جزو ڪُل ۾ ملیو، ساڳي صورت ستار ٿیو،
دامن علي سان "در محمد"، گل حسن جو هار ٿیو.

ڪلام نمبر ۱۵۵

مطلع: طالبن سان طلب ۾ مطلوب شاه مردان مليو،
 رمز روحانيءَ اندر شامل شاه شاهان مليو.

۱- محو مرشد طالبن ۾ حسن جلوه جان مليو،
 جيئن شمع جي شعاع ۾ پرواز هر پروان مليو.

۲- عشق جي اعجاز سان مرسل به مشتاقان مليو،
 معنوي مورت کلي ذاتي صورت سلطان مليو.

۳- مالڪ دل ميزبان سان، هر ملنگ مهمان مليو،
 عشق امداديون ڪيون، هر درد جو درمان مليو.

۴- تارڪ هر دوجهان دلبر جي درسن سان مليو،
 نظر نينن جي نواڙيو، قرب باقدمات مليو.

۵- صفي الله ساقيءَ هٿان جن کي پرت پيمان مليو،
 ”در محمد“ دل ۾ تن نشو نينهن جو نشان مليو.

آمين ثم آمين.

کلام نمبر ۱۵۶

مطلع: طلب طالب کري کهڙي، سينه مطلوب سامايو
حکم هر جا هلي هر رنگ، جيئن رهبر رکي رايو.

۱- اچي ٿيو عشق اوطاقي، درد جا دود دُکرايو،
مليو معشوق عاشق ۾، حسن جي چاش چکرايو.

۲- کرشمه کربلا اندر، جشن مالک ملهارايو،
غازن در غمزه وحدت، مُلک کثرت مچارايو.

۳- مليا پردیس ۾ دیسي، وحدت پوشاک پهرایو،
جسم کان دم جدا جالن، لاوان با اسم لارایو.

۴- دس وحدت شهودي سان، سچاڻپ صاف سمجھايو،
وطن وحدت وجودي ۾، رھت موجود ريجهايو.

۵- محمد لعل "در" دامن، علي اعجاز آڻايو.
مليو سرتاج صورت سان، مورت معراج ماڻايو.

ڪلام نمبر ۱۵۷

مطلع: طئي ڪجن دل جون مُرادان ڪيئن رٿان رٿيم وڌيون،
عين مقصد اڻ گهريو ٿيو جنهن وساري سڀ ڇڏيون.

۱- پاڪ پيارل خود پسائي محو ٿيو عاشق اندر،
رمز روحي رد ڪيون نفسي اماره جون رڌيون.

۲- شهنشاه حسن ڪئي شفقت شاهائي شوق سان،
هر سپاهيءَ جي صحن ۾ عشق اوطاقان اڏيون.

۳- سيف ابروءَ جا ڪنل نعرا هڻن نيزن مٿان،
نظر نينن مٿل جياريا ٿيون روشن دليون جڏيون.

۴- عاشقن تي يار يڪدم حڪم حر وارو هلاءَ،
شهر هڪ گهڻيون گهڻيون جنهن سان ملين تنهن ڏي لڏيون.

۵- ظاهري رنگ ترڪ ٿئي تان باطني بيرنگ ملي،
سر ڏئي سر ساز ٿي گهرُ گهورَ سرمياه مڏيون.

۶- ”در محمد“ لعل ڪيو، قابو اندر دامن علي،
امر اعجاز علي سان تنهن کي سائل ٿا سڏيون.

کلام نمبر ۱۵۸

مطلع: عاشق علي آثايو، اعجاز عشق ۾،
معشوق ساڻ مليو، آواز عشق ۾.

۱- چاتيءَ ۾ پائي جهاتي، صورت مورت سڃاتي،
مرشد جي مام چاتي، چو باز عشق ۾.

۲- دل جي پکيڙي ٻوليو، پرواز راز گوليو،
شائق شڪار ڳوليو، شهباز عشق ۾.

۳- حظ حسن ۾ داخل، مصداق پاڪ ڪريل،
ناز و نياز رمل، همراز عشق ۾.

۴- منظور نظر ناظر، همدم هميشه حاضر،
مليو انجام آخر، آغاز عشق ۾.

۵- مخمور مست ساقی، بخشيو خمار باقي،
ازل و ابد ملاقي، انداز عشق ۾.

بنده علي بدر سان، معراج شيقدر سان،
مخبر بنيو خبر سان، ”در“ ناز عشق ۾.

کلام نمبر ۱۵۹

مطلع: عاشق ره آگاه، عشق اندر آواز اثارِ یو

۱- عاشق خود معشوق ٿیو، کلي نظر نگاه
عشق سبق اعجاز سیکاریو.

۲- دلي مراد ودائي، نیشن واري نگاه،
ناز نیاز ۾ راز دیکاریو.

۳- ناچو نینهن نچایا، شوقون شاهنشاه
سپ سپاهی ساز سینگاریو.

۴- دامن علي ۾ سیتو، "در محمد" ساه،
خیال حسن شهباز اُڌاریو.

ڪلام نمبر ۱۶۰

مطلع: عبث زندگي عجيبن ريءَ، رڳو عيدان ٻئي ڇا هن،
نظر جي نا اچي دلبر، ته پوءِ دیدان ٻئي ڇا هن.

۱- هجي زاهد توڙي عابد، دلق پهري ڪٿي رندي،
ڏٺو دلبر نه جنهن دل ۾، دين و ايمان ٻئي ڇا هن.

۲- سهڻي جي سونهن جو ڀرتو، پيو شمس و قمر تي آ،
رهيا هر دوجهان روشن. زمين و آسمان ٻئي ڇا هن،

۳- آهن مشتاق موهن تي، ڀريون حوران چاهي غلمان،
خدا خود آه عاشق ٿيو، جن و انسان ٻئي ڇا هن.

۴- ڪري اقرار ”در محمد“، صنم همدم گذارڻ جو،
ڪرڻ قربان تڏهن تنهن تان، سرو سامان ٻئي ڇا هن.

ڪلام نمبر ۱۶۱

مطلع: عجائب رنگ رمزن سان بنيو بي انت بازيءَ جو،
حقيقت جي مٿان نالو، معين ٿيو مجازيءَ جو.

۱- وڻي ٿي نيسي هستي، بني ويران مان وستي،
رڻي آيو زبردستي، مالڪ جد بي اندازيءَ جو.

۲- الستي رنگ رڻيل ڪنهن لڻي، فنا باقي بنيل ڪنهن لڻي،
ابد ڪنهن لڻي ازل ڪنهن لڻي، سبب ڪهڙو درازيءَ جو.

۳- ڪڏهن هندو پاڻي جڻيو، ڪڏهن مسلم بنده بڻيو،
ڪڏهن ڪنهنجو ڪونهي جڻيو، عجب هن بي اندازيءَ جو.

۴- ڪڏهن احدون ٿيو احمد، ڪڏهن محبوب ”در محمد“،
ڪڏهن عاشق مقيد بند، ڪري آواز آزيءَ جو.

شعر نمبر ۱۶۲

طرح ذنل ظفر علي فقير

مطلع: عشق جي ايوان ۾ لتڪيل سريون ڌڙ ڌار ڏس،
ٿيا مري جيئرا وري ساڳي صورت سردار ڏس.

۱- ڪاڙهي پهتا پڙيءَ تي ڀرت پيارل سان پڙي،
سر سٿي ڏين سٿيءَ ۾ پاڙن عاشق اقرار ڏس.

۲- دل ڏيئي دلبر کي بيخود ڪئي خودي نانگن نفي،
در نگاه چشم نازڪ بدن نر نروار ڏس.

۳- درد هن ماري زلف محبوب دل عاشق رکيل،
جيئن گلابي گل رکيو بلبل اندر منقار ڏس.

۴- محمدي صورت معنيٰ ۾ ماڻيا معراج دل،
محويت محبوبيت کان ڌار ٿي ديدار ڏس.

۵- دمبدم حيرت پسند يڪ خيال در هر دوجهان،
رفت و آمد دم فراق و وصل دل هر بار ڏس.

۶- احديت جي بحر ۾ بنيو حباب عديت،
ڪڏهن پترو ڪڏهن گم هر لهر سان در آر ڏس.

- ۷- حب دنیا هر خطا جو مَور فرمایو رسول،
طالبِ مولیٰ مذکر حسن جا حقدار دَس.
- ۸- خوابِ دنیا خاص لئی پر آزمائش عام سان،
سمجھ سمجهیو غم خوشی کي پئی وسارن بار دَس.
- ۹- هر مهل هر محل ۾ موجود محمد پیو ملی،
هڪ اسم ذاتي صفاتي سو جسم جنسار دَس.
- ۱۰- شهنش شهباز جا پرواز فرش و عرش تي،
عاشقان قادر قلندر عشق ۾ اظهار دَس.
- ۱۱- دل ملي دامن علي ۾ "در محمد" جن سندي،
عين اختیاري اندر با يا ربي اختیار دَس.

کلام نمبر ۱۶۳

مطلع: عشق مجازی کمان مشکل، سوز گداز سمان مشکل

۱۔ ناز وارن جا غمزہ اونها، ناه سیچاٹپ سیچائن مشکل۔

۲۔ سولک پھرا عشق حسن تی، کیر ملائی ملائن مشکل۔

۳۔ حال درد جو پیش پیارل، کیر رسائی رسائن مشکل۔

۴۔ ”در محمد“ موهن داران، کیر گذاری گذارن مشکل۔

ڪلام نمبر ۱۶۴

مطلع: عشق جي ايوان ۾ مشتاق لڪ مرندا ڏٺم،
شمع واري شعاع تي سؤ سؤ پتنگ سڙندا ڏٺم.

۱- سڻ قصو سسئي سندو ڪيئن ڏيءَ ڌوڻ جي ٻئي،
پاند اٽڪائي پنهل سان خوش ٻئي کلندا ڏٺم.

۲- ڪيئن زليخان ذوق مان يوسف مٿي حيران ٿي،
شفقها حبا سدا محبت مٿي ملندا ڏٺم.

۳- رمز رانجهن کي لڳي وئي هير واري حسن جي،
جهنگ سيالن ۾ جوڳي مرليون وڄائيندا ڏٺم.

۴- قيس قابل ڪيئن وڃي ليليٰ مٿان مجنون بنيو،
بره وارن جا بلاشڪ لکين پنا پڙهندا ڏٺم.

۵- ”در محمد“ درد وارن کي دوا درڪار آ،
حسن وارن حادثن وٽ ڪئين قتيل ڦرندا ڏٺم.

ڪلام نمبر ۱۶۵

مطلع: عشق مڻيو مرغ دل، شوقون حسن شهباز سان،
مرغ دل ۾ محو ٿي، شهباز پر پرواز سان.

۱- عاشق و معشوق مليا، عشق جي اڃا سان،
دور دٻئيءَ جو دور ٿي ويو، اڃا آواز سان.

۲- مليل موجودات ۾، بيرنگ بره رنگ راز سان،
من عرف جي مام ۾، انجام گڏ آڃا سان.

۳- معرفت معروف ۾، عارف مليو ممتاز سان،
آمر و مامور هڪ ٿيو، امر جي انداز سان.

۴- شاه شاهان آه سوئي، سو عرض پر داز سان،
خوشدل و خوشحال سوئي، سوء سوزگداز سان.

۵- ”در محمد“ لهن در، دامن علي اعجاز سان،
راز ۾ همراز تر، نروار نياز و ناز سان.

کلام نمبر ۱۹۶

مطلع: عشق اندر آباد، کیو آ یار اسان کي

۱۔ امر السّی دم سان دائر، میثاقي میعاد
کیو آ یار اسان کي.

۲۔ کشف کرامت حسن هتایا، عشق وارو ارشاد
کیو آ یار اسان کي.

۳۔ دل ۾ همدل رمز روحاني، عین سان امداد
کیو آ یار اسان کي.

۴۔ والد دل مولود دمن ۾، اکین جو اولاد
کیو آ یار اسان کي.

۵۔ بنده علي سان "در محمد"، دم ۾ دلشاد
کیو آ یار اسان کي.

ڪلام نمبر ۱۹۷

مطلع: عشق آ اهڙي اڪير، جنهن سريري سڪ وڃايا

۱۔ عشق جتي اظهار رهيو آ، اتي خود مختيار رهيو آ،
ساڳي هڪ تصوير، طرح طرح جا بيڪ بنايا.

۲۔ صورت ذاتي سير صفاتي. وقت مقرر هر اثباتي،
خواب زليخان جا تعبير، يوسف يڪدم صحيح سمجهايا.

۳۔ ضد جهل جو علم بڻيو آ، ضد جنون جو عقل ڳڻيو آ،
نينهن نرالو نصير، محبت وارن منصب پايا.

۴۔ چستون خيال جيڪا شيءِ چاهي، شوق ملهائي شهنشاهي،
هڪ معنيٰ مٿيل تائير، هر صورت جي سرت ۾ آيا،

۵۔ دامن عليءَ ۾ ”در“ کي ڳولج، خيال خودي جو بيخود ڪولج،
هر حد فوج فقير، محويت ميدان ملهايا.

آمين ثم آمين

ڪلام نمبر ۱۶۸

مطلع: عشق جي آواز کي، عاشق ٻڌي اعتبار ڪيو،
معنوي مورت پسي، معشوق جو ديدار ڪيو.

۱- پاڪ نيشن جي نظر، دم نينهن ۾ نروار ڪيو،
دين مذهب کان ڪڍي، قابو زلف خمدار ڪيو.

۲- بره واري بزم کي، بسمل پروڻءَ تلوار ڪيو،
قتل ٿيا عاشق حسن، جان نوڪ نيشن وار ڪيو.

۳- موهجي معنيٰ وٺي، صورت جڏهن سينگار ڪيو،
هر هميشه هڪ هجون، طرفين هي اقرار ڪيو.

۴- رنگ محل عيدا هڪو، لائيٽ پاور يار ڪيو،
گهر انهيءَ جليا پتنگ، جلوه جتي جهلڪار ڪيو.

۵- ڪربلا جي ڪرشم، اظهار هرڙي اسرار ڪيو،
دم اناالحق اوج سان، سردار تي سردار ڪيو.

۶- مال محبت جو مليو، مرشد فعل اختيار ڪيو،
دنگ طهورا پيا پيون، رنگ حيدر ڪرار ڪيو.

۷- ”در“ علي اعجاز سان، دلدل سندو هسوار ڪيو،
توت تعميلات لٽي، مقرر سپه سالار ڪيو.

کلام نمبر ۱۶۹

عشق اظهار ٿيو، عقل بيڪار ٿيو

مطلع:

۱۔ عشق اوطاقان اڏيون، عقل ٻڌيون پنهنجو مڏيون،
لکي لاچار ويو.

۲۔ حڪم حسن ٿيو جاري، عاشق ڇڏي اختياري،
باري بار پيو.

۳۔ ساقی سرڪ پياري، ڳاله ڪئي ڳجه واري،
عاشق اعتبار ڪيو.

۴۔ معنيٰ ڪئي اثباتي، صورت صفاتي ڄاتي،
ذاتي ذم وار ٿيو.

۵۔ بنده علي ڪنيو بارو، "در محمد" دل وارو،
عجب اقرار ڪيو.

کلام نمبر ۱۷۰

مطلع: عشق خود عاشق رهيو، معشوق من مقرر مليو
درس دل دائمي، اکين اندر اظهار مليو.

۱- سُرک پياري هر سائل ۾ ساقِيء کوثر مليو،
در خودي و بيخودي دم محويت ميسر مليو.

۲- طالب مان مطلوب در طالب مولِي مذکر مليو،
دم دس سان دوئي سچائي احديت اندر مليو.

۳- بحر دل بي انت ۾ روحانيت رهبر مليو،
کشتي قنبر سير هر لهر ۾ لنگر مليو.

۴- شائقي شاه شهيدان مثل حر همسر مليو،
جنگ اکبري تنهن کتي جنهن ۾ علي اصغر مليو.

۵- "در محمد" لعل در دامن علي حيدر مليو،
محفل محبوبيت ۾ هر فقر لشکر مليو.

ڪلام نمبر ۱۷۱

مطلع: عشق و حسن معشوق عاشق جو ملڪ دل ڪل ملهيو،
عاشق شڪل شمع حسن، معشوق پروان جان جليو.

۱۔ ساڳي صورت سلمان بنيو، معنيٰ ۾ شہ مردان بنيو،
شاہ حسن شاهان بنيو، چٽ عشق جو جنهن سر جهليو.

۲۔ ناظم نياز و ناز سان، پيرنگ رنگيو رنگساز سان،
اعجاز جي آواز سان، هر راز خاصانه کليو.

۳۔ ڪامل قرب حاصل ڪڏهن، جذبه حسن جهڻو جڏهن،
لڻو تخت دل جو تڏهن، تنهن کي ملڪ هر دل مليو.

۴۔ گلشن حسن جو گل ٿيو، بنده علي بلڪل ٿيو،
برحق حسيني هل ٿيو، هر جاءِ حسن حيدر هليو.

۵۔ نين نظر نروار ۾، کوليو خيال خمار ۾،
”در“ عشق جي اختيار ۾. اعتبار سان هر دم هليو.

کلام نمبر ۱۷۲

مطلع: علی مولا ملی معنی، صورت ذاتی سیجاٹا پیو،
ماٹیا معراج مورت م، پتا پنہنجا پراٹا پیو۔

۱۔ ملیل موجودگی دم دم، پنہنجی جاٹپ م جاٹا پیو،
اوران اورین ایٹن سان، سکائین سو سیاٹا پیو۔

۲۔ دلاور دید دہشت سان، کرین ناگھ نماٹا پیو،
نظر نین کنا جیکی، دسان عرشین اڈاٹا پیو۔

۳۔ خیالی دم دلی درس، گلائی خال داٹا پیو،
عنایت عشق م، عاشق، جیارین دم پچاٹا پیو۔

۴۔ صدق صوفی صفی اللہ، تکائین تئی تکاٹا پیو،
تون هک موہن محل لاحد، لکیان ہر لارکاٹا پیو۔

۵۔ علی اعجاز پیارن سان پائین پیوند پاٹا پیو،
سدا "در" لعل محفل م، ماٹی تو محو ماٹا پیو۔

ڪلام نمبر ۱۷۳

مطلع: علي مولا مڃن عاشق، هميشه هر حڪم تنهنجو،
مليئين موجود محبن سان، ٿيو معدوم گرم تنهنجو.

۱- رهين هر جا حاضر ناظر، بزم برهين نظم تنهنجو،
ٿئي ٿو عشق آفت ۾، عاشق هر هڪ هضم تنهنجو.

۲- آهين مطلوبِ مطلوبان، اول طالب آدم تنهنجو،
منازل نقش بندان ۾، فهم نقش قدم تنهنجو.

۳- هجي هر دم قائم لشڪر، ڪريمي سان ڪرم تنهنجو،
اندر ۾ عشق جو آڙه، رهي گرم و گرم تنهنجو.

۴- علم پڌرا آهن پدمين، مگر مخفي علم تنهنجو،
علامه عشق جا پڙهيا، پسي اکين علم تنهنجو.

۵- علي اعجاز جذباتي، جسم جنسي قسم تنهنجو،
دليون ”در“ لعل دل لاتي، رسم رقصي قسم تنهنجو.

کلام نمبر ۱۷۴

مطلع: علي لعل عجب اعجاز ڪيو، بي دست بي پا پرواز ڪيو.

۱۔ مليو محبت ۾ موهن ميثاقي، ساغر وحدت جو پارو ساقي،
بيخود خيال بنيو بابرہ باقي، عاشق اناالحق آواز ڪيو.

۲۔ نظر ناز نين بي نياز ڪيو، عدم فراق وصل جو انداز ٿيو،
دم اسم جسم جو امتياز ويو، چرچو چال حسن چوباز ڪيو.

۳۔ آيو سنگت سوڌو سرتاج حسن، ڪرڻ ڪرب و بلا ۾ ڪاج حسن،
ملهي قرباني معراج حسن، سر انجام امام آغاز ڪيو.

۴۔ ڪئي مرشد لعل مهرباني، هر سير ملهيو در جسماني،
دردمند ماڻن رتبہ روحاني، بيرنگ راز روشن رنگساز ڪيو.

۵۔ موجود مليل سخي صفي الله، بقا بالله بنيل بنده علي الله،
هر طرف هليل حسن وجه الله، "در محمد" من ممتاز ڪيو.

آمين ثم آمين

کلام نمبر ۱۷۵

مطلع: علي الله عاشق جو، مليو اعتبار ۾ فرمان،
ملي معشوق سان خود عشق، ٿيو دیدار ۾ قربان.

۱۔ علي اعجاز بخشیو آ، مليو سیوهڻ اندر سلطان،
جلاليءَ سان ملي صوفي، نوازیو نینهن ۾ نشان.

۲۔ شرابي دُنگ کلیا دل ۾. پیاریا بیخودي پُشان،
خودي خود خیال سان همدم، مخاطب متکلم مستان.

۳۔ حسن شهباز سان شامل، مرغ دل جيئن شمع پروان،
محویت طلب طالب، ماڻیو مطلوب شاه مردان.

۴۔ امر سان عبدیت اندر، ملايو احدیت احسان،
آهي انصاف اکین جو، مليو درس حسن دل سان.

۵۔ دلیون "در" دَان ماڻن موجان، اوجان در بحر بی پایان،
حباب و آب جيئن هڪ ٿيا، لهر ۾ لعل محمد جان.

کلام نمبر ۱۷۶

مطلع: علي اسان ۾ اسان عليءَ ۾، دم قدم سان همدم آهيون.

۱۔ علي مولئي رهبر روجي، سائين پنهنجو سدا ساراهيون.

۲۔ مام امام ۾ ڪام مڪمل، روشن رهيون عشق آگاهيون.

۳۔ نياز مندن سان نظر نرالي، نازنين ۾ نينهن نباهيون.

۴۔ رنداني رفتار رت ۾، گذريون گرم گفتار گواهيون.

۵۔ "در محمد" مهدي مولئي، بخشيون بالا بي پرواهيون.

کلام نمبر ۱۷۷

مطلع: علي مرشد مليو، چٲٲ شاهانه سر تي جهليو

۱۔ عشق معشوق عاشق ۾ اوطاقي، حسن حيدر هنيٲٲري هليو.

۲۔ نينهن نشي ۾ من مخموري، خيال خوديءَ جو بيخود گليو.

۳۔ فرق فراقي اٲٲري ويٲٲا، واٲٲ وصالِي هر گهر گهليو.

۴۔ ترڪ وجودي علم امر كيو، ذكر فكر كل بلڪل ٲليو.

۵۔ "در محمد" بنده عليءَ جو، برحق مقرر آ اڻ ملهيو.

ڪلام نمبر ۱۷۸

مطلع: علي مولِي عاشقن کي، ملايو ذوق ذاتيءَ ۾
 مليا مطلوب سان طالب، حياتيءَ مان مماتيءَ ۾.

۱۔ قلندر لعل سر حيدر، ساڪن قالب صفاتيءَ ۾،
 صورت ذاتي سڃاڻن رند، مورت معنيٰ جي جهاتيءَ ۾.

۲۔ هٿان حيدر پين پيالا، خماریا خود خيالاتيءَ ۾،
 ساڳي صورت محمد سان، ماڻن معراج چاتيءَ ۾.

۳۔ شهيدان شاه سان شامل، ڪپيل ڪنڌ لاجي ڪاتيءَ ۾،
 نفي اثبات ڪيا عارف، رهيا هر دم حياتيءَ ۾.

۴۔ ملهائڻ محويت مهدي، طالب هن طلسماتيءَ ۾،
 دلي درجات داخل ٿيا، دمن جي واصلاتيءَ ۾.

۵۔ علي اعجاز عاشق سان، مليو هر مصلحاتيءَ ۾،
 سدا موجود ”در محمد“، ميثاقي معاملاتيءَ ۾.

ڪلام نمبر ۱۷۹

مطلع: علي مولئي اوهان جي در عشق جي انتظاري آ.
رضا پنهنجي ڪيو پيوند، اها ئي عرضداري آ.

۱- ڪجي ٿو ڪم نه هڪ پورو، وري ٻئي جي تياري آ،
رڌل هٿ هٿ هلي دل هٿ، اها ڪهڙي بيماري آ.

۲- خريدي خاص شيءِ سمجهي، مهل ساڳي بيزاري آ،
آيو جنهن وٽ ڏسي ٻيا هٿ، اهو ڪهڙو واپاري آ.

۳- مالڪ دل جو سڃاڻي ڇو ملڪ جي بيقراري آ،
وصل جي بحر ۾ حافظ فراقِي باه باري آ.

۴- ملايو ”در محمد“ ۾، ڪريمي قربداري آ،
نباھيو نينهن نينهن سان، اوهان جي نظرداري آ.

آمين ثم آمين.

ڪلام نمبر ۱۸۰

مطلع: علي مولا عاشق تنهنجا، توسان پيوند پائن ٿا،
پائي جام جلال جو، انا الحق گيت ڳائن ٿا.

۱- بحر بيرنگ ترپا طالب، موٽو موجان مچائن ٿا
انا احمد امر اظهار، ڪٿي چاڪر چوائن ٿا.

۲- مليو ديدن اندر درس، محويت دم ملهائن ٿا،
ويو ذڪر و فڪر وسري، خودي بيخود پلائين ٿا.

۳- مڃن مرشد جي مختياري، نه پنهنجا پم پچائن ٿا،
نياز و ناز سان طالب، طلب وحدت وڌائن ٿا.

۴- حسن شهباز سان شائق، مرغ دل جا ملائن ٿا،
ماڻي معراج جسماني، روحاني رنگ رچائن ٿا.

۵- علي اعجاز تنهنجي سان، تو ۾ سائل سمائن ٿا،
بلي "دردان" ٿيا تنهنجي، قرب تنهنجا ڪڍائن ٿا.

ڪلام نمبر ۱۸۱

مطلع: علي مولیٰ آجاري دل ساڳا محلہ سڃاتا سي.
 هميشہ هم رکابيءَ ۾ نہ ڄاتل ڄاڻ ڄاتا سي.

۱۔ موجب فرمان مرشد جي روحاني رنگ لاتا سي،
 نظر منظور ناظر ڪيو، نياهي نينهن ناتا سي.

۲۔ ملهائي وصل محبوبِي، فراقي داغ ڏوتا سي،
 خلاصا خلوتي مليا، اڳيئي ويٺا ها اٿا سي.

۳۔ حسيني حال ۾ همدم پنهنجا دم خيال پوتا سي،
 شهيدن ساڻ شامل ٿي، لباس لعل پاتا سي.

۴۔ مهل هڪ ۾ محل هڪ مان محل هڪ تائين پهتا سي،
 ماڻي مقصد معنيٰ منزل پنهنجي صورت سان پرتا سي.

۵۔ علي اعجاز پيوند ڪيو، پيالا پرت پيتاسي،
 دليون ”دردان“ دامن اندر وحدت جا وند ورتا سي.

کلام نمبر ۱۸۲

مطلع: علي مولیٰ اجاریو دل پسایو نور نرواری،
پیوند کیو عشق پنهنجي سان، پوي سڌ راز جي ساري.

۱۔ کیو نفس نجس غلبو، ڏنو دنوي لذت دلبو،
جتي احوال سڀ سلبو، اتي ٿيندي شرمساري.

۲۔ نحن اقرب ڏسایو خود، و في انفسکم پسایو خود،
دل ويران وسایو خود، ٿئي مقبول نيزاري.

۳۔ عاشق کان منهن لکايو ٿا چکيل ڦٽ چو چکايو ٿا،
فراقي دل سکايو ٿا، وصل جي کیو قربداري.

۴۔ ملو بنده علي سک مان، ڳنديو دل ”در محمد“ سان،
کيان قربان جسم و جان، ڪري دیدار هڪواري.

آمین ثم آمین

کلام نمبر ۱۸۳

مطلع: علي مولی ملائی دل نظر نین م آیا سی
سامهون مرشد کری سجدا، وحدت جا گیت گایا سی.

۱- گلن وارا گلابی هت چمی چشمن سان لایا سی،
رکی پیرن تی پیشانیون جتیء سان منهن ملایا سی.

۲- اندر پاهر ملیو مرشد کریمی دم کامایا سی،
بره بیخود بناو خود، خودیء م خود سمایا سی.

۳- امالک عشق ناراً م جسم خاکی جلایا سی،
مائی موجان محویت م موتو موقع ملهایا سی.

۴- کتی جنگ اکبری دمدم، متل مرکب کڈایا سی،
نفي اثبات اعلی کیو، اسب عرشین اڈایا سی.

۵- علي اعجاز م رلعل رندانه رنگ رچایا سی،
دلیون "در لعل" ٲیو متفق محبت مچ مچایا سی.

ڪلام نمبر ۱۸۴

مطلع: علي مولا عشاقن سان، ڪئي مخفي مهرباني
ملهائڻ مام مورت ۾، فراقي وصل وحداني.

۱- خيالي مرتبه ماڻيا، محويت شاه مرداني،
ديهي دم ريءَ ڏسي ٻولي، حواسن بن حڪمراني.

۲- ڪري سر ساه قرباني. ستن سرمايه سلطاني،
تابع محبوب ٿيو تن جو، آهي اذني جا اعلاني.

۳- صورت محمد وحي روعي، براق نينهن نوراني،
قلوب المؤمنين ملهيا، منجهڻي معراج جسماني.

۴- بحر بيرنگ بهر رنگ ڪئي، بهر طرفين طغياني،
واحد وحدت ڪري ڪثرت، وسايا ملڪ ويرانِي.

۵- علي اعجاز عاشق ۾، بصورت شاه شاهاني،
سڏي سائل سخيءَ بخشيوم، دليون ”در لعل“ لاثاني.

کلام نمبر ۱۸۵

مناجات با قاضي الحاجات

مطلع: علم تنهنجي هيٺ يا عباس آءِ آهيان پئي،
واسطي پنجپاڪ جي ڪر مدد دل بيوس ٿئي.

۱- حسن محفل ۾ مدامي عشق پنهنجو ڪر عطا،
عاشق و معشوق جون پيوند رهن دليون ٻئي.

۲- تختگاه قلب تي حاڪم علي حيدر رهي،
من عرف ۾ محو ٿي مٽو قبل ٿيا سر ڏيئي.

۳- پاڇه ڪر ٻانهي مٿان هر شامت و شر کان بچان،
رمز رنداني ۾ رهان منظور جا مردن ڪئي.

۴- راز محرم ناه ڪو احوال ڪنهن سان اوريان،
درد وارن کي رنجائڻ لئي رسم پنڄي ويهي،

۵- ظاهر و باطن سخي سائل سڏي ڪر ڪول تون،
ساٿ سوڌو ”در محمد“ دائما ڀرتل اٿئي.

آمين ثم آمين.

ڪلام نمبر ۱۸۶

مطلع: عمر آه سيني ۾ سڪڙي اباڻي،
مارن جي ملڻ لئي وتان ٿي ويڳاڻي.

۱- روڻان روز شب ٿي سانگيڙن جي سڪ ۾،
ميلي ڪير مارو ڏسان لحظ هڪ ۾،
آيو ساه چپن تي آهي اڃ پڄاڻي.

۲- سجھي نا ساهيڙي هجي حال پائڻ،
پيو پاڻ پورن ۾ پنهنجو پڄاڻڻ،
سليان سور واري ڪنھن سان ڪھاڻي.

۳- مون کي ياد مارن جي محبت مدامي،
سانگين کان سوا هٿ بيحد بي آرامي،
ڳاريو آه ڳڻتين وڻي اُن نه پاڻي.

۴- وڳر کان ويڇاري آورهن جي وڇڙي،
وڻي ويندا وارث لنڊي توڙي بڇڙي،
دل ”در محمد“ اصل هيءَ سيباڻي.

آمين ثم آمين.

ڪلام نمبر ۱۸۷

مطلع: عين عقيده صاف سڃاڻي، صورت معنيٰ سر جي ساري

۱۔ حال حسيني خيال خماريو، لعل قلندر لائي پاري.

۲۔ مام محبت رنگ رچايو، صورت محمد ڪٿي سرداري.

۳۔ بيخود باخود خيال سيلاتي، حد لاحد جي گم هوشياري.

۴۔ بنده علي سان ”در محمد“ دل، دم دم ماري وري جاري.

ڪلام نمبر ۱۸۸

مطلع: عين عقيده صاف سڃاتي، مرشد مولِي جي مختياري

۱۔ مام معنيٰ هر رنگ رڇاڀاءُ صورت محمد ڪٿي سرداي.

۲۔ بيخود خود جو فرق عدم آءِ خيال خودي ٿيو ازخود جاري.

۳۔ سودو سر ۾ دست بدستي، حد لاحد جي وٺي هوشياري.

۴۔ بنده علي جي بره ڪاسائي، قتل ڪري دل ”در“ جي جِياري.

شعر نمبر ۱۸۹

طرح ذنل ظفر علي فقير

- مطلع: عيد ڪن عاشق ڏسي محبوب مل ميدان ۾
 منهن ميثاقي چو چپيو گذريون صديون ارمان ۾
- ۱- حسن ازلي رند پهلوان ڪيا پسند پنهان ۾
 دل لٽيل چشمن چٽيل اڃ ٿيا چٽا چوگان ۾
- ۲- ڪڙ دونالي ديد ڪر عاشق قتل ايوان ۾
 ڪپيل ابرو سيف جا پوئج پنهڻ پيڪان ۾
- ۳- حظ بهشتي باغ ماڻهو دل زلف زندان ۾
 غرق دم غيب ڪيو، دل چاهِ زرخدان ۾
- ۴- ناز نين جي نظر آندا ملا مٿان ۾
 سرڪ ساقِي ٻي نشي صورت پس پيمان ۾
- ۵- ڪنت ڪنزا چئي سجن آئين اولي انسان ۾
 قلب مومن عرش الله درد گوليو ڏيان ۾
- ۶- دل ڦريل دانهان ڪر بلبل مثل بوستان ۾
 نحن اقرب نرت سان سڪ سرت دم دوران ۾
- ۷- مهل مقرر جا ملاقي منتظر مڌ ڪان ۾
 عشق جي اعتبار سان عاشق رسيا عرفان ۾
- ۸- خوشدل و غمدل گڏيا يڪدم يڪا يسڪان ۾
 باطني بيحد نفعا ٿيا، ظاهري زيان ۾

- ۹۔ ممتحن سائنسدان عالم اڪيون آسمان ۾ ۽
پرک پنهنجي جنهن نه پئي جاهل فقہ فرمان ۾ ۽
- ۱۰۔ بخت بالا تخت تجمل سخت سگھ سامان ۾ ۽
لخت دل جنهن نالڌو غافل رهيو گردان ۾ ۽
- ۱۱۔ حيدري صوفي جلالِي هڪ صورت سبحان ۾ ۽
مالڪ معنيٰ قلندر سرگروه زندان ۾ ۽
- ۱۲۔ رنگ نياري نينهن سان نانگا ڏسن نيشان ۾ ۽
جايجا جلوه حسن جليا پتنگ جڙان ۾ ۽
- ۱۳۔ خيال پنهنجي سان خلق سڀ آه هڪ عنوان ۾ ۽
پيا ڪنن ڀرلا علحده عشق جي اعلان ۾ ۽
- ۱۴۔ دوست سان ڪي دويدو ڪي آسري امڪان ۾ ۽
مالڪ مالڪ بنيو جو بنده بند گان ۾ ۽
- ۱۵۔ شوق ماڻيا شائقن شفقت شاه شاهان ۾ ۽
هر صورت سان هڪ رهي ٿيا هر صورت سلطان ۾ ۽
- ۱۶۔ يا محمد مصطفيٰ ڏي فهم حق فرمان ۾ ۽
عشق ونڊ اعجاز سان شاه و گدا دربان ۾ ۽
- ۱۷۔ عيد ذوالحج ارڙهين مولا علي جي شان ۾ ۽
ڪئي ظفر ظاهر صحن صوفي تي پاڪستان ۾ ۽
- ۱۸۔ محو ٿيو روح محمد دل شاه مردان ۾ ۽
”در“ مليو دامن علي سان لعل جي آستان ۾ ۽

ڪلام نمبر ۱۹۰

مطلع: عيد ذوالحج ارڙهين اڃ آحسن دربار ۾
ڏي پڙهو پرتون لنگها برحق بره بازار ۾.

۱- صد مبارڪ محو ٿي معنيٰ صورت سردار ۾،
ٿيو محمد ۾ محو حيدر علي اظهار ۾.

۲- موج مهران محمد دمبدم دڌڪار ۾،
اوج لايا عشق جا حيدر جي هر حيدار ۾.

۳- دل روشن جي پئي نظر محمد مهدي مهدار ۾،
ٿيو ظهورو حسن رخ هر جا چٽو چوڌار ۾.

۴- ڪئين ڏسن ڏسندڙ اکيون سج چنڊ سوا سنسار ۾،
ڪئين سنگهن خوشبوءِ گل جي ليس جي لاچار ۾.

۵- چهنبل بلبل گل مثل دل دهن گيسوءَ مار ۾،
سيف ابروءَ جا ڪنل دم دم رهن ديدار ۾.

۶- شمع حسن جي حڪم کان طاقت نه ڪنهن انڪار ۾،
شوق دل شامل جدا هر ديد جو دلدار ۾.

۷- عشق عاشق چونڊيا محبوبيت معيار ۾،
بيخوديءَ ۾ خود ٿيا مجنون رهيا هوشيار ۾.

- ۸۔ امر هڪ هر فهم سان ٿيو علحده اطوار ۾،
حق نه سمجهيو هڪ حسد ڏس عشق جي اخبار ۾.
- ۹۔ خاص رتبو عام رخصت آه خود مختيار ۾،
سوار صورت وهت معنيٰ گو۽ حد اعتبار ۾.
- ۱۰۔ هڪ مهل هر محل ٿيا رت نقشبند نروار ۾،
سثير عرش و فرش جا سينه اندر سيار ۾.
- ۱۱۔ جنگ دو رنگي صلح سان ڪئي جيت ثابت هار ۾،
يار پارايو گلي هر قسم گل هڪ هار ۾.
- ۱۲۔ مليل دل سان خيال دم گفتار گڏ رفتار ۾،
يار جي سڀ تي نظر پر ڪا نظر آ يار ۾.
- ۱۳۔ دل روشن رهبر ڪئي اکين سندي انوار ۾،
عشق عاشق ڪل ڪيا هڪ حسن جي سرڪار ۾.
- ۱۴۔ خيال خوش ڏوهن اندر چا اجر استغفار ۾،
دل جتي اڪيون ٿتي بيوس بدن بيگار ۾.
- ۱۵۔ ناز سان اعجاز آندو عشق جي اختيار ۾،
در بحر بنده علي، ”در“ هر لهر هر آر ۾.

ڪلام نمبر ۱۹۱

مطلع: فرياد دل ٻڌ ٻاجھ سان، غمزن ڪيو غلبو مٺا،
احوال مخفي تو سواءِ ڪيئن عام سان سلبو مٺا.

۱- تنهنجي زلف جو قيدي ڪڏهن، ٻيءَ جهل نه ڪنهن جهلبو مٺا،
عاشق پتنگ تون خود شمع، جلوه اندر جلبو مٺا.

۲- مجنون بنيا داناءُ دل، ڏس ڏيد جو دلبو مٺا،
دم درد مان ماڻيا مزاءِ سک سان نه پل پلبو مٺا.

۳- فاني دنيا جا رنگ ڇڏي، آخر هتان هلبو مٺا،
ماڻي بقا دم سو سدا، جو راز ۾ رلبو مٺا.

۴- بنده علي جي باغ جو ڦل، دمبدم ڦلبو مٺا،
ڏس "در محمد" اهل دل کي، ڪيئن اتي آلبو مٺا.

کلام نمبر ۱۹۲

مطلع: فرمانِ فرقان، شائقِ حسن شهباز سجاتو

- ۱- بیخود خیال خودیءِ سینگاریو، عاشقِ عشقِ معشوق اُزاریو،
شائقِ شه مردان، پنهنجو هر پرواز سجاتو.
- ۲- باقا بازیون کتن بقا ۾، لعل لهن هر لهر لقا ۾،
موج معنیِ مهران، اوج صورت هر راز سجاتو.
- ۳- حظ درد جو مرد ملهائن، دَر جدا سرِ حکم هلائن،
نیزن تی نشان، عشاقن آواز سجاتو.
- ۴- حال حسینی شفقت شامل، خیالِ خدائی قدرت کامل،
محمودی فرمان، برحقِ عشقِ ایاز سجاتو.
- ۵- عجب رنگِ اعجازِ علی جو، ناز نیاز ۾ رازِ علی جو،
دامن ۾ "دردان"، مورت ۾ ممتاز سجاتو.

ڪلام نمبر ۱۹۳

مطلع: فوج حسن عاشق قتل، خوش دوست دشمن هرجهان،
قربان اول صورت دگر، شامل ڪهڙي آخر چوان.

۱- ظاهر ڳجهيون باطن چٽيون، ساڳيون مٿيل هرڙ مورتان،
شيرين تلخ هڪ عشق ۾، معشوق عاشق لئي عيان.

۲- گمراه خود راهي ٿيو، ره معرفت سيد جهنگ منجهان،
ڪڙيا ڪپر پرواه ۾، وه واه مليل بحر سان.

۳- مانديون ملڻ لئي دل اڪيون، ٿي سڪ نقاشي نقش مان،
ڪنهن کان پڇا ڪنهن پر پڇان، پنگلو نئين ڪو پهلوان.

۴- بي درد محفل بند شمع، پروان جلندو ڪيئن پسان،
ٿورو نفع زياده ضرر، خود خيال ٿي پڇ روح کان.

۵- بنده عليءَ ۾ هڪ ڪيو، قادر قلندر حڪمران،
"دردان" اندر معنيٰ ملي، خيبر فتح لشڪر بنان.

کلام نمبر ۱۹۴

مطلع: فوج فقر سجاتو فرمان عشق سان
نینن ڈلو نشانبر نشان عشق سان.

۱۔ هت حسن واگ آهي مرکب ڪيڏي به ڪاهي،
هرگز سگهون نه لاهي، احسان عشق سان.

۲۔ اختيار يڪ نظر نيو، اعتبار پر اثر پيو،
اظهار هر اکر ٿيو، اعلان عشق سان.

۳۔ گل ھار جيت جڙيو، معنيٰ سان ٻول پڙيو،
صورت حسن ۾ سڙيو، پروان عشق سان.

۴۔ دامن عليءَ ۾ ”در“ ڏس، سر ساز سر ۾ سر ڏس،
هرجا حسيني حر ڏس، قربان عشق سان.

کلام نمبر ۱۹۵

مطلع: فوج قلندر عرش علا تي، جوڙيون پنهنجون جايون، قدم وڌايون

۱۔ ساجد ۾ مسجود قلندر، هر حد ۾ موجود قلندر،
رنگ رنگ روح رسايون، خيال پسايون.

۲۔ قتل عشاقان ڪاج حسن جو، عشق جا ڏنگڙا ڏاج حسن جو،
قرب وارا ڪوٺايون، وٽان وٽايون.

۳۔ اکين دل سان پاڻ سڃاتو، صورت معنيٰ پيوند پاتو.
اوج الست رچايون، موج مچايون.

۴۔ گيت انا الحق پيا ٿا ڳايون. باجا طبلا تال وچايون.
چير نچي چمڪايون، جام پايون.

۵۔ بنده علي سان باطن ظاهر، هر جا "در" سان موهن ماهر،
ڪين ڏسڻ کان ڍايون. اڪيون اُچايون.

شعر نمبر ۱۹۶

طرح ڏنل ظفر علي فقير

مطلع: فيض گنج خوش خير محمد جي فقر اظهر ڪيو
الفقر فخري امر صادر سيد سرور ڪيو.

۱- امر ٻڌندي ڪرڻ ۾ ڏسندي سڃاتو صادق،
عارفن به ائين ڪيو، جيئن پاڻ پيغمبر ڪيو.

۲- احد احمد علي جو ذاتي حسن همدم هڪو،
پر صفاتي سمجه لئي نالن جدا نمبر ڪيو.

۳- ظاهري تشيل سان ٿا باطني باتيون ڪيون،
نقش شاه نقشبندان درجہ در دفتر ڪيو.

۴- ڪنهن اچي ڪپڙي کي ڪي رنگ مختلف ٻئي گڏ ڏجن،
تيون نيارو رنگ نسلنگ ٿئي ڪجه نظر جيڪر ڪيو.

۵- جڏهن هاڻي رنگ جدا ٿيون رنگ منجهن مخفي رهيو،
جان مليا ٻئي گرم ٿيا جلوه ٿين هر گهر ڪيو.

۶- ٿيئن پنهي معشوق عاشق اندر مخفي عشق آهي تيون،
جت ملن معشوق عاشق عشق ت ت تصور ڪيو.

۷- رنگ رسالت رنگ امامت ٿيو ملي وحدت جو رنگ،
رنگ وحدت ۾ جو رنگيو ذاتي حسن همسر ڪيو.

- ۸- سمجھجي صورت رسالت کي امامت کي معنيٰ،
صورت و معنيٰ ملي محلو دلي منور ڪيو.
- ۹- صورت محمد سان جان ظاهر مالڪ معنيٰ مليو،
تان رسالت با امامت احديث آرڊر ڪيو.
- ۱۰- ظاهري صورت محمد باطني معنيٰ علي،
جان مليا محمد علي ثابت صورت مصور ڪيو.
- ۱۱- محو محمد ۾ علي ٿيو، حد غديري پئي ڏٺو،
صورت و معنيٰ پنهني ميلاپ بر منمبر ڪيو.
- ۱۲- طالب و مطلوب جو رنگ عاشق و معشوق جان،
عشق آمر جي امر پيوند به يڪ ڊيگر ڪيو.
- ۱۳- پنهنجي صورت ۾ سڃاڻڻ ملنگ مورت معنوي،
مرتبہ من عرف ماڻن وهم دوئي ويسر ڪيو.
- ۱۴- ريءَ علم روحيءَ ملڻ صورت ۾ مورت جو محال،
علم روحيءَ جو معلم خود علي انور ڪيو.
- ۱۵- دست بيعت سڻي حڪم مرسل محمد پاڪ جو،
وَابْتَغُوا ارشاد سان مرشد علي مقرر ڪيو.
- ۱۶- اڪيون هر انسان جون ڏسندڙ توڙي ڏسنديون نه ڪجهه،
پر انهن سان شعاع پيو شامل اوهين جيترو ڪيو.
- ۱۷- روشنيون جان پئي مليون تان ڪابه ٽين شيءِ پيا ڏسون،
ڪن اڪيليون اڪيون تيشن ڪم جيئن انڌي احقر ڪيو.

۱۸- روشني صورت سان جڏهن روشني معنيٰ ملي،
دل سڃاڻي ٿيئن ڪري جيئن محمدي مظهر ڪيو.

۱۹- جوهر صورت محمدي معنيٰ سندن مولِيٰ علي،
پنهنجي معنيٰ ۾ ملي نعره انا الحق نر ڪيو.

۲۰- جو جزو ڪل ۾ مليو قطره گڏيو ڄڻ بحر سان،
هڪ شمع پدمين پتنگ هر هڪ آتش انگر ڪيو.

۲۱- دم اسم پيوند ڪري پيا جسم کان جالن جدا،
مرد موتو جيئن دو جڳ در بقا بندر ڪيو.

۲۲- تيغ لاسان ڪل ڪنل شامل شهيدن ۾ رهيا،
ڌار ڌڙ نيزن تي سر فرمان نيشانمبر ڪيو.

۲۳- اهلبيتيءَ جو شرف سلمان پارس کي مليو،
ذات سان همذات ٿيو پيوند علي رهبر ڪيو.

۲۴- محويت مطلوبيت طالب ملهائن طلب ۾،
مرشد ماه لقا موجود دل ميسر ڪيو.

۲۵- جنهن لتي جنهن جنهن جي دل تنهن تنهن چيو تنهن کي خدا،
خود خدا جو سو خدا جنهن خود خدا حيدر ڪيو.

۲۶- هر طالب حيدر عليءَ جي ڪم باذني ڪم ڪيا،
پنهنجي سر ۾ پاڻ ويسه واقفن ويتر ڪيو.

۲۷- منجه فنا ماڻي بقا لاحد لنگهي ٿيا خود لقا،
تارڪ اثبات ٿيا سي نقيءَ کان نهڪر ڪيو.

۲۸- جنهن صورت جيڪي گهريو حيدر هٿان حاصل ٿيو،
عاشقن درسن علي قائم مثل قبر ڪيو.

۲۹- سو بسو سائل سوين سامهون سخي ساڪن سڌا،
هڪ نظر هر هڪ نوازي طلب ۾ تونگر ڪيو.

۳۰- دس قلوب المؤمنين عرش الله مؤمن لهن،
نحن اقرب يار نيري دل اندر اوچر ڪيو.

۳۱- فوج ڪُل ڪله قول ڪيا اڃ ريجم رنگ ۾ وسريا،
هٿ ملڪ محمود هڪ اياز آفيسر ڪيو.

۳۲- ڪيئن الستي امر کان عامن انحرافي ڪئي،
اهل الله الله پنهنجي هٿ پسن هر هر ڪيو.

۳۳- امر لامقصود في الدارين الا هو ٿيو،
مرڪندي منظور ملنگان قادر قلندر ڪيو.

۳۴- پاڻ پسجن پاڻ ۾ پيا پاڻ سان پاڻهي مليا،
جنهن نه پسيو پاڻ ۾ چا ٿيو جي حج اڪبر ڪيو.

۳۵- هر عبادت هرج ڪئي بن حب علي محمد نبي،
ٿيو ساجد مسجود جنهن سجده حيدر جي در ڪيو.

۳۶- محمدي صورت نه سڏبو منڪر مولا علي،
ڪاميابيءَ کان ڪريو تنهن قلب خود ڪمتر ڪيو.

۳۷- ناهي ڪجهه پرواه تنهن کي چا هتي چا حشر ۾،
ڪول قدمين جنهن سائل کي ساقي ڪوثر ڪيو.

۳۸- نفس جي جنگ اڪبري مصداق ٿيو جنگ خيبري،
 شاه مردان کان سواءِ ٻئي ڪنهن فتح خيبر ڪيو.

۳۹- دل مثل ڪعبه منجهس خطرا بتن وارو مثال،
 صاف ڪعبه بتن کان موليٰ علي صفدر ڪيو.

۴۰- راه حق تي هلڻ جي جنهن ڪئي حجت رهبر سوا،
 حاڪم حڪم ڪنهن اهڙي محڪوم تي موثر ڪيو.

۴۱- ڪي به ضد ٻئي جان سڃاڻن پوءِ فتويٰ ڏئي فڪر،
 ٻن ڏسڻ باطل هم حق ڪيئن مفر مضطر ڪيو.

۴۲- بخت بالا سخت صدمه ٻئي دنيا ۾ امتحان،
 اختياريءَ ۾ عدل يا تخت تي تڪبر ڪيو.

۴۳- طالب دنيا و عقبِي مخنث و مؤنث مثال،
 هرطلب ڪي ترڪ جيئن طالب مولا مذڪر ڪيو.

۴۴- گهر پنهنجي ۾ گهر ته هر گهر تنهنجي تو ۾ ختم،
 مالڪ دل تنهنجي دل ۾ تو ٻيو دلبر ڪيو.

۴۵- جنهن جو ٻانهو تو چوائين سو سائين اکين سان ڏس،
 پيش ڪائن لڻي رڳو پريث ڏئيءَ نوڪر ڪيو.

۴۶- منزل محمود ڪي جيڪي ٻئي ڏيئي پيا هلن،
 روح جو مقصد رنڊي تن نفس خوش اڪثر ڪيو.

۴۷- غير مسلم خواه مسلم جو به مذهب جنهن رکيو،
 دل زبان ٻئي هڪ هجن تنهن راهگذر بهتر ڪيو.

۴۸- اشرف المخلوق واري مرتبي جو شرف ماڻ،
بعد جنگ جفتيءَ مٿان تو من پنهنجو مظفر ڪيو.

۴۹- آل محمد مصطفيٰ بر بحر ملڪ مغفرت،
سر سفينه صادقان صادق علي جعفر ڪيو.

۵۰- آل پنجتن پاڪ عارف معرفت معروف جا،
خبر ڏئي تن بيخبر ڪي اهل الله اطهر ڪيو.

۵۱- هر عاشق آل علي ماڻيو مڪانِ مطمئن،
ڪربلا جي قافلي سان گڏ علي اصغر ڪيو.

۵۲- ٿيو خمارِ خيال دل ماضي قبل سان حال دل،
حال ۾ بيحال دل همحال دم هيڪر ڪيو.

۵۳- حسن جو شهباز ٿيو همراز مُرغِ عشق سان،
اکين ۾ اعجاز سان پرواز دل پرور ڪيو.

۵۴- ”در محمد“ دل ملي دامن علي سان دائمي،
در قلندر لعل تي سجده سڄي لشڪر ڪيو.

شعر نمبر ۱۹۷

مطلع: فيض باطن نور محمد دم فقر اظهر ڪيو،
الفقر فخري امر صادر سيد سرور ڪيو.

۱- جيئن محمد پاڪ فرمايو تيئن ڪري ڏيکاريو،
عارفن به ائين ڪيو جيئن پاڻ پيغمبر ڪيو.

۲- احد احمد مان سچاڻايو علي مرشد امام،
مثل وارو ميم ميلي بيمثل مظهر ڪيو.

۳- شهنشاهه دو جهان مقرر محمد جو خطاب،
بيا سپاهي رعيتي زياده نه ڪو تصور ڪيو.

۴- ظاهري صورت محمد باطني معنيٰ علي،
صورت ومعنيٰ ملي ثابت سر مصور ڪيو.

۵- حد غدِير پئي ڏٺو معنيٰ محو صورت اندر،
دم علي احمد جسم اعجاز بر ميمبر ڪيو.

۶- جنهن به صورت سان جڏهن معنيٰ ملي ٿي ڪارگر،
ڪيئن احمد ڪار رسالت جز علي صفر ڪيو.

۷- معلم روحي علم جو آهي علي احمد چيو،
و اَبْتَغُو ارشاد سان مرشد علي مقرر ڪيو.

۸- صورتِ خود تنهن سڃاڻي معنوي مورت پسي،
 رمزِ رُوحِيءَ سان جنهن جو روشن علي اظهر ڪيو.

۹- هر مهل محلِ علي موجود عرش و فرش تي،
 وقت ساڳئي هر صورت جلوه حسن هر گهر ڪيو.

۱۰- آل پنجتن پاڪ عارف معرفت معروف جا،
 طالبانِ تطهير کي تن اهل الله اظهر ڪيو.

۱۱- ذات سان همذات ٿيا نورا انا الحق جن هنيا،
 ڌار ڌڙ نيزن تي سر فرقان نشانبر ڪيو.

۱۲- نااميدي ڪئي گهڻن کي آسرو اڳتي رکن،
 اهل الله الله جو ديدار هت هر هر ڪيو.

۱۳- ناه ڪجهه پرواه تنهن کي معاملہ محشر سندي،
 هت جنهن کي پنهنجي حوالي ساقِيءَ ڪوثر ڪيو.

۱۴- دويدو ڪله قول ٿيا اڄ دل رنگن رهي وڌي،
 لشڪر محمود جان تو واعدہ ويسر ڪيو.

۱۵- امر لامقصود في الدارين الا هو ٿيو،
 انحرافيءَ تي عمل تو وسيلو وِتر ڪيو.

۱۶- ڏس صورت خود پاڻ ۾ پوءِ انسا ٿولو سڃاڻ،
 غير ڄاڻڻ بن هم حق ڪيئن مغز مَظطر ڪيو.

۱۷- اهل حق ڪيئن تو ڪونائي حق نه جنهن اکين ڏٺو،
 حڪم حاڪم ڪنهن اهڙي محڪوم تي موثر ڪيو.

۱۸- ڪنهن جو ٻانهو ٿو ڪونائي جنهن نه خود سائين ڏٺو،
پيئڻ کائڻ نفس لئي پيدا ڏئي نوڪر ڪيو.

۱۹- جو به صورت محمدي معنيٰ تنهنجي مولا علي،
پنهنجي معنيٰ جي مخالفت پاڻ کي ڪمتر ڪيو.

۲۰- هر عبادت حرج ڪئي بن حب علي احمد نبي،
جنهن نه پسيو پاڻ ۾ ڇا ٿيو جي حج اڪبر ڪيو.

۲۱- محويت محبوبيت ماڻي ميثاقي مست ٿيا،
دوست جي ديدن اندر معراج دل ميسر ڪيو.

۲۲- خيال ۾ خود خيال گم ماضي قبل در حال گم،
حال ۾ بيحال گم هم حال دم هيڪر ڪيو.

۲۳- راز ۾ همراز ٿيو شهباز اعجاز علي،
دم نياز و ناز سان پرواز دل پرور ڪيو.

۲۴- هر ضرر ضايع ٿيا بخشيو حسن هڪ سود دل،
ڪربلا جي قافلي سان گڏ علي اصغر ڪيو.

۲۵- ”در محمد“ موج مان هٿ ۾ جهليو جهنڊه علي،
پارسي سلمان سان پيوند پنهنجو لشڪر ڪيو.

آمين ثم آمين-

کلام نمبر ۱۹۸

مطلع: قائم کیو قلندر واپار عشق ۾،
درسن حسن ملایو بازار عشق ۾.

۱- اکین اندر اوطاقي، رکيو موهن ميثاقي،
ماڻيو وصل فراقِي، اعتبار عشق ۾.

۲- دیدار در جهلیا هن، گفتار گهر ملیا هن،
نروار نر هلیا هن، رفتار عشق ۾.

۳- بازار حسن ڀڳاسون، بر بحر ۾ ڀڳاسون،
مسجد مندر ڀڳاسون، دربار عشق ۾.

۴- مقید مرغ قتياسون، سڻڪن مٿان ستياسون،
انڪار سان مٿياسون، اقرار عشق ۾.

۵- سامهون سخن ٻڌاسون، ٻولن اندر ٻڌاسون،
بن جستجو لڌاسون، جنسار عشق ۾.

۶- عرشن مٿي اڏيا سون، فرشن هيٺان ڪڍياسون،
گل ڦل سان گڏ گڏياسون، گلزار عشق ۾.

۷- پيالا ڀرت پيون پيا، بيخود بخود ٿيون پيا،
دمر دمر مري جيون پيا، اسرار عشق ۾.

۸- پاڻا پنهنجو پليوسون، دامن سان "در" رليو سون،
جهنده علي جهليوسون، اختيار عشق ۾.

کلام نمبر ۱۹۹

مطلع: قائم ڪيو ڦلندر، اعتبار عشق جو،
بن جسجتو لدوسون، جنسار عشق جو.

۱- عامن ليکي آکاڻيون، سالڪ و تن سڃاڻيون،
دم دم ٿا دل ۾ ماڻيون، ديدار عشق جو.

۲- نروار ٿي ڪليو آ، گفتار ۾ ٿليو آ،
انڪار سان مليو آ، اقرار عشق جو.

۳- جاني جهولي جهليو آ، هر راز دل ڪليو آ،
هر جا حسن هليو آ، هپڪارِ عشق جو.

۴- خود خيال ٿيو خبر سان، نازڪ وڪر نظر سان،
قائم بنيو ڪسر سان، واپار عشق جو.

۵- ڪربل جو حال حامي، نيزي تي سر ڪلامي،
سردار تي سلامي، سردار عشق جو.

۶- ”دردآن“ پڙهو سڻايو، دل ڏاج ۾ ڳڻايو،
بنده علي بڻايو، اختيار عشق جو.

ڪلام نمبر ۲۰۰

- مطلع: قرب و جايو قرار، گهايو غمزه ابرو.
- ۱- چشمن جي چوڪن سان ڇت اندر چڻڪار.
 - ۲- اکين واري امر سان، دل جو دار مدار.
 - ۳- حياءِ حسن هضم ڪيا، عشق نيو اختيار.
 - ۴- فرق فراق وصل جو، وچون ويو ويچار.
 - ۵- ”در محمد“ موهيو، نازن ۾ نروار.

کلام نمبر ۲۰۱

مطلع: قطره اندر گم ٿيو بحر، هر موج مُلڪِ دل مليو
 بيرنگ موهن موجود ٿي، رنگ عشق ۾ رمل رليو.

۱- اعجاز سان همراز ٿيو، ممتاز ناز و نياز ۾،
 شهباز پُر پرواز سان، در مرغ دل پيهي مليو.

۲- دم خيال دل همحال ٿيا، هر حال هر درجات ۾،
 خود ذات موجودات سان، همذات ٿي سڀ سُر سَليو.

۳- محبوبيت معراج ۾، محتاج لا احتياج ٿيو،
 ديدن اندر درسِ مليو، هٿ ۾ حسن هر جا جَهلِيو.

۴- ناسوت سان ملڪوت ۾، جبروت مان لاهوت ويو،
 باهوت وٽ برقع ڍڪي، هاهوت ڏي حاڪم هَليو.

۵- ديدار در دربار ٿيو، دلدار ”در محمد“ مليو،
 خلعت نوراني خيال ڪئي، دلقات جسماني جَليو.

مناجات باقاضي الحاجات

کلام نمبر ۲۰۲

مطلع: قلندر لعل سيوهاڻي، شامل ٿئي شوق شاهانه،
محابه پاڪ پنجنجن جي، نوازيو ماڳ مردانه.

۱- هجن حسنين جن حامي، کلي رهوار رندانہ،
رهي سڪ آل سيد جي، بجا ٿئي حق مريدانہ.

۲- سجاڻا راز روحاني، کلي خود خيال خاصانہ،
امر من عرف جو سمجھي، ماڻيان معراج ميرانہ.

۳- حڪم پير مغان موجب، ملهايان سير سلطانہ،
ملي معشوق عاشق سان، ڪيو آ عشق عريانہ.

۴- وهاريو ڪول قدمن جي، قرب ڪريو ڪريمانہ،
سنپاليو سگ پنهنجي در جو، مچو ڳفٽه غريبانہ.

۵- ڪيو شامل شهيدن ۾ پياريو پاڪ پٺمانہ،
حسن محفل ۾ "در محمد"، ماڻي درجہ دليرانہ.

آمين ثم آمين-

مناجات با قاضي الحاجات

ڪلام نمبر ۲۰۳

مطلع: قلندر پاڪ پيوند ٿي، خلاصه خاندانه ۾،
عشاقن سان رنگ و بيرنگ، هجو هر آستانه ۾.

۱- حسن شهباز جي صورت، ڏسن اعجاز ۾ اڪيون،
معنيٰ مجنون ليليٰ جان، ملي دم عاشقانه ۾.

۲- پسي پرتون پتنگ پڄليا، رهيا هم جنس جلوه ۾،
سڃاڻي خود بنيا بيخود، حسن شعله شھانه ۾.

۳- عاشق معشوق جي صورت، فقط جسمي جدا آهي،
قلب بلبل ڪونهي گل کان، علحده اشيانه ۾.

۴- محو معشوق دل اندر، عاشق جو عشق ديدن سان،
ملي امداد اڪين کان، خيالاتي خزانه ۾.

۵- محابي پاڪ پنجنن جي، ملي رتبہ رندن وارو،
گنديو دل ”در محمد“ سان، ناهي دانش ديوانه ۾.

کلام نمبر ۲۰۴

مطلع: کڏهن سکون ٿا، کڏهن لکون ٿا، کڏهن لکيل پيا لکيون

۱۔ ساقی کوثر سُرک پیاریو، نینهن نشی ۾ خیال خمارِ یو،
چاشان حسن عاشق چکیون۔

۲۔ غمزہ ابرو غازی گھایا، پیکان مزگان پیوند پایا،
کولیون حسن اندر اکیون۔

۳۔ عشق حسن ٿیا هم اوطاقي، عاشق جاتي مام میثاقي،
رمزان روح رهبر رکیون۔

۴۔ کیو ”در محمد“ ثابت، ساڳي صورت حیدر ثابت،
ملک معنی جو پیا پر کیون۔

کلام نمبر ۲۰۵

مطلع: کري قرب قلندر لعل مليو، درسن حسن علي هر حال مليو

۱- ملنگ محویتی مخمور رهیا، ماڻي موجودیت منصور رهیا،
حسن محفل ۾ منظور رهیا، از فراقِ وصل قرب کمال مليو.

۲- مليا طلب ۾ بامطلوب طالب، غلبي غير مٿان ٿيا غازي غالب،
آڏيا عرشنون اڳي کيري پنهنجا قالب، جڏهن جلوه حسن جمال مليو.

۳- موتو مرد مري موجود جيا، داخل منجه منزل مقصود ٿيا،
پيوند پاڪ مقام محمود پيا، همدم حسن رهيو محبت مال مليو.

۴- عشق عشاقن ۾ ٿيو اوطاقي، فنا في الله بنيا بقا بالله باقي،
صوفن سير کيا انفس و آفاقي، روجي راز کليا خود خيال مليو.

۵- ساقی سرڪ پياري پُر خمار کيو، نيم نينهن نصير نروار کيو،
ديدن ”در محمد“ ديدار کيو، دل ۾ ذوق حسن ذوالجلال مليو.

آمين ثم آمين

ڪلام نمبر ۲۰۶

مطلع: ڪونهي ڪاڻي سوا تنهنجي محمد مير اهڙو ٻيو،
مگر مولا علي عاشق تنهنجي تصوير جهڙو ٻيو.

۱- تنهنجو رخ لعل لاثاني، نوان نشان نين جا،
منو ٻولڻ لب وارو، ڪونهي تفسير اهڙو ٻيو.

۲- جگر ۾ جهير پرون جا، نه مٽ شمشير ڪا اهڙي،
تنهنجي پنشن مثل پيارا، ڪونهي ڪو تير اهڙو ٻيو.

۳- زلف تنهنجا اڏيل ڦاهيون، ڏسي ڦاٽا عاشق ازخود،
عجب تاثير تن ۾ آ، ڪونهي زنجير اهڙو ٻيو.

۴- اجازت ڏي بيان پاڻي، چوسي چاهِ ذقن وارو،
ڦٽيل دل لئي مثل دلبر، ڪونهي اڪسير اهڙو ٻيو.

۵- لکين دردي ويا گذري آجان موجود لک آهن،
مگر هن ”در محمد“ جان، ڪونهي دلگير اهڙو ٻيو.

ڪلام نمبر ۲۰۷

مطلع: ڪوئي ليکي يا ناليڪي، آهيون لک لعل جي ليکي،
محمد مهدي آخر اول لچپال جي ليکي.

۱- آهيون موجود ماضيءَ ۾، قبل سان قال جي ليکي،
حاضر هر حال ۾ ناظر، خدائي خيال جي ليکي.

۲- بنيو آ الف نقطه مان، الف مد دال جي ليکي،
مليو آ ميم ري پاران، چنين زي ذال جي ليکي.

۳- رهيو محڪوم خود حاڪم، حڪم اعمال جي ليکي،
جواب مختلف صورت معنيٰ هڪ سوال جي ليکي.

۴- بره بنده علي بنديا، عجب اجلال جي ليکي،
چئي چشمن ڪنا قيدي، لکو خون خال جي ليکي.

۵- مرثيٰ مستانه محفل ۾ درد قمال جي ليکي،
لکين ”دردآن“ ديوانه، وصل و وصال جي ليکي.

ڪلام نمبر ۲۰۸

مطلع: ڪيون سير پيا پنهنجي پورن سان،
گڏ مولاڻن مخمورن سان.

۱- ڪڏهن ملڪ ساري جا مالڪ ڏٺي،
ڪڏهن پينو ٿي پنون پنج ڪٽي،
اها ڳالهه اسان کي ويئي وئي،
ڪڏهن سک ۾ رهون ڪڏهن سورن سان.

۲- رهون رمز روحي سان هر رنگ ۾،
ڪڏهن فلڪ مٿان، ڪڏهن جهر جهنگ ۾،
نچون نانگا ٿي ڪڏهن لنگ ۾،
ڪڏهن پوش پهريل گستورن سان.

۳- ڪڏهن مسجد ۾ ڪڏهن بتخانه،
آهيون ڪڏهن مڪان ڪڏهن مٿخانه،
ڪڏهن بازار ۾ ڪڏهن ويرانه،
رهون موهن جي مذڪورن سان.

۴- هر جاءِ حسن شهباز ڏسيون،
اعجاز جو ناز نياز ڏسيون،
”در محمد“ ۾ دمساز ڏسيون،
پيا ٿا گڏجي گهاريون گهورن سان.

ڪلام نمبر ۲۰۹

مطلع: ڪٿي نازڪ نيٺ نهار سڄڻ، تنهنجي درسن جي درڪار سڄڻ.

۱- تنهنجي حسن شريف حيران ڪيو، دم ديد سعيد ديوان ڪيو،
من محبت پاڪ مستان ڪيو، هاڻي ماڻن ساڻ نه مار سڄڻ.

۲- جنهن ڏينهن تو سان دل دوست اڙي، ويو سوز گداز ۾ خون سڙي،
رڻيل رمز روحاني نيٺ پڙي، دل ناز ڪيئي نروار سڄڻ.

۳- تنهنجي نينهن نواب حجاب ڀڳا، تو سان ازلي پيوند پيچ لڳا،
ڪونهي طالب جو توڻ توه ڳا، پياري جام وصل جو جيار سڄڻ.

۴- ٿيندا نيڪ نيت جا نيڪ اثر، ناهي عام ڪي عشق جي خاص خبر،
ماڻهو ڪيئن به چون تون مٺ نه نظر، ڏئي پيار وري نه ڌڪار سڄڻ.

۵- عاشق عشق مجاز مان چوٽ چڙهيا، حسن حقيقت ۾ انالحق گيت پڙهيا،
رچي لعل ٿيا درقرب ڪڙهيا، ڪيا ساڳي سر ديدار سڄڻ.

۶- ”در محمد“ سان مل يار سدا، سگهڙو ڏيار بره جا بهار سدا،
دل اندر ڏيکار ديدار سدا، سک پاڪ ڪري دم پار سڄڻ.

آمين ثم آمين

کلام نمبر ۲۱۰

مطلع: کیوں خیال حسن شہباز، دمن پرواز کیا

۱۔ عرش کان اگتی عاشق اڈریا، مائی ملک دراز الا انداز کیا۔

۲۔ دیدان دلبر اندر آجاریا، نانگا ناز نیاز موهی ممتاز کیا۔

۳۔ روحی رتبہ عشق عنایت، صاحب سوزگداز: حسن ہمراز کیا۔

۴۔ بیرنگ بیپرواہ بہادر، نسینگ نینہن نواز: عرض پرداز کیا۔

۵۔ ”در محمد“ محل منور، عشق علی اعجاز: چٹا چوباز کیا۔

کلام نمبر ۲۱۱

مطلع: گلشن حسن کلیو، گلفام ملیو، درس دل دیدن ۾ دوام ملیو

۱۔ انگ ازل ابد عشق اعجاز رگو، آغاز سان هر انجام پگو،
قبل ماضی ۽ چو پھریو حال وگو، شغل شاه حسن صبح شام ملیو.

۲۔ طالب مولیٰ ترک وجود کیو، هر وجود ۾ پاڻ موجود کیو،
محبت مرشد لا مقصود کیو، هٿئون حیدر جاذب جام ملیو.

۳۔ ملنگ محلہ اطمینان آدیو، گر گھر ۾ گدیو هر دوجہان چدیو،
سخی سائل کی سلطان سدیو، مسکن محفل حسن مدام ملیو.

۴۔ اگ عام علم جا ایائپ چئی، صادر عقل نوراً ساڻ سچائپ ٿئی،
پنهنجي صورت پاڻ سچائپ کئی، مالک معنی عشق امام ملیو.

۵۔ گد "در محمد" در لعل کیو، پایو حسن جمال جلال لیو،
نظر ناز خماریو خیال کیو، سرکار اندر اقدام ملیو.

ڪلام نمبر ۲۱۲

مطلع: لشڪر علي ڪي روبرو، فرمان شاه شاهان مليو،
حاضر سپاهيءَ ۾ لقب، سلطان پاڪستان مليو.

۱- محبوب عاشق ۾ محو، معراج جسماني ملهيو،
زير قدم شاهِ ام، ڪرسي عرش آسمان مليو.

۲- عملي امر شاهِ شهيدان، شان شهدا ۾ ٿيو،
گهر ٻار سر ثابت ڪري، خود قرب ۾ قربان مليو.

۳- خود خيال ۾ بيخود رهڻ، اسم و جسم وسري وڃڻ،
در محويت محبوبيت، مثلي شمع پروان مليو.

۴- نقطه ننگ ڪيو غين ڪي، خود گم رهيو ٻيئي عين هڪ،
مصدق مورت معنوي، صورت اندر سلطان مليو.

۵- دامن علي ۾ "در محمد" لعل مڙهيو موج مان،
هر فوج رادر اوج دل، سڪ سوز جو سامان مليو.

ڪلام نمبر ۲۱۳

مطلع: لعلن سان پويو لعل خود، ميرو مٿيو پيل مندر ۾،
محبوبيت محبت ڪيو، منظور ناظر نظر ۾.

۱۔ قائم قلندر قول ڪيو، ڪوئي ڪنجڪ ۾ ڪول ڪيو،
گڏ ڪل ڪٽنب ڪچڪول ڪيو، قابو ڪڙيو خود ڪمر ۾.

۲۔ مرشد ملائي مام دل، طالب ملهائي ڪام دل،
حيدر علي انعام دل، بخشيو قرب سان قنبر ۾.

۳۔ گنجي گڏي گر سان گڏي، مورت مان ٿي صو وڏي،
معراج سان مذڪر سڏي، شاه شاهان شبقدر ۾.

۴۔ بيجان مان جاندار جيئن، ماديءَ مان نر نروار تيئن،
هٿ حيدر ڪرار هيئن، لوح و قلم ڪل امر ۾.

۵۔ جيءَ ۾ جهليو جهنڊه علي، از خود آيو حر وٽ هلي،
مقبول پئي دعوت دلي، رهبر رهيو ”در“ اندر ۾.

ڪلام نمبر ۲۱۴

مطلع: لائق مَلهيا اڻ لائق ۾ ذات صفات ڏي قربون ڪاهيو

۱- صورت معنيٰ ملي وحدت ٿي، دل جي دستن دوئي ڪي ڊاهيو.

۲- هڪ سڃاڻي هڪ ٿيا سي، عشق جا پائر ڪاڻي آهيو.

۳- ڦاڙڪروني اڏڪرڪم سان، يار سڳي ڪي سک ۾ ساهيو.

۴- خيال شهنشہ تخت قلبگم، رنگ روحاني نه ٻه ناهيو.

۵- بنده علي سان ”در محمد“، برحق نازڪ نينهن ناهيو.

ڪلام نمبر ۲۱۵

نوٽ: هي ڪلام مست فقير (اول) جو آهي.

مطلع: ماڙيچن جي محبت آهي مونکي واه وڻي
ميلج محب مولا پرور پاڪ ڏئي.

۱- ابر جان اڪڙيو وسن، واديون وره وهن،
پلپل پنڀيون ڀرتئون تن جي پھ ۾ پڇن
سوز فراقن ساڙي، ڪيو پڻمال پڻي

۲- اٿم اميدون آسون اڳڻ آهي مون ايندا.
نذر نهوڙيل نينهن جي ورتيون نال نيندا.
چوري ڇڏيندا ڇاڪڻ سانگي سنيها سڻي

۳- ڪيم شڪران شاديون قاصد آيم ڪهي
ڏک ڌم ميان عمر ويا لحظي منجه لهي
خطرڙ خوشيءَ جو خاطو ڪوليو جڏهن ڪئي.

۴- دل کان دور ٿيا درد مڙئي ”در محمد“
حامي هوت ٿيو مرسل مير محمد
دوست ڏني دلداري آئي گهوٽ گهڻي.

کلام نمبر ۲۱۶

مطلع: مام پُرجھيندا محال، مَن اندر جن ناه محبت

۱۔ بيرنگ جا رنگ ۾ اشارہ، رند سمجھن ٿا بحال،
موليٰ علي جي عشق سان، ماڻن منجهڻي جلوه جمال،
غرق ٿيا در روهي رغبت.

۲۔ امرو نهي ٻڻي ٿيا ترڪ، وسريا صرف نحو و ماه سال،
ماضي قبل جو ڦال رد ٿيو، حال سان توڪل ڪمال،
شوق جا پين شربت.

۳۔ ڦاٿل ڪشف و ڪرامت، محض آ مڃڻ مثال،
درد و فراق و دوست ريءَ، چڪندو ڪڏهن ذوقِ وصال،
راز کوليو عشق البت.

۴۔ محبوب جي ميدان ۾، آهي فقط سر جو سوال،
بازي بره غازي کٽن، راضي مٿن جاذب جلال،
ڪڏين کلي تن پرت پرت.

۵۔ روشن رهي دل ”در محمد“، نياز ۾ ره نت نهال،
بنده علي جي عشق سان، پيوند جنهن جو پاڪ خيال،
سمجھ تن جي صاف صحبت.

ڪلام نمبر ۲۱۷

مطلع: مارو مليا منار، هر جا هليون وصل وادايون

۱۔ حسن پسائي من موهيائون، ملكيت دل جي دوهيائون،
نيٺ لڳا نروار، جوڙي وينا جيءَ ۾ جايون.

۲۔ ڪاجا ڪن ۾ ڳاله ڪيائون، رمز روهيءَ جو راز وٽيائون،
عشق ڏنا اعتبار، بيرنگ بازيون رنگ ۾ آيون.

۳۔ سڪ جي سرڪي ساقيءَ پياري، ناز نياز سان ڏيئي ڏيڪاري،
ماڻيا خيال خمار، بيخوديءَ ۾ خود ٿا پانيون.

۴۔ اسم جسم جي وسري حد وٺي، ”در محمد“ دل پيوند ڪئي،
جهنڊه علي سردار، بنده علي جا ڳڻ پيا ڳايون.

آمين ثم آمين

شعر نمبر ۲۱۸

طرح ڏنل سيد علي شاه سائين

- مطلع: محابه عشق جي ساقي سگهو شراب ملي
خمار خيال بجلوه جذب جناب ملي.
- ۱- ساقي سائل کي سڪ مان ساغر سيراب ملي،
نئون نئون نشو جنهن جو پيو شامل شتاب ملي.
- ۲- شاهي حسن هميشه کولي نقاب ملي،
رتن ۾ دل نه راضي دم ۾ همركاب ملي.
- ۳- صورت سامهون جا مورت لهي حجاب ملي،
سياهيءَ مان سفيدي نقطهءِ نياب ملي.
- ۴- نين جي ناز سان نياز نواب ملي،
چوسڻ ۾ ذقن مان اڃايل کي آب ملي.
- ۵- درد هن مار زلف بدل القاب ملي،
بلبل چهن ۾ جيئن گل گلاب ملي.
- ۶- دل جي مرغ جو دم دم ڪپيل ڪباب ملي،
لقمه عقاب عينان بي حساب ملي.

- ۷- صورت سان جڏهن معنيٰ سنڌو مهتاب ملي،
مصور وجود با مصداق آفتاب ملي.
- ۸- شاه شهيدان جو سر سر انتخاب ملي،
آواز اناالحق سان روحي رباب ملي.
- ۹- اختيار عام اڳيان خاصو خطاب ملي،
پروان پيرسن سان شمع شتاب ملي.
- ۱۰- طالب مولِيٰ مذڪر ۾ نه انقلاب ملي،
مخمور دم بيخود سان نٿو عذاب ملي.
- ۱۱- مخبر بخیال خضريٰ تعبير خواب ملي،
بنده عليٰ ٿئي هڪ جيئن آب و حباب ملي.
- ۱۲- ”در“ جي مدعا جو دل ۾ جلد جواب ملي،
من عرف جي علم جو قدسي ڪتاب ملي.

ڪلام نمبر ۲۱۹

مطلع: محفل محبوب ۾ يارو، عشاقن کي اچڻ گهرجي،
حسن جي شعاع ۾ هڪدم، پتنگن جان پچڻ گهرجي.

۱- مڃو من عرف جو فرمان، سڃاڻو سر پنهنجي سر مان،
فخر فرعون هر هر مان، انهيءَ بڪ مان بچڻ گهرجي.

۲- بره بيرنگ بيچوني، حيرت ۾ هج طالب تون ني،
چڏي ٻيا رنگ گونا گوني، روهي رنگ ۾ رچڻ گهرجي.

۳- زباني ذڪر پيو ڳائين. فڪر سان دل نشو لائين،
چوريون چسڪا کومڻ کائين، مز ۾ چو مچڻ گهرجي.

۴- رڳو ره حال ۾ راضي، نه ڳڻتي ڳڻ قبل ماضي،
مهڻا ڏين مر ملا قاضي، نانگو ٿي نر نچڻ گهرجي.

۵- ماڻهو جن ”در محمد“ ۾، آهي ٿيا احد احمد ۾،
غازن جو گشت هر حد ۾، نه گپ گچ ۾ گچڻ گهرجي.

کلام نمبر ۲۲۰

مطلع: محفل محبوب ۾، منظور ٿي مجرم مليو،
عشق جو احسان ٿيو، انسانيت جو دم مليو.

۱۔ اوچتو اونداه ۾، شاه حسن جو شرم مليو،
صورتِ لاعلم اندر، معنوي معلم مليو.

۲۔ بره بخشش ۾ مخاطب، ساڻ متکلم مليو،
مرتبہ معصوميت ۾، لازمي ملزم مليو.

۳۔ شوق جو شهباز مرغ، دل اندر محکم مليو،
عشق جو اعجاز ٿيو، قطره ۾ کل قلزم مليو.

۴۔ هر صورت سان هڪ معنيٰ ۾، حال جو محرم مليو،
يا نصارا يا يهودي يا هندو مسلم مليو.

۵۔ ”در محمد“ لعل در، دامن علي اعظم مليو،
رشتهء روحانيت ۾ هر مٿيو همدم مليو.

ڪلام نمبر ۲۲۱

مطلع: محبوب ساڻ مس مس، اڪيون اٿئون اڙايون،
صورت وڻي ٿي دل کي، هرگز نه منهن مٽايون.

۱- عاشق مليا حسن سان خيبر جي جنگ ڪٿايون،
ماڻن پيا موج مخفي، ظاهر سائل سڏايون.

۲- گادي نشين ها سُون، گوشه نشين ٿياسون،
گم نام ٿي گهمڻ سان، ٿا لوڪ آزمايون.

۳- راز اعجاز پرجهن، عارف بالله عاشق،
دانشمندن جي اڳيان، چريو پيا چوايون.

۴- معشوق جڏهن مليو مڙني تي ٿياسي عاشق،
عشق و حسن جي هٿ ۾، بيخود خودي نه پايون.

۵- دل ساڻ ”در محمد“ مهدي مليو مقرر،
جنهن رمز ۾ رهائي، پيا ٿا عجب پرايون.

آمين ثم آمين

ڪلام نمبر ۲۲۲

مطلع:

محبوب مليو مُرڪي، اڄ شوق سان شهر ۾،
نازڪ خيال ناظر، منظور ٿيو نظر ۾.

۱۔

موجود حق مدامي، مقصود ٿيو تقامي،
هر وقت هم ڪلامي، دلدار دل اندر ۾.

۲۔

ونديون وروه وحدت، مقبول قرب ڪثرت،
هي ٿوري حسن خدمت، اتي گهڻي اثر ۾.

۳۔

ڏئي پيار سان پرولي، جانب وهاريو جهولي،
لوڏي ڏنائين لولي، پينگهو رکي پٿر ۾.

۴۔

من ۾ مليا مٿخان، پلپل پيون پٿمان،
ديدن سندا ديوان، ٿيا بيخبر خبر ۾.

۵۔

دامن علي ۾ احمد پرتون ملايو پيوند،
دل ساڻ در محمد، مليو پهرين پهر ۾.

کلام نمبر ۲۲۳

مطلع: محبوب جو دل ۾ مڪان مليو، حسن محفل جو ميدان مليو

۱۔ شهباز علي پرواز ڪيو، پرواز اندر آواز ڪيو،
اعجاز علي همراز ڪيو، فرمانروا قربان مليو.

۲۔ خوش خير محمد لعل ڏٺم، ڏم ظفر علي مالا مال ڏٺم،
خود خيال محودر حال ڏٺم، دربان اندر سلطان مليو.

۳۔ مليو محبت ۾ اعتبار علي، پهلوان ٿيو اختيار علي،
نروار رهيو جنسار علي، حسن شعاع اندر پروان مليو.

۴۔ گفتار ٻڌي مستان بنيم، ديدار پسي سبحان چيم،
اظهار دلي ديوان ڪيم، رفتار اندر نيشان مليو.

۵۔ ڪليا بنده علي جا باغ دلي، روشن راز علي ۾ چراغ دلي،
دويا ورق الخيال سان داغ دلي، هر همدل کي مٽخان مليو.

۶۔ بازار حسن ۾ يار مليو، صورت معنيٰ جو سينگار مليو،
هڪ حڪم هٿان مڱهار مليو، "دردان" اندر دوڪان مليو.

ڪلام نمبر ۲۲۴

مطلع:

محبوب جو معراج ٿي، هڪ پل اندر پرواز ٿيو،
گلشير دستِ شير سان، درشب قدر شهباز ٿيو.

۱- رخ لعل محمد موهيو، اکين ڏٺو انعام دل،
هر عاشقِ روشن قلب، در محويت ممتاز ٿيو.

۲- طالب مولا غالب رهيا، خير جي جنگِ اڪبر کٽي،
معراج ماڻن خيرِي، هڪ خبر هر اغماز ٿيو.

۳- محفل حسن همدم هجي، هر حال ۾ خود خيال سان،
اربع اڳيان هر راز ۾، حصيدار هڪ همراز ٿيو.

۴- محبوبيت مقصد لڌا، دل عشق جي امداد سان،
شوقِ حسن ۾ روز شب، شامل نياز ناز ٿيو.

۵- ساقي پياري سرڪ هڪ، هڪ محل مان هڪ مهل ۾،
از خود خوديءَ سان بيخودي، خود عشق جو آواز ٿيو.

۶- سودا لکين دم دم لکين، گم فرق ويسر ياد جو،
بازر سکر وحدت وڪر، هڪ هڪ اکر انداز ٿيو.

۷- دل دل هٿين هر هڪ رکي، دل دل هٿين حيدر علي،
بيھڻ هلڻ جاڳڻ سمهڻ، انجام سان آغاز ٿيو.

۸- هر رنگ اندر باطن بره، ظاهر ذم وار ڪيا،
صورت هڪا رتب جدا، چرچو حسن چوباز ٿيو.

۹- ”در محمد“ دلشاد سان، هٿ ۾ جهليو جهنڊه علي،
لشڪر فقر فخري مٿان، سايه اندر اعجاز ٿيو.

آمين ثم آمين

کلام نمبر ۲۲۵

مطلع: محبوب عاشق سان ملیو، چئي ڏي پڙهو مُطرب ڀلي،
جوڳي مثل گهر گهر گهمي، احوال ڪر مخفي جلي.

۱- همدم رهيا همدل هڙئي، خود خيال ۾ پائي گلي،
پيرِ مغان پڪ لب سان خود جنس ۾ هر دل ملي.

۲- قلبي رُوحِي جي سير ڏئي، اخفا خفيءَ ۾ ٿل ٿلي،
مصادق شمس الحق مليو، نفسي سريءَ ۾ ڪل ڪلي.

۳- مضمون محبت جو لکي، مجنون سان ليلي ڍلي،
صادق صبح مڪمل خبر، روح القدس ساري سَلي.

۴- صورت اندر معنيٰ محو، در عين دل مُصور رلي،
محل محمد لعل ۾، ٿيو شمع جان پروان جلي.

۵- خود خيال صفي الله ۾، ساڳي صورت دامن علي،
پيوند ”در محمد“ رهي، خوشدل بنيو هر جا هلي.

آمين ثم آمين

ڪلام نمبر ۲۲۶

مطلع: محبوب جي خود مختياري آ، البت عاشقن کي اختياري آ

۱- اختياري سان بي اختيار رهن، عاشق عشق اندر اسرار لهن،
بره بار سخي سردار سهن، تن تار سڪي صبر واري آ.

۲- جذبو عشق رهيو جن ۾ جاذب، بنيو هر هڪ سو سوليءَ جو صاحب،
جن جو روح رهيو حسن سان راغب، ڪسڻ تن لئي قرب قراري آ.

۳- عاشق حسن هميشه حيات رهيا، موتو مرد نه مور مات رهيا،
سلمان مثل ساڳي ذات رهيا، دل جن جي عشق اجاري آ.

۴- پنچپاڪ رهيا اندر اوطاقي، مليو محبت سان موهن ميثاقي،
فرق فراق تڙيا وصل بره باقي، محفل مرشد ۾ سنگت ساري آ.

۵- ”در محمد“ بنيو بنده علي، مصداق قنبر ڪئي دل تسلي،
جاڳيو نينهن نشو مخفي و جلي، ساقي صفي الله پڪ پياري آ.

- آمين ثمر آمين

کلام نمبر ۲۲۷

مطلع: محبت ۾ موجود، يار ملائي پنهنجي مرضي

۱۔ طالب مولا تارڪ هر رنگ، سچڻ بنا بي سود،
عالي عهدا عرشي عرضي.

۲۔ باغ حسن جا مالهي ٿياسون، لائق لامحدود،
قرب ڪريم جا آهيون قرضي،

۳۔ صورت سڃاتي سجدہ اندر، ساجد ٿيا مسجود،
بيخود بنيو گم خود غرضي.

۴۔ ”در محمد“ بنده علي جو، عاشق لامقصود،
فقر فقري فرمان فرضي.

ڪلام نمبر ۲۲۸

مطلع: محبت ۾ مشتاق، ڪيو آ يار اسان کي

۱- هڪ صورت جا عاشق لاهند، اکين لاءِ عشاق،
ڪيو آ يار اسان کي.

۲- اول آخر ملڪ حسن ۾، وچ وصال فراق،
ڪيو آ يار اسان کي.

۳- بحر بره ۾ تار ترون پيا، ڪڏهن استغراق،
ڪيو آ يار اسان کي.

۴- عشق اعليٰ اڪسير علي جو، زهر لئي ترياق،
ڪيو آ يار اسان کي.

۵- ”در محمد“ مرشد مليو، محبوبِي مصداق،
ڪيو آ يار اسان کي.

کلام نمبر ۲۲۹ تتبع ساڳي

مطلع: محبت ۾ موجود، ڪيو آ يار اسان کي

۱۔ قصد قائم دل جو دل ۾، قاصد لئي مقصود،
ڪيو آ يار اسان کي.

۲۔ محفل موهن ڳايون وڄايون، سازن ساڻ سرود،
ڪيو آ يار اسان کي.

۳۔ اسم جسم سان ٻاهر پهڪئون، اندر عدم وجود،
ڪيو آ يار اسان کي

۴۔ خير و شر ۾ نيڪ و بد سان، ضرر منجهان سود،
ڪيو آ يار اسان کي.

۵۔ ”در محمد“ مام ملائي، درد ڏئي خوشنود،
ڪيو آ يار اسان کي.

ڪلام نمبر ۲۳۰ تنبيهه ساڳي

مطلع: محبت ۾ مخمور، ڪيو آ يار اسان کي

۱- حسن همدم حاضر ناظر، نظر ۾ منظور،
ڪيو آ يار اسان کي.

۲- ناز نينان سان نينهن نباهيو، هر دم منجه حضور،
ڪيو آ يار اسان کي.

۳- فڪر فنا گم ذکر بقا ۾، ذاڪر جو مذڪور،
ڪيو آ يار اسان کي.

۴- اندر ٻاهر عرش فرش تي، هر محله مسرور،
ڪيو آ يار اسان کي.

۵- ”در محمد“ مهدي مليو، بره اندر ڀرپور،
ڪيو آ يار اسان کي.

کلام نمبر ۲۳۱ تتبع ساڳي

مطلع: محبت ۾ ممتاز، ڪيو آ يار اسان کي

۱۔ اکين اڏيو محل دل جو، روحاني رنگساز،
ڪيو آ يار اسان کي.

۲۔ مرغ عشق جو جهٽ پٽ جهٽيو، شوق حسن شهباز،
ڪيو آ يار اسان کي.

۳۔ خيال آزاد رهيو دم دل کان، مقيد زلف دراز،
ڪيو آ يار اسان کي.

۴۔ ڪڏهن سلطان ڪڏهن سپاهي، ڪڏهن عرض پرداز،
ڪيو آ يار اسان کي.

۵۔ بنده علي سان "در محمد"، راز اندر همراز،
ڪيو آ يار اسان کي.

کلام نمبر ۲۳۲

مطلع: مخفیۂ مان مشہود، آیو اللہ انسان ۾

۱۔ فی انفسکم قول قرآنی، وارث اندر وجود،
فہم رکو فرمان ۾۔

۲۔ معشوق حسن محفل سان، منجہ محل محمود،
عاشق عشق امان ۾۔

۳۔ اڻ گھریا ڳڻ ڳڻ کان ٻاھر، عشق کیو آسود،
احسان ٿیا احسان ۾۔

۴۔ بقا باللہ بنیا تارک طالب، نفیۂ کیا نابود،
اثباتی عنوان ۾۔

۵۔ بندہ علی سان بلکل ملیل، دانشمند موجود،
”در محمد“ دیوان ۾۔

کلام نمبر ۲۳۳

مطلع: مرشد علي طلب تنهنجي، ملهيو ملڪ مطلوبيت،
خود خيال ۾ همحال ٿيو، دم محويت محبوبيت.

۱- ارشاد سان امداد ٿيو، آباد استعداد ٿيو،
مذڪور وسريل ياد ٿيو، مخمور ڪيو مقبوليت.

۲- قاصد مليو مقصود سان، وحدت وصال وجود سان،
مرهيو حسن موجود سان، در معرفت موجوديت.

۳- دل خاص ڪانهي عام ۾، حظ عشق جو انعام ۾،
آرام بي آرام ۾، رمل ڪيو رنگ روحيت.

۴- دم پاڪ پيغمبر بنيو، هر خبر ۾ مخبر بنيو،
خود خالق اڪبر بنيو، ماثاني عشق الوهيت.

۵- ”در“ دان حسن جو هل هليو، فوج فقر خوشدل ڪليو،
بنده علي برحق مليو، در محله محموديت.

کلام نمبر ۲۳۴

مطلع: مرشد واري مام، لونء لونء ۾ نئون نئون رنگ لاتو

۱۔ ساقي ڪوثر پياري سُرڪي، صورت معنيٰ مليا مُرڪي،
اڪين جو انعام، اڪين ڏسي دل ساڻ سڃاتو.

۲۔ صحيح نماز نيئن سان سچ ۾، حج اڪبر ٿيو ابرن وچ ۾،
اڏيو عشق امام، هر طرف کان حسن جو خاطر.

۳۔ دام زلف ڏي دل خود ڪاهيو، نينهن نيئن نروار ٺاهيو،
نفي ٿيو ننگ نام، اثباتي ڪيو نيٺ ناتو.

۴۔ هر هڪ طالب تاج حسن جو، ماڻي ڪو معراج حسن جو،
ڪونه هڻي ٻيو هام، حسن ڪيو هٿ هر هڪ کاتو.

۵۔ ”در محمد“ موج مچائي، بحر روحي ۾ فوج رچائي،
محويت جو مدام، لهر لهر سان پيوند پاتو.

کلام نمبر ۲۳۵

مطلع: مطلوب خود مختیار سان، طالب ملیا اختیار ۾،
هر امر مرشد شد ادا، از طالبان اظهار ۾.

۱- من عرف ساڳي سر ٿيا، موتو مري جٿري جيا،
تن ٻول اذني ٻوليا، بيخود خودي خمار ۾.

۲- کامل ڪڏي ڪُسندا رهيا، رنگ عشق جا رسندا رهيا،
عاشق حسن هسندا رهيا، سوليءَ توڙي سنگسار ۾.

۳- قادر بهر قدر و قضاء، ته به طلب ڪن روهي رضا،
ملها درد درجاتي مزا، هرهڪ بره بیمار ۾.

۴- نين نظر نروار سان، درسن رليا دیدار سان،
دل ڪئي وحدت واپار سان، بیشڪ حسن بازار ۾.

۵- دم گهور "در محمد" مٿون، مليو اسم حق حيدر هٿون،
بنده علي بخشيو اٿئون، دل جو نشو دیدار ۾.

کلام نمبر ۲۳۶

مطلع: مطلوب طالب ۾ طلب سان، محو ٿي مليو اچي،
گفتار ۾ رفتار ۾، خمار دل کليو اچي.

۱- رب عرب روشن مليو، گویا بلبل و گلشن مليو،
دل سان ائين درس مليو، شمر ۾ پتنگ جليو اچي.

۲- اکين اڳيان احتياج ۾، کشته قلب ٿيو کاج ۾،
سائل سندو سرتاج ۾، معراج دل ملهيو اچي.

۳- اعجاز ٿيو اغماز سان، همراز ناز و نیاز سان،
شاغل مرغ شهباز سان، پرواز ۾ پليو اچي.

۴- احسان شه مردان ٿيو، هر ملڪ پاڪستان ٿيو،
دل خست جو درمان ٿيو، مهدي تخت مليو اچي.

۵- ”دُر لعل“ در دامن علي، محفل حسن کئي منجلي،
لشکر فقر هرنئين هلي، سک جو قصو سليو اچي.

کلام نمبر ۲۳۷

مطلع: معراج دل ماڻايو، اکين انعام اندر،
آغاز راز روحي، آيو انجام اندر.

۱- روحڪ روحي جو فرمان، مصداق شمع پروان،
مرشد ملهايون موجدان، قلبي قيام اندر.

۲- عاشق رهيو اوطاقي، محبوب ٿيو ملاقي،
سائل نواز ساقي، مستيءَ مدام اندر.

۳- خود خيال ۾ خداوند، پاڪيزگي جا پابند،
خاصن جا خاص خداوند، عزت نه عام اندر.

۴- معنيٰ سان هم ڪلاسي، صورت اندر اداسي،
پليل ڀرت پياسي، مهدي امام اندر.

۵- دامن علي ۾ دیدان، مليو ملهايون عيدان،
ڀرتئون پسايون ”دردان“، مورت جي مام اندر.

کلام نمبر ۲۳۸

مطلع:

معنی حسن محو ٿي، احوال عشق ۾،
صورت اندر سمايو، خود خيال عشق ۾.

۱-

مليو حسن جمالي، اجلال ڪئي ڪمالي،
ٿيو باه سان بحالي، لنگ لعل عشق ۾.

۲-

معشوق مهرباني، عاشق اندر عياني،
معراج ٿيو روحاني، اقبال عشق ۾.

۳-

ڪي ناز ۽ پون پيا، ڪي نياز ۾ نون پيا،
ماضي قبل چون پيا، هر حال عشق ۾.

۴-

”در محمد“ سيبايو، جهنڊه علي جو ساڍو،
بنده علي اگهايو، هر سوال عشق ۾.

ڪلام نمبر ۲۳۹

مطلع: معشوق عاشق کي گهرايو، عشق جي دربار ۾،
 ناگه نشو نروار ٿيو، درسن مليو ديدار ۾.

۱- نين نظرسان دل لٽي، دم محو ٿيو مهدار ۾،
 عاشق سمايو عشق سان، معشوق خود مختيار ۾.

۲- طاقت زبان ڪانهي ڪري، مخفي قصو اظهار ۾،
 سالڪ سڃاڻن حال دل، جن جو دخل اسرار ۾.

۳- معروف عارف کي آڻايو، معرفت مڱهار ۾،
 قربان قدمن تان رهيو، ڪامل عقل اختيار ۾.

۴- سو دو سرن جو ساب پيو، اعتبار جي بازار ۾،
 بهره بره برپا ٿيو، وحدانيت وهنوار ۾.

۵- بنده علي جي امر سان، دليون مليون ديدار ۾،
 هُج "در محمد" دمبدم، حب حيدر ڪرار ۾.

- آمين ثم آمين

ڪلام نمبر ۲۴۰

مطلع: معشوق سان عاشق مليو، اڄ عشق جي اعجاز ۾،
خود خيال جو خاوند رهيو همراز سان هر راز ۾.

۱- هر جا حق موجود آ، ساجد اندر مسجود آ،
هر حد مثل محدود آ، بي مثل بي انداز ۾.

۲- هڪ حال جهڻو هم بغل، ماضي قبل پڻيو دخل،
خوف ورجا مڻيو محل، انجام گم آغاز ۾.

۳- ڪڏهن ڪربلا ۾ خوش ڪلڻ، ڪڏهن عيد ۾ ماتم روڻ،
بيخود خوديءَ سان خود هڻڻ، مخبر رهڻ ممتاز ۾.

۴- ڪو جهي ڪڪڙ کولي ڪڍي، ڪنڇڪ قلندر ۾ ڪڍي،
عرشون لنگهي اڳتي اڏي، شهباز سان پرواز ۾.

۵- جهنڊه علي هٿ ۾ جهليو، پاڇي هيٺان لشڪر پليو،
”دردان“ حڪم هر حد هليو، هڪ عشق جي آواز ۾.

ڪلام نمبر ۲۴۱

مطلع: معشوق عاشق ۾ محو، هڪ عشق ٿيو آهي عيان،
بيخود خوديءَ جي خود خبر، دل مان وٺان دل ۾ ڏيان.

۱- عالي مراتب عرش جا، بخشا بره سڀ فرش تي،
ماضي قبل همحال ٿيو، هر حال ۾ از خود اڳيان.

۲- عاشق آهن منهنجا مڙئي، معشوق آهيان عشق جو،
صورت محمد ظاهري، معنيٰ علي باطن بيان.

۳- پنهنجو سڃاڻي پاڻ ۾، ماڻهن قلب موجودگي،
مرشد مهربانيون ڪيون، قربان قدمن تان ٿيان.

۴- خود خيال پاليو خيال ڪي، جاليو جسم کان دم جدا،
ري دم گهمان ريءَ دم سُمهان ريءَ دم مران ريءَ دم جيان.

۵- دل ”در محمد“ لعل ڪئي، شامل شهيدان شاه سان،
هر دم هٿان حيدر علي، پيالا ظهورا پيو بيان.

کلام نمبر ۲۴۲

مطلع: معشوق محفل عشق ۾ عاشق حسن آڻائي،
دیدن ۾ درس دل ملیو، علم عقل اکاڻائي.

۱- انور عینان پر عجب، مخمور کیو موهي قلب،
مجنوب ۾ جاذب جذب، معراج دل ماڻائي.

۲- شامل شاه مردان ٿيو، جان و جسم قربان ٿيو،
صورت شمع پروان ٿيو، سر معنوي سجاڻائي.

۳- مرغ عشق اعجاز سان، شاغل حسن شهباز سان،
پیوند سدا پرواز سان، وحدت وصل واڻائي.

۴- بیرنگ بحر بارنگ رچي، بر سر کیون موجان مچي،
هر لهر ۾ از خود اچي، ڄاڻڻ جو حق ڄاڻائي.

۵- "دردآن" علي الله آ، هر دو جهان همراه آ،
موجود موتو ماه آ، الحد عکس اماڻائي.

ڪلام نمبر ۲۴۳

- مطلع: مليو عشق و حسن من ۾، انا الحق گيت دل ڳايو،
 دوئيءَ معشوق عاشق کي، احديت پوش پهرايو.
- ۱- طلب مطلوب طالب کي، محويت ملڪ ماڻايو،
 مخاطب متڪلم منجهڻي، غائب حاضر هلي آيو.
- ۲- محو دم حسن صورت ۾، سُڪر معنيٰ جو سامايو،
 عاشق ابرؤ اشاري سان، عين جي گهور ۾ گهايو.
- ۳- بمنزل مطمئن پل ۾، اسب اعتبار پهچايو،
 محلو محموديت ملهيو، پيوند مغلوبيت پايو.
- ۴- پسي هر دوجهان پرکي، سڃاتو دل روهي رايو،
 جيئڻ ۾ هار جيئڻ کان، مرڻ مبدل ڪيو ڪايو.
- ۵- عشاقن کي اندر محفل، دليون ”در لعل“ آڻايو،
 بلي بنده علي آهيون، فائق فرمان فرمايو.

کلام نمبر ۲۴۴

مطلع: ملیو هادي حيدر شاه ميان، گهر ويني گهر خر حاڪم جان

۱۔ نظر عليء سان نينهن نوازش، ننگ ٿيو نيباه ميان.

۲۔ ساجن ساريو اکين اندر، حسن رهيو همراه ميان.

۳۔ عهد الستي عشق ادا ڪيا، عاشق ٿيو آگاه ميان.

۴۔ دوئي ملايو دم ۾ دل سان، وحدت جو ويساه ميان.

۵۔ ”در محمد“ دامن لڳڙو، مرشد صفي الله ميان.

ڪلام نمبر ۲۴۵

مطلع: مليو صورت جو سردار ميان، نظر نين جي ملڪ دل مليو

۱۔ بلبل گل جان داخل دل ۾ دلدل جو هسوار ميان.

۲۔ شير شڪاري شوق شغل ۾، ڪيڙو شاه شڪار ميان.

۳۔ ڏسي نظارو نين وارو، ماڻيو خيال خمار ميان.

۴۔ بيرنگ جو رنگ ملنگ ملهائين، اندر ۾ اظهار ميان.

۵۔ محفل موهن لعل محمد، ماڻيو ”ڏر“ ديدار ميان.

ڪلام نمبر ۲۴۶

مطلع: مليو حسن حضور، ناز نيشن نروار نچايو.

۱- هٿئون حيدر لعل جي، پيٽم جام طهور،
خيال روحاني رنگ رچايو.

۲- محو معنيٰ صورت ۾، مورت مجمع مور،
خيال خزانہ دم خرچايو.

۳- محويت ميوه مليا، باغ بره ڀرپور،
پير مغان جي پڪ پچايو.

۴- آمر علي اعجاز ڪيو، امر اندر مامور،
ڪيئن ڪپاه ڪي باه بچايو.

۵- ”در محمد“ مرڪي موهن ڪيو منظور،
محبت من ۾ مچ مچايو.

ڪلام نمبر ۲۴۷

مطلع: مليو محرم يار، جُھليو سر تي چٽ سلطاني

۱۔ حسن حقيقت واري هادي، پوش مجازي ڪيو بربادي،
نينهن اندر نروار، خيال پهري پوشاڪ نوراني.

۲۔ هر دو صورت معنيٰ هڪڙي، دوئي ڪئي صادر وحدت سڪڙي،
عبدت اقرار، احدت اڳيان ثابت ثاني.

۳۔ ناز اعجاز جي راز رچايو، پاڪ محبت جوش جڳايو،
دلدار اندر دلدار، رمل ڪيڙي رمز روحاني.

۴۔ شان حسن جو شائق ڄاڻن، نينهن نظاره صحيح سڃاڻن،
عشق ڏٺو اعتبار، عاشق ساڳي سر سبحاني.

۵۔ ”در محمد“ مهدي دل ۾، ذوق ظهورو هر محفل ۾،
دلدار جي هسوار، مڙئي مشڪل ڪئي آساني.

۔ آمين ثم آمين

ڪلام نمبر ۲۴۸

مطلع: ملي معنيٰ صورت ٿي وحدت، ڏسيو احد احمد سردار بنان

۱۔ بيخود دم خود خيال ۾، وجود مثل لاوجود صورت،
بي اختياريءَ اختيار ڏنان.

۲۔ سياه محل ۾ مرشد، لعل پهرائي خود خلعت،
دلجاءِ جڙي پرت بار پنان.

۳۔ فاڌڪروني فرمان، ڪيو قادر جي قدرت،
لانووف هرڙي هڪوار ڏنان.

۴۔ بيرنگ بيحد رنگ ۾، عشق حسن ماڻن الفت،
ڪيا بره بقا اطوار فنان.

۵۔ باغ اعجاز جو برسيل، رس پيڻ سان ماڻي عبرت،
بره بوندن ۾ ”دردان“ پنان.

کلام نمبر ۲۴۹

مطلع: ملنگ مگٹھار، میلیو موهن لعل لعابی
نین ملیا نروار، نشو کلیو ناب نایابی.

- ۱- نظر ۾ منظور ملیا سی، درس حسن حضور ملیو سی،
محویت مہدار بیخود کیو خود خیال خطابی.
- ۲- متفق معنی عین نوازش، صورت مورت ساگی سازش،
روحانی رفتار، توڑ رسیا شائق شتابی.
- ۳- خاوند جا خود خاوند آہن، لوح قلمر تا ناہن داہن،
عشق اندر اختیار، مائن عاشق ابو ترابی.
- ۴- طلب مرشد طالب مائن، خیال خلاصہ طرف نہ تاثن،
عشق سندی اعتبار، رلیا رمل ہمرکابی.
- ۵- رہبر روشن کئی دل رہی، نینہن نباہیو نازک نیہی،
مرشد خود مختیار، میلیو مشہدہ نور نقابی.
- ۶- اٹ گھریا احسان ملیا سی، وسری ویل سامان ملیاسی،
یاد ڈیاریا یار، کھن سالیء ۾ شغل شتابی.
- ۷- ملک حسن مائن مردانہ، مصداق شمع پروانہ،
بلبل باغ بہار، گل سان گڈ بیحد بیتابی.
- ۸- "در محمد" لعل محمد، پاتو دامن علیء ۾ پیوند،
بنده علی ہر بار، ہمدہ ہک جیئن اب حبابی.

ڪلام نمبر ۲۵۰

مطلع: ملڪ ائو مارن جو، ويا پنهنجي وطن وري،
ويا پنهنجي وطن وري، سانگي سانگ چري.

۱- اڪنڊ اباڻي اُتڻ جيءَ اندر منجه جڙي،
محبت تن جي سرتيون موروڻ نه جا وسري،
ياد ڪري ڳڻ ڳالهيون، پون لحم ڳچ ڳري.

۲- درد منديءَ جي دل تي، دردن لاتي ڌڙي،
عيش ارم کائڻ خوشيون برسر پايان پري،
ملنديس ماڳ مارن، کوٽي توڙي ڪري.

۳- شهد شڪر ڪير ڪنڊون مڪڻ ماڪي يا مصري،
کائڻ پيئڻ خوش نه اچي پايان زهر ڌري،
ڏور رهڻ ڏوٿن کان، ٿيڙي ڳاله ڳري.

۴- ”در محمد“ درد مارن جي کولي دل جي ڌري،
سوز هجر کان هاڻي هيئنڙو پيم ڌري،
پهچ پنهورين پل ۾، موتو قبل مري.

نوٽ: هي ڪلام مست فقير در محمد اول، جو چيل آهي.

ڪلام نمبر ۲۵۱

مطلع: منڙو مانيءَ لئي مشتاق، ٿئي ٿو چڱڻ پڳڻ سان چاق

۱۔ رات اوڀر تي کائي کانو، صبح سويرو نيٺ نيرانو،
نيٺ نهارن دستر خانو، خاص هجي خوراڪ.

۲۔ پيٽ پرين آ جيتر خالي، ڪين وڻي ٿي ڦيل مقالي،
ذڪر فڪر جي ويسر حالي، ياد ناهي رب پاڪ.

۳۔ سوا کاڌي جي ڪين سڀاڻا، رقص راڳن جا مرڪڻ ماڻا،
سيج سنڀا طول وهاڻا، اچي توڙي اوطاق.

۴۔ راتيان ڏينهان آهي لوري، کائڻ پيئڻ جي جيءَ ۾ جهوري،
ڳڻتي ڳاري هيءَ پڻ ڳوري پهريان پٽ پوشاڪ.

۵۔ ”در محمد“ دؤر انهيءَ ۾، ڪين ڪيئي ڪي غور انهيءَ ۾،
شاغل ٿيو ان شور انهيءَ ۾، وسري وڻي ميثاق.

ڪلام نمبر ۲۵۲

مطلع: منهن مسجود تي سجده آهن، ساجد ساريا ناز نگاهن

۱۔ پڙهن نماز نياز جي نانگا، حج حسن ڪن برهين بانگا،
سر گهر گهورن سٿيون سانگا، مرن جين دم چاڙهن لاهن.

۲۔ ياد خدا ۾ خود ويا وسري، بيخود بيٺا نازڪ نسري،
منه ڪنعاڻ موهيا مصري، اکين اڳيان دليون دانهن.

۳۔ ڪشش ڪريمي ابر عنايت، جنگ صلح سان امر هدايت،
شوق حسن در شهر شهادت، پتنگن جي مٽ پويٽ ناهن.

۴۔ حسن ڪيا حقدار حڪم تي، صابر شاڪر شادي غم تي،
جابر قادر لوح قلم تي، مندرج درج ڊاهن ناهن.

۵۔ دل وارا همدم درس ۾، رنگيا رنگ اسم احسن ۾،
”در محمد“ بزم حسن ۾، نينهڻ نصير ننگ نياهن.

کلام نمبر ۲۵۳

مطلع: منظور نظر ناظر، امداد عشق سان،
شیرین سخی سیجاتو، فرهاد عشق سان.

۱۔ نیشن دلی نہاریو، اعتبار دم بیهاریو،
بنیاد یاد دیاریو، استاد عشق سان.

۲۔ هر نقش تا اکیریو، دل تان نہ خیال کیریو،
ناظم حسن نبیریو، فریاد عشق سان.

۳۔ صورت مورت هکائی، سینی اندر سمائی،
مائن عشاق جائی، اتحاد عشق سان.

۴۔ بندہ علی سیجاتو، پیوند خیال پاتو،
مرشد نباهیو ناتو، "در" شاد عشق سان.

ڪلام نمبر ۲۵۴

مطلع: موليٰ علي مرشد مليو، هيٺڙي اندر هر حال ۾،
سر پاڪدامن سان مليو، سائل نوازيو سوال ۾.

۱- اکين اڳيان اظهر مليو، دل ۾ دلي دٻر مليو،
راضي رهي رهبر مليو، عاشق جي استقلال ۾.

۲- ماڻي عاشق موٽو مدعا، دم جسم کان جاليو جدا،
حظ وصل و غم فرقت فدا، ٿيو عشق جي احوال ۾.

۳- نيه حسن نروار ڪيو، بيخود خوديءَ خمار ڪيو،
من عرف سان اظهار ڪيو، اعتبار دم خود خيال ۾.

۴- مضطر مرغ ممتاز ٿيو، پرواز باشهباز ٿيو،
اعجاز دل همراز ٿيو، هر فعل حال و قال ۾.

۵- ”دردآن“ حسن سرتاج ٿيو، گڏ عشق جو اخراج ٿيو،
محبوبيت معراج ٿيو، محله محمد لعل ۾.

کلام نمبر ۲۵۵

مناجات با قاضي الحاجات

مطلع: مولا علي آباد رک، دل عشق سان اظهار تون،
نر نينهن پنهنجي ۾ نبي، نبياه کر نروار تون.

۱۔ هر دل دوئيء کان دور ٿئي، مقصد وحدت منظور ٿئي،
محفل فقر مخمور ٿئي، پيالآ طهورا پيار تون.

۲۔ چوگان ۾ چاهي چلي، موٽو قبل منصب ملي،
بسمل بزم تنهنجي بلي، جذزن کي جلد جيار تون.

۳۔ من عرف جو مصداق کر، گم فرق وصل فراق کر،
مقبول هر مشتاق کر، معراج ۾ مهذار تون.

۴۔ مرکب خفي منزل رسن، درسن ملي دليون وسن،
هر حال هر عاشق حسن، ثابت قدم بيهار تون.

۵۔ دامن علي اعجاز ۾، رل "در محمد" راز ۾،
بنده علي آغاز ۾، تنهنجو يقيناً يار تون.

مناجات با قاضي الحاجات

ڪلام نمبر ۲۵۶

مطلع: موليٰ علي هر دمبدم، موجود سائل ساڻ تون
احوال دل توکي عيان، ڄاڻين سڀئي ٿو ڄاڻ تون.

۱- دل صورتِي سينگار ۾، ڦاڻي مڇي جان چار ۾،
دم معنوي ديدار ۾ پنهنجي امر سان آڻ تون.

۲- جيئن حق حسن جو پيو پلي، تيئن قرب ۾ قبضو ملي،
موجودگيءَ سان دم هلي، وحدت اندر دل واڻ تون.

۳- جو بيش ڪم برسر بڻيو، سو سمجهندم توکي وڻيو،
تن طلب تنهنجيءَ ۾ ٿيو، من اندر موجان ماڻ تون.

۴- پيهي آئين اکين پسيو، ويران گهر برحق وسيو،
پر رنج هي دل کي رسيو، چپجي رهين چاڪاڻ تون.

۵- صدقي شهيد ڪربلا، چن سيگه ۾ پيا سر سلام
ڪل مان جزو هڪ ڪر پلا، پر پيار محبت ماڻ تون.

۶- ”در“ ميل در دامن علي، دل عامر کان پلجي پلي،
امداد ڏي مخفي جلي، ڪر وس پنهنجي ۾ پاڻ تون.

کلام نمبر ۲۵۷

مطلع: مولا علي مدامي، حاضر ناظر نگهبان
تختِ قلب تي ساکن، هر دم آهي حکمران.

۱- فَاَنَّمَا تُولُو قَسْمَ وَجْهَ اللَّهِ يَكْسَانِ،
حُبَّ اللّٰوْرِيدِ پخت، پيوند پيا دل و جان.

۲- موجودگي محبت، گم کيا بخوشي و ارمان،
شوقِ حسن و ساريا، هر سوءِ سود و تاوان.

۳- کيو اوج بحر بيرنگ، اظهر ثيون مخفي موجدان،
لڙهي ناز نياز جي حد، تيا غرق دين و ايمان.

۴- بنده علي بهادر، محبوب شاه شاهان،
ماڻن معراج "دردان"، الفقر فخري فرمان.

ڪلام نمبر ۲۵۸

مطلع: مولائي علي موجود آن، موجود رک هن حال کي
ثابت ڪري سگهه ساڻ دل، هڪ عشق جي اقبال کي.

۱- انگ عشق جا نازڪ نوان، ڪهڙيءَ طرح پورو پوان،
سمجھاءِ تيشن توکي چوان، مقبول ڪر تنهن سوال کي.

۲- ڏي فهم حق فرمان روا، ڪر دور هر حرص و هوا،
گهرجي نه ڪجهه توکان سواءِ جلدي جلائي جنجال کي.

۳- الفقر فخري فائدو، قدرت قوي جو قاعدو،
پاڙيو نه مون ڪو واعدو، ڪر عدم هن احوال کي.

۴- لاٽقنطو وحدت وسان، من عرف جي رتبہ پسان،
موتو قبل مصداق سان، پورو ڪيان پرتال کي.

۵- شيشي اندر شم جو ڀري، پروان جي دل لٽي پري،
دم محو ٿئي درس ڪري، رخ تان هٽاءِ رومال کي.

۶- دل سان اڪيون هم رنگ رهن، دم ۾ دوئي جا دنگ ڊهن،
جيئن يار هن جا انگ نهڙن، تيشن ڪول ڪر ڪنگال کي.

۷- ڪپيا قلب خاصن ڪلي، عرش و فرش مَرڪيا ملي،
رٿ روح جي دعوت دلي، خلعت ملي خود خيال کي.

۸- طالب مولائي تارڪ مردم، ماڻن خوشي اندر درد،
حِظ معنوي مورت زرد، حاصل ڀرت پشمال کي.

۹- روشن علي اعجاز ڪر، "دردآن" کي ممتاز ڪر،
شهباز سان پرواز ڪر، مرغ محمد لعل کي.

مناجات با قاضي الحاجات

کلام نمبر ۲۵۹

مطلع: مولیٰ علی موجود آن، ماثاءِ خود موجود گی،
معدوم سیر صفات کر، تئی ذوق ذاتی زود گی.

۱- شاهد شهادت ۾ ملهائن مرتبه مشهود گی،
پاهر اندر اثبات هک، تئی دوئی نفی نابود گی.

۲- مائی محویت احدیت، در عبدیت آلود گی،
معراج جا محتاجمند، عاشق لهن آسود گی.

۳- خیبر ۾ کر مظفر ملنگ، تئی غرق غیر غنود گی،
بخشش بره بر هر فقر، بیخود خودی خوشنود گی.

۴- گم کر شکایت از شکم، بلکه بندش بیهود گی،
فانی فی الله جسمات تئی، باقی بالله بهبود گی.

۵- دامن علی ۾ "در" نیل، مقرر ملی معبود گی،
محبت ایازی من اندر، مکمل مجین محمود گی.

مناجات باقاضي الحاجات

ڪلام نمبر ۲۶۰

مطلع: مولیٰ علي مشکڪشا، واهر ڪيو وارث اچي،
ماڻن مجازي موهيو، جوشن سبب چند پڻي پچي.

۱۔ دم خيال سان پيوست ڪيو، دلي تخت پنهنجي دست ڪيو،
پر جام پياري مست ڪيو، راضي رهو رنگ پڻي رچي.

۲۔ نفسي مصيبت ٿاريو، روهي لقا ڏيڪاريو،
قلبي ڏئي ڪي ٻاريو، باهيون بره پڙڪن مچي.

۳۔ آهون اوهان وٽ ٿو ڪيان، هڪ عشق ڏيو پنهنجو عيان،
منظور ٿئي منهنجو بيان، ڪٿان نينهن جي بازار نچي.

۴۔ دل ”در محمد“ شاد ٿئي، اعجاز سان آباد ٿئي،
مرشد سگهو ارشاد ٿئي، ثابت رهي سڪڙي سچي.

۔ آمين ثم آمين

ڪلام نمبر ۲۶۱

مطلع: موليٰ علي مدد ڪريو، ملي رنگ راز رهبر جو،
ديوانه دم ماڻي منصب، طالب موليٰ مذڪر جو.

۱- طلب مطلوب ۾ طالب، ملهائي معرفت درجو،
امر من عرف سان عارف، ٿئي معروف مخبر جو.

۲- ملي صورت مورت معنيٰ، ملهي معراج مندر جو،
ڏسن جمشيد جون اڪيون، آئين دل سڪندر جو.

۳- محمد پاڪ جي صدقي، ملايو قرب قبر جو،
پيوند سلمان پارس جان، ڪيو خواهان خير جو.

۴- دائر دم ”در محمد“ سان، هجي حيدر حيدر جو،
ملي ديدن اندر درس، قائم قادر قلندر جو.

۵- آمين ثم آمين

ڪلام نمبر ۲۶۲

مطلع: مولِيٰ علي جي سڪ جنهن تن تي سلام آ،
گواه هن سخن سندو سيد انام آ.

۱- حب علي مولِيٰ نه جن، رکيو نبيءَ سان بغض تن،
رنج خدا ڪڙڪيو مٿن، محڪم مدام آ.

۲- روزہ نماز نيڪ ڪم، حق ڏي رجوع قلب اتم،
أَحْسَنُ أَرْبُ حَيَا شَرْمُ، حَسَدُ حَرَامُ آ.

۳- لَا تَقْنَطُوا فِرْمَانِ رَبِّي، صَاحِبِ رَحْمَتِ أَحْمَدِ نَبِيِّ،
تِي ويا ردي مشرڪ غبي، ربي انجام آ.

۴- سيد سوا ڪانهي ڳلي، پڙھ ”در محمد“ يا علي،
حامي تو سان خفي جلي، علي امام آ.

- آمين ثم آمين

مناجات با قاضي الحاجات

ڪلام نمبر ۲۶۳

- مطلع: مولا علي مشتاق ڪل، محبت اندر مائل ڪيو،
هر حال ۾ همخيال هڪ باقرب، حق قائل ڪيو.
- ۱- شامل اسم شب روز ٿئي، سازش جسم ۾ سوز ٿئي،
راجا رونق افروز ٿئي شوقِ شغل شاغل ڪيو.
- ۲- صادر صلح در جنگ جتي روشن حسن بيرنگ ٿئي،
ننگي نباهي ننگ هتي، ديدن ۾ خود داخل ڪيو.
- ۳- دريائي دل تارو ترن، لهرن کان لرزي ناورن،
لذا لعل ماڻڪ مڌڪرن، تن سير هر ساحل ڪيو.
- ۴- بلبل بگلشن سڪ سدا، پروان شمع تي سر فدا،
گهمي محويت ۾ پيو گدا، حسن علي حاصل ڪيو.
- ۵- مرغ دل حسن شهباز سان، اڏري امر اعجاز سان،
”در“ ناز روي راز سان، سنگت سودو سائل ڪيو.

- آمين ثم آمين

ڪلام نمبر ۲۶۴

مطلع: موليٰ عليٰ مرشد مليو، ارشاد حق اظهار ٿيو،
مطلوب طالب ۾ محو، سڪ طلب جو تقرار ٿيو.

۱- لشڪر اندر حيدر هضم، بخشش بره برسر بزم،
نظريو نهان نوري نظم، نيبه نشو نروار ٿيو.

۲- خود خيال و دم همحال ٿيو، فرق فراق وصال ٿيو،
من مست محمد لعل ڪيو، مختيار بي اختيار ٿيو.

۳- معدوم ٿيو موجود آ، موجود اندر وجود آ،
دڪيو حسن جو دود آ، جليا پتنگ جهلڪار ٿيو.

۴- من عرف جي اهڃاڻ ۾، پنهنجي سڃاڻپ پاڻ ۾،
موتو قبل مهراڻ ۾، هر لهر سان هڪ يار ٿيو.

۵- بنده عليٰ بڻيو جڻي، ”در“ لعل رنگ وڻيو ٿئي،
انگ ساڻ انگ ڳڻيو ڪڻي، حصيدار جت حقدار ٿيو.

مناجات باقاضي الحجات

کلام نمبر ۲۶۵

مطلع: مولا علي مشکککشاء، مشکل مرثي آسان ٿئي
خطرات وهي دور ٿين، هڪ ياد رب رحمان ٿئي.

۱۔ دائر رهي روشن قلب، ٿئي روح کي ذاتي طلب،
رهجي اچن دم با ادب، ثابت قدم گذران ٿئي.

۲۔ چٽان نفس جي پٽ کوه کان، شيطان جي فند دوه کان،
ظالم سندي اندوه کان، هر وقت امن و امان ٿئي.

۳۔ محبوب جلوه گر ٿئي، غم غير کان ويسر ٿئي،
هر دو جهان بهتر ٿئي، پر فيض جسم و جان ٿئي.

۴۔ دڪ ”در محمد“ تان ٽرن، دم وصل جا جلدي ورن،
پسي يار کي اڪيون ٽرن، دلڙيءَ سندو در مان ٿئي.

۔ آمين ثم آمين.

ڪلام نمبر ۲۶۶

مطلع: موليٰ مهدي موالن سان، روهي رنگ راز سڀ سلجي،
مجازي موه مبدل ٿئي، حقيقي حڪم سان هلجي.

۱- ڪلي رنگ راز رندانو، ملي اعجاز ميرانو،
جهتي شهباز شاهانو، مرغ دل جهام ۾ جهلجي.

۲- نظر جي قسم نوراني، ضايع ٿئي جسم ظلماني،
ملو موجود دلجاني، محل محمود جو ملهجي.

۳- دلي ميلاپ دمدم ٿئي، خمر خيالات همدم ٿئي،
حسن شعلات هڪدم ٿئي، پسي پروان جان جلجي.

۴- حسن محفل ۾ هيڪاندا، ڪوئي ڪاهل عشق آندا،
درد کان دم ناهن واندا، عشاقن سان ڪيئن الجي.

۵- ملي ”در“ لعل محمد ۾، مليل جيئن احد احمد ۾،
فقر حيدر سان هر حد ۾ روحاني راضيو رلجي.

- آمين ثم آمين

ڪلام نمبر ۲۶۷

مطلع: موج جمال جلال جو مالڪ، دم قلندر صوفي سالم

۱۔ دل ۾ ڏک خود خيال هڻي ٿو، فوج فقر سان فائق عالم.

۲۔ بيرنگ بره جي بازي بنيل، بعضي راحم بعضي ظالم.

۳۔ عشق حسن جي مخفي معنيٰ، صورت سمجھي لدني عالم.

۴۔ باطن ذات صفات ظاهر ڪئي، وحدت وارث ڪثرت ڪالم.

۵۔ بنده علي سان بره سفينه، ”در محمد“ برحق بالمر.

ڪلام نمبر ۲۶۸

فرمان بر مومنان

مطلع: مومن جو ڪم آ دمبدم ۾ شاه مرتضيٰ کي سڏ ڪجي،
يدالله تي عين الله کي، مشڪلڪشا کي سڏ ڪجي.

۱- بعد از علي المرتضيٰ حسن رضا کي سڏ ڪجي،
ڏوهڻي نبيءَ جي نور منور، مجتبيٰ کي سڏ ڪجي.

۲- هر وقت مشڪل جي شهيد ڪرب بلا کي سڏ ڪجي،
هل ٿي مشڪل ڪٿي، صاحب سخا کي سڏ ڪجي.

۳- بعد از حسين ابن علي، زين العبا کي سڏ ڪجي،
باقر تي جعفر و کاظم و موسيٰ رضا کي سڏ ڪجي.

۴- سيد تقى حق جو ولي، ماهِ لقا کي سڏ ڪجي،
سيد نقى تي عسڪري. مهدي هدا کي سڏ ڪجي.

۵- وري پاڪدامن تي محمد مصطفيٰ کي سڏ ڪجي،
”در محمد“ هر گهڙي، شير خدا کي سڏ ڪجي.

ڪلام نمبر ۲۶۹

مطلع: موقع ميل محبت مچي ويو مچي،
ڪوڙيا عشق خيمه امالڪ اچي

۱- جليو جڏهن العشق ناراً نيارو،
كليو تڏهن العقل نوراً نظارو،
روشن رمز ٿي ڪل پڪي يا ڪچي.

۲- وجودي ترڪ ساڻ موجود طالب،
اڏامن عرشن تي ڪري عدم قالب،
جسم کان جدا پيو روهي رنگ رچي.

۳- ذڪر ۾ فڪر سان فنا مان بقا ٿئي،
حاصل پنهنجي هيٺڙي لاهوتن لقا ٿئي،
نوبت نينهن نيهي نياهن نچي.

۴- حسن عشق همدم عشاقن اوطاقي،
گلن ساڻ جيئن گڏ وصالِي فراقِي،
سوزش کان سگهن ڪين بلبل بچي.

۵- داخل ٿيو بدامن علي ”در محمد“،
پيوند پرت محڪم مثل خير محمد،
ماڻهو عين مقصد ثابت سڪ سچي.

ڪلام ۲۷۰

مطلع: موهيو سهڻي صورت سبحاني، ڏني عشق حسن ۾ حيراني.

۱۔ محبوب مجازي ماڻن سان، ڪئي دل حقيقت ديواني،
بيتاب حسن جي تاب ڪيو، شل ساب پوي رت روحاني.

۲۔ آيم چاه ذقن مان آب پيڻ، ڪيو حسن زلف جو زنداني،
چڪچور اکين جي گهور اندر، مخمور رهي دل مستاني.

۳۔ ڄاڪون نيڻ لڳا اچي نيڻن سان، ٿاڪون پل پل آهي پریشاني،
سڪ پاڪ سيني ۾ سوز ڪيو، شب روز جلي رت جسماني.

۴۔ ”در محمد“ مهدي مام ڏني، آهي تو ۾ صورت سلطاني،
من عرف جي معنيٰ اندر ملي، رک شوق شغل شه مرداني.

کلام نمبر ۲۷۱

مطلع: موهيو نينهن نواز، نظر نيئن ۾ خيال خماريو

۱۔ هٿان حيدر پيٽم پيالو، ڏک ڏک ۾ نشو نينهن نرالو،
کليا روحي راز، نازن سان ننگيال نهاريو.

۲۔ ذوالفقار ابرو سر ڪپيو، ڌڙ دونالين ڏيڏن ڏڪيو،
ماري حسن مجاز، جوانيءَ ۾ ڪهن سال گذاريو.

۳۔ فرش مٿان معراج ماڻيوسون، عرش ڪرسيءَ تي ڪاج ماڻيوسون،
شينهن مثل شهباز، موج محمد لعل اڏاريو.

۴۔ سُرَت تَرَت وٺي پرت پلي پٺي، ڪرت قدم گم نرت هلي پٺي،
سڪ ۾ سوز گداز، فرق فراق وصال وساريو.

۵۔ ڪيئي ڌر ڌر پائن ڦيريون، ڪيئي گهر گهر کائن سيريون،
رنگ رنگ ۾ رنگساز، پنهنجو حسن جمال ڏيکاريو.

۶۔ صاحب صورت مالڪ ماڻن، طالب معنيٰ پاڻ سڃاڻن،
”در محمد“ اعجاز، سڪ وارن جو حال سينگارو.

کلام نمبر ۲۷۲

مطلع: موهيو محبوب مائن سان، حاصل ٿيو ذوق همداني،
عاشق عارف اندر از خود، لايو رنگ عشق روحاني.

۱- ملنگ خبير جو مخبر ٿيو، ساڳي سر ساه سلماڻي،
اندر عاشق صادق سيد باهر درجات درياني.

۲- حسن شهباز مرغ دل، ڪئي پيوند ياراني،
مثال بلبل و گل آيا، شمع سان شوق پرواني.

۳- مائن محبوبيت عاشق ملهيو معراج جسماني،
ڪيو بيخود خودي يارو، جهليو سر تاج سلطاني.

۴- رسالت سان امامت ۾، وارد رتبات وحداني،
ملي دل "در محمد" ۾ شامل ٿيا شغل شاهاني.

- آمين ثم آمين

ڪلام نمبر ۲۷۳

مطلع: موهن جو مڪمل نسل ٿيو نياپو،
صورت سان معنيٰ ڪيو مقرر ميلاپو

۱- حسن معنوي ٿيو محو محل من ۾،
آداسي اڪيون ٿيون صورت جي صحن ۾،
وصل سان فراقِي ڏئي ڪيئن ڏوراپو.

۲- روشن دل ڪئي آه انوار عين،
نباھيو نازڪ نينھن نروار نين،
حسن عشق ٿيو هڪ لٿو ٻيو لاڳاپو.

۳- ترڪ دنيا عقبِي ڪيو ترڪ طالب،
لائي لا جي ڪئنچي ڪيو پنهنجا قالب،
امر من عرف سان صحيح ٿي سڃاپو.

۴- درد مند دل ساڻ پيوند پساري،
ميثاقي موهن ڪئي نوازش نياري،
اچي اوچتو پيو اندر مان اولاپو.

۵- ماڻھن محويت ”دردآن“ دامن عليءَ ۾،
خودي ڪيڙو بيخود عاشق اردليءَ ۾،
اسر ۾ جذب ٿيو جسم جو جياپو.

کلام نمبر ۲۷۴

مطلع:

موهن بيا موه کئين موهيا، موهن جي موه ميثاقي،
الستي حسن جا عاشق، ازل کان عشق اوطاقي.

۱-

فعل المختيار مردانه، جيارن جسم بيجانہ،
خمارن خيال خاصانه، سڏي پيارن سرڪ ساقی.

۲-

طلب مطلوب ۾ طالب، کتن جنگ اکبري غالب،
اڏيا عرشين کيري قالب، صاحب نفسي و آفاقي.

۳-

حڪم شہ حسن جا هرجا، گهوري گهر سر ڪرن برجاء،
ماڻيا دردن دلي درجا، عدم اتي علم اخلاقي.

۴-

گاهي مفقود معدومي، گاهي موجود مخدومي،
گاهي محبوب معصومي، گاهي مغموم مشتاقي.

۵-

دليون "در" لعل در آندا، فراقی ملڪ مان ماندا،
وصل ويڙهي ۾ هيڪاندا، ويڙهي ورتا بره باقي.

کلام نمبر ۲۷۵

مطلع: موهن ٻڌ مذڪور، درد فراقِيءَ ڦٽيو.

۱- حسن پسائي پهريون، موتي کيئي مستور.

۲- گهايو غمزه ابرو، چشمن کيو چڪ چور.

۳- نينهن نياه نظر ۾، ناظر ٿئي منظور.

۴- پياري جام طهورا، محفل ڪر مخمور.

۵- عشق اعجاز علي سان، محلہ ”دُر“ معمور.

شعر نمبر ۲۷۶
طرح مليل ظفر علي سائين

مطلع: ميدان معرفت ۾ الله آ قلندر،
مصدق شه شهيدان شهنشاه آ قلندر.

۱- صورت علي قلندر، هر هڪ اوصاف اندر،
معني مهديءَ جو، سر ساه آ قلندر.

۲- نين جا تير مارن، هر وار سان جيارن،
ئون ئون خطاب ڏيارن، خود گواه آ قلندر.

۳- ڪنهن ڪنو ڪنهن ڪهايو، ڪنهن سئو ڪنهن سهايو،
رنگ رنگ اندر ٺهايو، هر ٺاه آ قلندر.

۴- محبوب منهن پسايو، ويران قلب وسايو،
رنگ روح جو رسايو، وه واه آ قلندر.

۵- اعجاز سان اڏاڻو، دل جو مرغ ٺاڻو،
شهباز ٿي سڀاڻو، دلخواه آ قلندر.

۶- ريءَ گهير گهٽ گهريا سون، لهران لنگهي ترياسون،
در لعل لڪ لڏاسون، درياه آ قلندر.

۷- علم اليقين پاڻم، عين اليقين ڄاڻم،
حق اليقين سڃاڻم، آ گاه آ قلندر.

۸۔ لشڪر دمن جو مالڪ، خود خيال جو بہ خالق،
دم دم خزینہ دل سان، ہمراہ آ قلندر.

۹۔ عشق و حسن سدائي، گدجي گهمي گدائي،
ناز و نیاز هڪ ڪيو، ناگاه آ قلندر.

۱۰۔ نروار نور ذاتي، رتبہ سوين صفاتي،
برحق دُنو وحدت جو ويساہ آ قلندر.

۱۱۔ بنده علي بڻيو هڪ، وارث ”در“ وڻيو هڪ،
صوفي نصير لڻي، صفي الله آ قلندر.

ڪلام نمبر ۲۷۷

مطلع: ميدان دل ۾ آيو، مرکب خيال ڪاهي،
معراج ٿيو معنيٰ سان، صورت جو ميل آهي.

۱- صادر صورت صفيءَ ۾، معنيٰ مورت خفيءَ ۾،
اثبات نر نفيءَ ۾ لا جو لباس لاهي.

۲- رنگ مختلف مليا پئي، بيرنگ مورت رنگ سان ٿئي،
دم جي دوئي دم ۾ ويئي، وحدت ويساه ٺاهي.

۳- دلڙي دکايا دونهان، نينن نپايا نوحان،
جت روح جون وروهان، تت تاب نفس ٺاهي.

۴- کٽي جوان جنگ اکبر، غازي غلام صفدر،
موجود مهدي مخبر، معدوم ملڪ چاهي.

۵- ”دردان“ پيتو دستون، مليل ميثاقي مستون،
اقرار ٿيل الستون، نصير پيو نباهي.

مناجات

ڪلام نمبر ۲۷۸

مطلع:

مير محمد مولئي سائين. نور حضور ڀسايو،
مُردہ دل کي زندہ ڪريو، دم ويران وسايو.

۱۔

قلبي قوت قوي بنايو، روجي رستي ساڻ هلايو،
حرص هوا کان جلدي ڇڏايو، نفسي فند ڦسايو.

۲۔

وقت گهڻو غفلت ۾ ٿريو، نظر نوازش هڪدم ڌريو،
حال رندانه قائم ڪريو، خيال بره برسايو.

۳۔

ناه رفيق نہ ثمر سفر ۾، واٽ وڃائي بيٺم بر ۾،
هر آفت کان رڪو نظر ۾، منزل توڙ رسايو.

۴۔

عشق پنهنجي سان جان جياريو، ظاهر باطن فيض ڏياريو،
پيالو ڪوثر سندو پياريو، آهي ساه تسايو.

۵۔

”در محمد“ تان دڪ لاهيو، دل تان باطل خطرا ڊاهيو،
شوق وارن سان شامل آهيو، چو پيا ڏور ڏسايو.

ڪلام نمبر ۲۷۹

مطلع:

نمازي نينهن جا نانگا، پنهنجي اظهار کان اليا،
چمن ڪعبه قدم مرشد، حسن جا حج ڪري هليا،

۱۔

ماڻيائون معنوي مورت، سڃاڻائون پنهنجي صورت،
پيوند قلبي ڪٿي پورت، روحاني راز ۾ رکيا.

۲۔

ملي وئي مام مهتابي، ڏني خوش خواب بيخوابي،
شمع جو تاب بيتابي، پسي پروان جلد جليا.

۳۔

موهن اڳيان مهل هڪ ۾، ڪليا مخفي محل لڪ ۾،
نينان نروار ٿيون سڪ ۾، دلي جذب جاذب جهليا.

۴۔

مليون منجه قيد آزاديون، عدم موجود غم شاديون،
ڏنيون بيخوديءَ امداديون، خودي لشڪر پنهنجا پليا.

۵۔

سدا موجود صفي الله، بهر صورت بقا بالله،
بنيو بنده علي الله، دلي "در لعل" سر سليا.

ڪلام نمبر ۲۸۰

- مطلع: نيباه نازڪ نينهن ٿيو، حق اليقيني يار جو،
معراج دل مقرر ملهيو، ديدن سان دم ديدار جو.
- ۱- محفل حسن مستان ڪيو، عاشق اندر آستان ڪيو،
بيابان ۾ بستان ڪيو، غنچه ڪليو گلزار جو.
- ۲- شاغل حسن مشغول ٿيو، مائن موهيو مقبول ٿيو،
برحق بجا بهلول ٿيو، عالم علم اسرار جو.
- ۳- مطلوب در طالب رهيو، مغلوب ۾ غالب رهيو،
ڪامل ڪيري قالب رهيو، راغب روي رفتار جو.
- ۴- روشن رهيو دل جو ڏيئو، نظريو نه هڪ پاڇهون پيو،
هڪ هڪ سان دم همدم ٿيو، هر هڪ پرين جي يار جو.
- ۵- ”در لعل“ در دامن علي، قنبر مثل هر حد ملي،
سائل بنيو سڪندر يلي در حيدر ڪرار جو.

کلام نمبر ۲۸۱

مطلع: نینهن جو نایاب نقطہ، نینهن جو کولی نظم،
ریء آئینہ رخ پنهنجو پاڻا پسن عاشق اتم.

۱- امر سمجھی تن سیجاتو، جن ڏٺو اولو الامر،
سی سیچاڻائین ٿا، فرمانبرداري فهم.

۲- جن سیجاتو خود خوديءَ ۾ بیخودیءَ جو هر بیان،
وصل پنهنجي ۾ فراقی پاڻ ماڻن خرم و غم.

۳- خاص مختیاریءَ اندر، پیا عام اختیاری ڏین،
نقیءَ مان اثبات ٿی، فانی فی اللہ باقی بزم.

۴- هڪ شهر گهڻيون گهڻيون، هر گهڻيءَ سان جنسار جدا
جنس جا جنهن کي وڻي، تنهن ۾ کیائین هر هضم.

۵- قلب مومن عرش اللہ، گڏ رهيو گادي ڏئي،
”در لعل“ سیوهڻ ۾ ملیو، مالڪِ مُلڪِ عرب و عجم.

ڪلام نمبر ۲۸۲

مطلع: واپار دٻين جو وڌيو، نيٺن نظرداري ڪئي،
ابرو اشارو امر سان، خاصن خريداري ڪئي.

۱- پيڪان مزگان پڙ مليو، شه حسن هسواڙي ڪئي،
ڪيڙا قتل طالب طلب، مطلوب مختياري ڪئي.

۲- قالوبلا جي قول سان، سرعين اظهاري ڪئي،
معشوق عاشق عشق ۾، همدم دخلڪاري ڪئي.

۳- جفّ القلم جنسار ۾، گل آب گلزاري ڪئي،
اعتبار دل اختيار سان، سک ۾ سزا واري ڪئي.

۴- مرشد سڌي محفل اندر، مڪمل قربداري ڪئي،
مجنون جان منصور ٿي، حر پاڪ حقداري ڪئي.

۵- اعجاز محبت شاه سان، واه گرم گفتاري ڪئي،
شهباز جي پرواز ۾، ”در“ ناز نرواري ڪئي.

ڪلام نمبر ۲۸۳

مطلع: وجهين دیدان چو در در ۾، تون اکیون کول اندر ۾

۱۔ جڏهن سڃاڻي صورت پنهنجي، مليشي معنيٰ هر مظهر ۾.

۲۔ ماڻ سفيدي منجهان سياهي. ريءَ گهر گهر پوءِ گهر گهر ۾.

۳۔ پوش ۾ لڪ لڪ پوش پنهنجا ٿي، پيو پهر تون پهر پهر ۾.

۴۔ مير بحر تون مطيع مڙشي، لڙهين ڇا لٿي لهر لهر ۾.

۵۔ ”در محمد“ جو بڻيو جيڪو، سر تاج رهيو هر سر ۾.

ڪلام نمبر ۲۸۴

مطلع: ويڃان ملڪ پنهنجي عمر ڏي اجازت
ڏکن ڪئي ڏکيءَ جي هتي هيئي حالت.

۱- تنهنجون ٻن پٽيون پلنگ محل ماڙيون،
سانگيئڙن جا سهڻا پڌر پٽ ۾ واڙيون،
چوئڙن ۽ پکن جي چڱيري اڏاوت.

۲- پلڪ ۾ پري ڪر پنهنجا سون ڳهڻا،
سانگيئڙن جا سهندس مڙون ڪونه مهڻا،
رڳو رهڻ هٿي مون لئي آ ملامت.

۳- مارن کان مون کي جيئن ٿي جڙي جدائي،
اهڙو ظلم ڪنهن سان ڪونهي منجهه خدائي،
پنهنجي هنيانو ٿي هٿ رکي ڪر عدالت.

۴- آهي درد دل ۾ اهو ”در محمد“،
ٿئي دم دوئي جو ٿئي پورو مقصد،
وحدت جي وطن ۾ وري ٿئي وصالت.

ڪلام نمبر ۲۸۵

مطلع: ويا آهيون وڃڙي اسين هڪ شهر جا،
آدم ذات جيڪا آهيون هڪ پدر جا.

۱- منجها ذات هڪڙي بنيا لک فريقم،
صلح سانت ويئي جدا ٿيا طريققم،
ڪي مسلم نمازي ڪي مالڪ مندر جا.

۲- بحر جا نه تارو وڃي تار پياسِي،
غوطن منجهم غوطا لک اونهي آر وياسِي،
پهچون پار شالا لڙهيل هر لهر جا.

۳- پرن ريءَ پڪيڙا چڱڻ لئي چلياسِي،
اچي اوچتو منهن ماريءَ جي ملياسِي،
مرئي مار ٿياسِي، نازڪ هڪ نظر جا.

۴- درد ”در محمد“ شائق ساڻ شامل،
نيو حب وطن جي سارو هوش ڪامل،
ويا ورق وسري نظم ۽ نثر جا.

ڪلام نمبر ۲۸۶

مطلع:

هر فوج تي در سلطنت، فرمان سر سلطان ٿيو،
حاضر سپاهيءَ جو لقب، پگدار پاڪستان ٿيو.

۱۔

شادي شهادت شوق ۾، ماڻهو مزو شاه شهيد،
جنهن حسن سان لاوان لڏيون، عاشق شاه شاهان ٿيو.

۲۔

طالب مولا مذكر رهيو، مؤنث مخنث پيا مڙئي،
جو رنگ وڻيو سو رنگ بڻيو، هر ڪيل هڪ ميدان ٿيو.

۳۔

صورت هڪي ٻئي ضد ڪيا، پنهنجي سڃاڻائڻ سبب،
العقل نوراً في القلب، پر ڪي اول انسان ٿيو.

۴۔

بيرنگ بره ڳالهيون ڳجهيون، ظاهر ڪيون دل ۾ سجهيون،
پنهنجو پاڻهيءَ پيا کائون، نه هڪ همخان ٿيو.

۵۔

بنده علي بر بحر دل، هٿ ۾ جهليا جهنده ٿئي،
حيدر هٿان ”دردان“ مٿان، سائل سندو احسان ٿيو.

ڪلام نمبر ۲۸۷

مطلع: هر صورت ۾ هڪ يار مليو، دل عاشقن ۾ ديدار مليو

۱- اعجاز عينان اغماز اندر، رڳو راز نياز و ناز اندر،
حظ حيرت سوز و گداز اندر، حسن محفل ۾ هر بار مليو.

۲- نيشن نازڪ نينهن نروار ڪيو، پاڻي پاڪ زبان پُر خمار ڪيو،
بقا بالله بره باغ بهار ڪيو، گويا بلبل با گلزار مليو.

۳- روشن شمع شمع گمنام پتنگ، حسن محويت ۾ مدام ملنگ،
نظر خاص نوازا عام نسنگ، اعتبار روجي اظهار مليو.

۴- فقَر فخرِيءَ جو فرمان ڪليو، همذات حسن سلمان مليو،
جنگ اڪبر جو ميدان ملهيو، دل ۾ دلدل جو هسوار مليو.

۵- ”در لعل“ محمد اندر ٿيو، اسم عشق غلام قلندر ٿيو،
قطره صورت ساڳي سمندر ٿيو، مورت معنيٰ جو مهدار مليو.

ڪلام نمبر ۲۸۸

مطلع: هر دم هاديءَ ۾ هڪ آهيون، ڪنهن جو پڇايون ڪاڏي ڪاهيون

۱- خيال پياريا لعل پيالا، خمر گليا نروار نرالا،
حسن شهباز جي شفقت شالا، عشق اعجاز ۾ نينهن ناهيون.

۲- هو الاول هو الآخر، هو الباطن هو الظاهر،
مرشد مولا حاضر ناظر، اسان علحده هرگز ناهيون.

۳- اسم جسم کان ڌار رهياسون، بحر خوديءَ ۾ بيخود پياسون،
مرڻ جيئن ۾ ٻوڙي ترياسون، چڙهي چڪياسون چاڙهيون لاهيون.

۴- دين ڪفر کان آهيون آجا، خيال ملايو احمد خواجا،
راڻيءَ سان مس ريتو راجا، ويهيو وحدت وند ورهايون،

۵- دامن علي ۾ "در" ٿيو پيوند، لائق لاحد لعل محمد،
دل ۾ مليو عربي احمد، چاه منجهان آيو چستو چاهيون.

کلام نمبر ۲۸۹

مطلع: هر رنگ ۾ هڪ يار ڏسون ٿا، ڊمر نه دلبر ڌار ڏسون ٿا.

۱۔ ڪڏهن پنهنجو منهن نه وڻي ٿو، ڪڏهن هر قدم سان پيار ڏسون ٿا.

۲۔ ڪڏهن بيخود بي اختيارِي، ڪڏهن خوديءَ ۾ خمار ڏسون ٿا.

۳۔ ڪڏهن ڏيهن کي ڏاڏ ڏيون ٿا، ڪڏهن پاڻ کي خوار ڏسون ٿا.

۴۔ وڻ وحدت جو تخم نوراني، ثمر رضا ڏک ڌار ڏسون ٿا.

۵۔ ڪڏهن بهاريدار ٻانهپ ۾، ڪڏهن ”در محمد“ سردار ڏسون ٿا.

کلام نمبر ۲۹۰

مطلع: هڪڙي صورت جو هڪڙوئي دم، ڪڏهن الله ڪڏهن آدم

۱۔ ڪڏهن موج محبوبِي ماڻي، ڪڏهن عاشق در بحرِ غم۔

۲۔ ڪڏهن مالڪ مالڪ دِلين جو، ڪڏهن خاص عام جو خادم۔

۳۔ ڪڏهن فريادي دُزد و مفتي، ڪڏهن گواه و ڪيل مقدم۔

۴۔ ڪڏهن پنهنجو حسن لڪائي، ڪڏهن حاضر ناظر ناظم۔

۵۔ ڪڏهن مقيد ”در“ زلفن ۾، ڪڏهن بنده علي حاکم اعظم۔

ڪلام ۲۹۱

مطلع: هُليو حڪم علي اصغر جو، ڪليو راز رُوحِي رهبر جو.

۱۔ جسم دم ريءَ اسمِ قدم سان، وڳو ناد ظفر خيبر جو.

۲۔ شاه شهيدان شامل ڪيڙو، دل ڪشتهءِ ناز نظر جو.

۳۔ حال حُلا جي هر دم ماڻي، خُبدار علي حيدر جو.

۴۔ غمِدل اندر رُم رُم روشن، گم شعاع شڪم پرور جو.

۵۔ اندر دامن ”دُر“ آڻايو، هر همسر سرِ اطهر جو.

ڪلام نمبر ۲۹۲

مطلع: همرار راز روحي، رلجي به نٿو پيو،
سُورن جو حال سڀ سان سلجي به نٿو پيو.

۱- مصداق پاڪ موهن، ڪاڻي نظرن آيو،
اکين جو دم اداسي، پلجي به نٿو پيو.

۲- ڏاهن ڏسي امالڪ، مجنون ڪيو مقرر،
ساجن جو آه سودا، الجي به نٿو پيو.

۳- شعاع شمع ۾ پروان، جهٽ پٽ جيئن جلن ٿا،
افسوس جوش هن ۾ جلجي به نٿو پيو.

۴- بنيو مثال بلبل، دل لاءِ ”در محمد“،
اوپر اندر جو هرگز جهلجي به نٿو پيو.

کلام نمبر ۲۹۳

مطلع: همصورت حیدر علی، قادر قلندر لعل ۾
در قلندر لعل تان، سائل نوازا سوال ۾۔

۱۔ در قلندر سر سٽي، اڙيا نه استدلال ۾،
عين اثباتي عاشقن، ڪئي نفي نيڪال ۾۔

۲۔ جذب سان مجذوب ڪيو، جاذب جلال جمال ۾،
طلب سان مطلوب ٿيو، طالب ڪريم ڪمال ۾۔

۳۔ اختيار عاشقان، معشوق واري مال ۾،
محويت محبوبيت، سان عشق استقبال ۾۔

۴۔ شائقن ماڻي شهادت، خال مان خود خيال ۾،
لعل از سر تا قدم، همدم حسيني حال ۾۔

۵۔ ”در محمد“ لعل ڪيا، لک لعل ٿيا لچيال ۾،
دخول ڪن دوله دلاور، احديت احوال ۾۔

کلام نمبر ۲۹۴

مطلع: هِن مَهل هِن محل جا، دَر لعل محمد لاهیا،
 انعام اکین دل ملیا، سوریء تی سر سنباهیا.

۱- صورت ۾ محو معنی، کلیا خفی خزانہ،
 آباد تیا ویرانہ، ہج قرب علی گاہیا.

۲- ابرو دنا اشارا، نیشن دنا نظارا،
 دم دم نوان نیارا، رنگ عشق حسن ناہیا.

۳- عامن لیکی ایاثا ساجن اگیان سیباٹا،
 کُھنہ عاشق اگھاٹا، چاہون جوان چاہیا.

۴- ماٹی مجاز کاتا، حسن حقیقی چاتا،
 اعجاز نینھن ناتا، دلیون "در محمد" ناہیا.

- آمین ثمر آمین

مناجات باقاضي الحاجات

ڪلام نمبر ۲۹۵

مطلع: يا علي مشڪلڪشا، هر دم مهرباني ڪيو،
مشڪلاتون معاف ٿين، هر حال آساني ڪيو.

۱- قلبُ مومن عرش الله هر حڪمراني ڪيو،
اوڻ ظلماتي عدم ٿئي نظر نوراني ڪيو.

۲- در پنهنجي تان خير ڏيو، ٻئي در نه سيلاني ڪيو،
حاضر و ناظر سدا، همدم نگهباني ڪيو.

۳- بخشيو پنهنجي محبت رند زنداني ڪيو،
خوش هجي اولاد عاشق شاد دلجاني ڪيو.

۴- ”در محمد“ جي وسي دل ٻره باراني ڪيو،
لعل موهن جي محابي، باغ سلیماني ڪيو.

- آمين ثم آمين

ڪلام نمبر ۲۹۶

مطلع: يا الاهي پاڪ پنجن، جيءُ جڏو منهنجو جيار،
لچپال ٿي ننگپال ٿي، يا سيدا سگهڙو سنيار.

۱- ذات تنهنجي پاڪ آهي اندر منهنجي کي اُچار،
غير غم سڀ غرق ٿي، ڪو فيض جو بهرو ڏيار.

۲- نفس نجس نابود ٿي، آءُ هن تهنڪي تون ترار،
قلبي ڪعبه ٿي صفا، پيالو ڀرت وارو پيار.

۳- چا ظاهري چا باطني، مدعي منهنجا دم اندر مار،
قلب منهنجو ٿي قوي، آءُ ذوق ذاتي کي اٿار.

۴- بنده علي بردو ڪري، دربار پنهنجيءَ تي بيهار،
ساٿ سڀ ڀرتل اٿئي، درس ”در محمد“ کي ڏيکار.

- آمين ثم آمين

ماناجات باقاضي الحاجات

ڪلام نمبر ۲۹۷

مطلع: يا الاهي بره پنهنجو بخشيو، پاڪ پنجن جي سدا سڪ ڏيو

- ۱۔ چو مجازي محل ۾ ڇپندا وتو، ٿئي حقيقي روشني پايو ليو.
- ۲۔ ظاهر و باطن ڪيو مهر و وفا، رمزنديءَ سا رهان راضي ٿيو.
- ۳۔ سوز عاشق ٿئي سٺو معشوق جو، حال محرم عشق سان همدم ڪيو.
- ۴۔ باز بچيو بره جو بنده علي، ”در محمد“ مرغ دل جهيبي ويو.

مناجات باقاضي الحاجات

ڪلام نمبر ۲۹۸

مطلع: يا خدا پنڇپاڪ جو بخشيو پيار،
غم مجازي ۾ ٿيو دم بيقرار

۱- راه سڪ ۾ ٿئي نه شل دل منتظر،
جوش جاڳيو بره جو چڙهيو بخار.

۲- پاڪ نيٺن جي نظاري مست ڪيو،
شوق سان شاه حسن دل ڪئي شڪار.

۳- ويو ذڪر وسري فڪر سينو وڌيو،
دم جدائيءَ ۾ جيئڻ ٿيو ناگوار.

۴- بره جو بار ڪنيو بنده علي،
”در محمد“ جو نه هليو اختيار.

ڪلام نمبر ۲۹۹

مطلع: يا خدا جاني جدا هرگز نه ڪر،
راه سڪ ۾ ٿئي نه شل ڪو منتظر

۱- درد دلبر جي ڪيو دلخسته جو،
آه عاشق آه پرتون پر اثر.

۲- بره ڪيڙو برطرف هر ڪار کان،
هوش نيڙو ناز وارن جي نظر.

۳- غور سان جاچي ڏئم ثابت ٿيو،
ڪونه خوش دنيا اندر ديوان مگر.

۴- ”در محمد“ ماڻ موجودات دم،
قول رندانه اٿئي ڄاڻين اگر.

مناجات باقاضي الحاجات

ڪلام نمبر ۳۰۰

مطلع: يا قلندر لعل سيوهاڻي بخاري بادشاه،
فيض برڪت بره سان ڀرپور تنهنجي بارگاه.

۱- هر طرف محفل حسن ۾ نوان ناز و غماز،
سال گذريو جن جي سڪ ۾ سي ملايو شهنشاه.

۲- نينهن جي نوبت وڃي، نروار صبح شام جو،
ملنگ مست و مست ٻولن، اثر سان ٿئي تن جي آه.

۳- فوج سيوهڻ ۾ فقر جي، موج مستي سان رهي،
ملڪ جا مالڪ اوهين، شاه شاهان ٻيا سڀ سپاه.

۴- شوق شادي لئي عجب، موقع مليل شعبان ۾،
ارڙهين اڻوهين ويهين ايڪهين واه واه.

۵- سوال دل سان جو گهري، درٻار ۾ ٿئي مستجاب،
عشق طلبي ٿو اوهانجو، ”در محمد“ دلخواه.

- آمين ثم آمين

مناجات با قاضي الحاجات

کلام نمبر ۳۰۱

مطلع:

يا محمد مصطفى دل عشق سان معمور تئي،
ذوق ذاتيء سان جسم بهر اسم ڀرپور تئي.

۱۔

پنهنجي صورت سان ملايو، معنوي مورت سگهو،
سياه نقطه مان سفيدِي نظر سان ڀرپور تئي.

۲۔

وصل وحدت ۾ ملن فوجان فراقي ڪثر تي،
اشرف مخلوق وارو، امر دم مامور تئي.

۳۔

پارسي سلمان سان، پيوند ڪيو صدق حسين،
شهنش شفت اندر، ناظر نظر منظور تئي.

۴۔

”در محمد“ مهدي آخر، عشق سان دل ۾ ملي،
محفل معشوق ۾، عاشق موهن مخمور تئي.

۔ آمين ثم آمين

مناجات باقاضي الحاجات

کلام نمبر ۳۰۲

مطلع:

يا محمد مصطفى فرياد هن جو داد ٿئي،
حق بنا خطرات خامن ۾ نه دل برباد ٿئي.

۱-

مرتضيٰ مولا علي يا پاڪدامن پاڪ تن،
دل سندو ويران ڪمب عشق سان آباد ٿئي.

۲-

شاه حسن المجتبيٰ، شاه شهيدان يا حسين،
ميٽجي قلبي ڪثافت، دم نه هڪ افراد ٿئي.

۳-

شاه زين العابدين، يا شاه باقر با وفاء،
هر مصيبت معاف ڪريو، دائما دل شاد ٿئي.

۴-

شاه جعفر شاه ڪاظم، شهنشه موسيٰ رضا،
در رضا روحي رلايو، عشق جو امداد ٿئي.

۵-

مل سگهو سيد تقی، سيد نقی شه عسکري،
”در محمد“ کي دلي مه دار مهدي ياد ٿئي.

- آمين ثمر آمين

کلام نمبر ۳۰۳

مطلع: یار عاشق کان مٹ منهن ڳاله ناشائستگی،
تو سوا دل مونجھ ۾ موڳي رهي سربستگی.

۱۔ پیار سان تون یار پھریون ٻول ڪھڙا ٻولیا،
ناہ واجب چو چنن ازلي پیل پیوستگی.

۲۔ ناہ ڪنهن دم خیال خوش غلبہ ڪیو نفسی پلید،
دشمنی ناکام ڪي دلبر رساءِ شکستگی.

۳۔ ساه سختی ناسنی ویو ڄاڻ بت بیمار کان،
جلد پاندي میل پیارل ڏي چڏي آهستگی.

۴۔ ”در محمد“ دوست بن فریاد دل ڪنهن ڪي ڏئي،
روز شب رت ٿو روئي. شل دور ٿئي دلخستگی.

۔ آمین ثم آمین

ڪلام نمبر ۳۰۴

مطلع: يار جو دل سان ڏسي، قلبي ڪثافت کي ڇڏي

۱- شهنشاه حسن سان عاشق ملائن ٿا اڪيون،
سر ڏئي بنيا سپاهي، بادشاهت کي ڇڏي.

۲- ناز غمزہ يار جو، جيڪو ڳڌل مشتاق آ،
سور سختيون پيو سهي پر نا صداقت کي ڇڏي.

۳- دوست جي ديدن دونالين سان ڦٽيل کي اي طبيب،
ڇا ڪنديون تنهنجون دوائون ڏي طبابت کي ڇڏي.

۴- دوست جو درس ملهايو مرد جنهن دل جي اندر،
سو فراق ٿيو وصال ۾ هر ملامت کي ڇڏي.

۵- ”در محمد“ در علي موسيٰ رضا ره در رضا،
ڪر قدم بوسي قلب سان ڏي رياست کي ڇڏي.

اڀيات

(۱)

ٿيو ذات جو صفات سان آه سير منجهان سڪ
وحدت ڪيا ڪثرت ۾ ڪهڙا ڪهڙا لڪ
درمحمد ڏس دل سان ۽ دل جي ڪنين ٻڌ
هر شيءِ تي چوي هيئن ته مان هڪ آهيان هڪ.

(۲)

پسي ٿيم حيران حسن حبيب شريف جو
نيئن سنڌي ناز ڪيو هڪدم من مستان
درمحمد دل ۾ دلبر ڪوليو دڪان
مليو سوز سامان وصل خواهه فراق ۾.

(۳)

پرينءَ جا پيغام اڃا ملير اوچتو
سمجهي سگهيم ڪين ڪي محبوبن جي مام
عشق نيا آرام درمحمد دل جا

(۴)

جانب آجت ڪٿر رمز تنهنجيءَ جو رنگڙو
درمحمد جي ديدن اڳيان وجهه نه دم هڪ وٺ
رٿ اها ڪارٺ جو توسان نينهن نيباه ٿئي.

(۵)

دلبر جي دستور عاشق اداسي ڪيو
دوست سمايو دل ۾ اکين پرايو پور
محبوب جي مائٽن جا ڪنهن سان ڪيان مذڪور
ساٿي ٿيڙا سور درمحمد دم سان.

(۶)

دامن علي سان دل ڳنڍي تون گولو ٿي گذار
هر حد ۾ جي رنگ ڏسين اٿئي اعجاز علي اظهار
درمحمد دلبر سهڻو مرشد خود مختيار
خير محمد خلوت ۾ ٿيو خيالي خريدار
الله مرشد هڪا هڪ حد عشق ڏنو اعتبار
هن عاصي جي عين جو سريوش آستار
کرا کوٽا ڪارا ڪوجها سڀ ڪول ڪيا سردار
مقصد هر گز ناهه پيو هڪ برهه رهي برقرار
آه مرشد ذميوار هر طالب جو توڙ کان.
آمين ثم آمين.

(۷)

روئن اڪيون روز پسڻ ڪارڻ پرينءَ جي
سڪ ۾ وڌيو سوز درمحمد دل جو.

(۸)

سڪ ۽ سور ٻئي سڄڻ مڪا سوغات ڪري
عمداً اوکي جاءِ ۾ لايو ناتو نيئي
درمحمد دوست سان پڙن سخن سيئي
خيال دم دل ٿيئي چوٽ چشمن چڪ چور ڪيا.

(۹)

سڪ ته مڙئي سڪ پر سڪ سڄڻ جي سهڻي
 درمحمد دل سان پيتي پرينءَ جي پڪ
 مليو محرم من جو ڪري لوڪون لڪ
 هتسي گم ٿي هڪ ته ماڻي خيال محو تان.

(۱۰)

سڪ جو پيالو پيءُ هٿان حبيب شريف جي
 درمحمد دلبر اڳيان جال ادب سان جيءُ
 نين ملائي نين سان قربان حسن تان ٿيءُ
 هٿن نفي ڪر هيءُ ته هو اچي اثبات ٿئي.

(۱۱)

سڪ جو سبق پڙهيو درمحمد دل ۾
 من محبوب شريف سان محبت منجهه مڙهيو
 چارئي چشمان هڪ ٿيون چوڏول تي خيال چڙهيو
 روح قلب ڪڙهيو شاه حسن جي حاويءَ ۾.

(۱۲)

سندي سڪ سزا سهڻ سوز صبر سان
 باه منجهان ٿي باغ بره جو ملندي جلد جزا
 ماڻج پوءِ مزا درمحمد دوست سان.

(۱۳)

سونهن لويون سانگن کي پهرن مورن پٽ
 بهتر بستر مرڪ نه مارن سمهن مٿاهين پٽ
 پلپل آهي پٽ درمحمد دل ۾.

(۱۴)

صدم سنيم هزار هر گز مٿي نه حالت
 جيئن جيئن عمر وڌي ويئي تيئن تيئن وڌي ضلالت
 نفسي سڌن ڪيو آ تاراج دل جو تخت
 يا رب درمحمد کي بخش پاڪ طاقت

(۱۵)

ضياءُ ڪيو ظلمات مان بجلي بره برق
 بنده علي خود بنيو جليا فڪر فرق
 حق مليو حقدارن ۾ ٿيڙو غير غرق
 درمحمد وحدت ورق خيال امالڪ ڪوليا.

(۱۶)

عشاق ٿيا ساجد سوين سردار جي دربار ۾
 هر طرف کان فوجان حسن جون هر ڳليءَ بازار ۾
 سو سڪايل پيا ملن هن ميل جي موقع اندر
 درمحمد جي نظر دم دم دلي ديدار ۾.

(۱۷)

عشق جون لاوان لهن باقابره بردار میان
 بحر بیرنگ جا رنگیلا پار پیا پینار میان
 بلبل وقت خزان مائی رهیا گلزار میان
 درمحمد لعل چشمان لعل رنگ رخسار میان.

(۱۸)

کذهن لات لکي کيون کذهن هوکا سَر بازار
 کذهن ساجد سڀ جا کذهن پاڻ کان پاڻ بيزار
 کذهن کيل بزم جو ميل نه دم سان کذهن برتر گهر گلزار
 کذهن بهار دل درمحمد کذهن روئي دل زارو زار

(۱۹)

لوک پڇيو ٽوڪ طرح ڏس يار اٿئي ڀرتو
 هڪ پير امير ڪرو فرساڻ بنايو گدا اٿئي ڀرتو
 درد ڀريل درمحمد دم دم پيرين اٿئي ڀرتو
 پسي تنهنجو ڀرتو ٿيو پاڪ قلب ڪشيئي.

(۲۰)

محرم حال ٿيا غمزه جن جي گهاٽيو
 ويٺي مليا ويڇ مون مرض مجاز ويا
 پيوند حقيقت پيا درمحمد دل ۾.

(۲۱)

ملڪ ساري ۾ قلندر مست جو مٿ ٺاه پيو.
 ميل جنهن وٽ مام ۾ شادي غميءَ جو هڪ ٿيو.
 من موهيندڙ موقع تي عجب عاشقن ڪيو
 راز دل اعجاز وارو درمحمد ڏس پيو.

(۲۲)

مستيءَ جي موج سان ڪيو پورو قصد قلندر
 ڪري دست ملڪ دل جو بنجي ويٺو تونگر
 نوبت وڃي ٿي نينهن جي نروار صبح شام
 دل ساڻ درمحمد هر سير صحن اندر.

(۲۳)

نوراً اعليٰ نور شان شهنشاه جو،
 آيو اڳڻ عاشق جي دعوت ٿي منظور،
 ڪيم سجدا سيد کي ٿيڙو حج حضور،
 محبت ۾ مخمور دم دم درمحمد ٿيو.

(۲۴)

ناز نينن جي خماريو خوديءَ ۾ بيخود خيال
 تخت دل اعجاز سان هٿ ڪيو قلندر پاڪ لعل
 ملي موهن کان ملڪيت ملڪ محبت لازوال
 در مليو دامن علي سان قرب ٿيو قبر مثال.

(۲۵)

هڪ سڪ سڄڻ جي سوز ڏنو پيو خلق ملامت مٿان مڙهي
خود خيال عاشق بيهوش ٿيو جان جوش سان آيت عشق پڙهي
ذڪر ڪيان يا معنيٰ سمجھان قلب فڪر ۾ پيو ڪڙهي
درمحمد ماڻن موهيو چوٽ حسن اڻموت چڙهي.

(۲۶)

هن مثل جي وسيلي بي مثل ٻوليندڙ
هر وقت گونا گون اهي حڪم کوليندڙ
درمحمد مهدي آ دل ۾ مقرر
سلطان ولي سرسان تون طرف ڳوليندڙ.

(۲۷)

هڪ جوڙيندڙ پر آساز رنگا رنگ
هڪ ٻوليندڙ پر آواز رنگا رنگ
هڪ موهيندڙ پر آ ناز رنگا رنگ
هڪ کوليندڙ در پر آ راز رنگا رنگ.

(۲۸)

يار جا ساجد ٿيا سڀ انس و جن حورو ملڪ
منهن جبين روشن ڪيا زمن و زمين عرش فلڪ
ناز بي انداز درمحمد ڏسي ديوان ٿيو.
يار جا سينگار سو هر رنگ نوان هن هر پلڪ.

پلنامہ مکنونِ در لعل (حصہ اول)

نمبر	غلط لفظ	صحیح لفظ	صفحہ نمبر	ست نمبر
۱	خوش محمد	خوش خیر محمد	۱۵	۲
۲	مان	سان	۱۶۷	۱۰
۳	بند علی	بندہ علی	۹	۱۲
۴	مست فقیر	مست در محمد فقیر	۲۵۴	نوٹ
۵	ملو	میلیو	۹۹	۸
۶	مشتاق	منثار	۹۸	۷
۷	نبیہ	نبیہ	۴۶	۶
۸	کتا	کیا	۳۸	۱
۹	اختیار	اختیار	۱۲۸	۵
۱۰	حقدا	حقدار	۱۶۴	۱۱
۱۱	پاریو	پیاریو	۲۵۴	۲
۱۲	صو	صورت	۲۵۲	۷
۱۳	ء	م	۲۷۸	۷

فقير احسان علي هيسبائي، خوش خير محمد هيسبائي، فقير جو پوٽو فقير خير محمد (اسور) جو پيو نير فرزند آهي. درگاه سان لاڳاپيل بزرگن جي ڪلام سان ننڍي هوندي کان ئي نينهن جو ناتو لڳائيندو پيو اچي.

درگاه جي موسس خوش خير محمد هيسبائي فقير جو ڪلام ڊاڪٽر تنوير عباسي مرتب ڪري ڇپايو هو، جنهن کي سنڌ ۾ بيحد مقبوليت حاصل ٿي. هي ڪلام درگاه جي چوٿين سجاده نشين فقير در محمد ”ڌر لعل“ هيسبائي جو مرتب ڪرڻ جي سعادت فقير احسان علي هيسبائيءَ کي نصيب ٿي رهي آهي. فقير احسان علي گريجوئيشن شاھ عبداللطيف يونيورسٽي خيرپور مان ڪري هينئر پورٽ قاسم اٿارٽي ڪراچي ۾ سرڪاري خدمتون سرانجام ڏئي رهيو آهي. فقير احسان علي هن ڪتاب کان پوءِ فقير در محمد ”ڌر لعل“ هيسبائي جو سرائيڪي ڪلام مڪنوز ”ڌر لعل“ (حصو پيو) جي صورت ۾ پڻ مرتب ڪري رهيو آهي، جيڪو انشاءِ الله هن کان پوءِ ستت ئي شايع ٿيندو.

طارق حسن هيسبائي